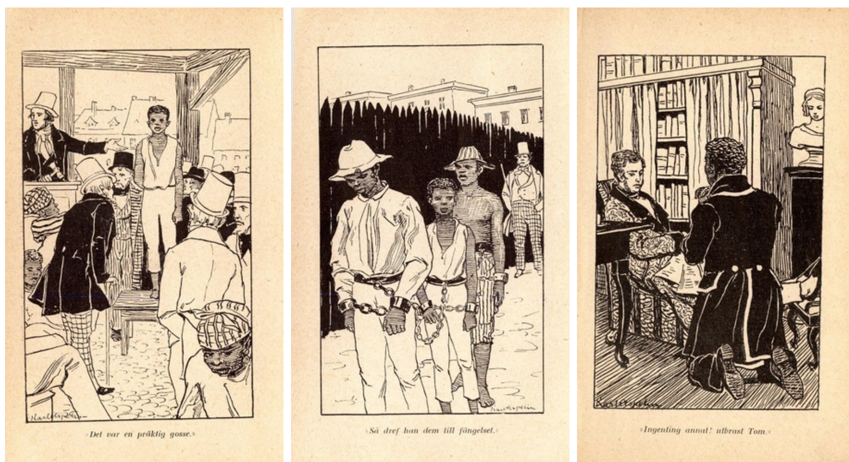
BARNBIBLIOTEKET SAGA 4. ----------------------------------

ONKEL TOMS STUGA

AF

HARRIET BEECHER STOWE

----------- BEARBETNING FÖR SVERIGES BARN AF **AMANDA KERFSTEDT** -------- MED ORIGINALTECKNINGAR AF KARL ASPELIN

STOCKHOLM SVENSK LÄRARETIDNINGS FÖRLAGSAKTIEBOLAG

STOCKHOLM 1900 IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

Förord till den elektroniska utgåvan

Uncle Tom's Cabin (originalupplaga 1852) av Harriet Beecher Stowe (1811-1896)
i svensk översättning av Amanda Kerfstedt (1835-1920) och illustrerad av Karl Aspelin (1857-1932), utgör nr 4 i Barnbiblioteket Saga som utkom 1900. Verket scannades, anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i augusti 2015 av Bert H.

FÖRSTA KAPITLET.

Slafhandlarens besök.

|et var en kall vinterdag. Tvenne herrar sutto vid sitt vin i en väl möblerad matsal i en villa i staten Kentucky. Den ene af dem var prå-ligt klädd, talade simpelt och med ett visst skrytsamt öfvermod. Han var slafhandlare och hette

Kentucky; uttal: Khäntöcki. — Haley; uttal: Heli. — Shelby; uttal: Schällbi. — Gentleman = fin, belefvad man; uttal: djänntlman.Haley. Den andre, herr Shelby, såg ut som en verklig gentleman. Genom okloka affärer och ett för kostsamt lefnadssätt hade herr Shelby råkat i skuld till herr Haley, och det var om uppgörandet af denna afTär de samtalade.

— Tom är värd den summa, jag begär för honom, sade herr Shelby. Han är duglig, ärlig och pålitlig. Jag kan

anförtro honom allt, hvad jag äger. Han är en kristen.

— Så pass mycket som en nigger kan vara det, sade Haley. Jag sålde ett kräk för en tid sedan, som också var en kristen. Han kunde bedja som en präst. Jag köpte honom billigt och för- 1 tjänade två tusen kronor på honom.

— Tom är en äkta kristen, sade herr Shelby. Förra hösten skickade jag honom till Gincinnati i affärer. Tom, sade jag, jag litar på dig, därför att du är en kristen. Jag tror inte, du kan bedraga mig. Han kom hem med två tusen kronor på fickan. En af hans kamrater frågade honom: — Hvar-för rymde du inte till Kanada? — Hur skulle jag kunna det; master litade på mig, svarade Tom. Det gör mig ondt att skiljas från honom; ni borde verkligen vara nöjd, när ni får en sådan gosse för det priset och inte envisas att få mera.

— Det kan jag inte, sade Haley och smuttade på sitt glas; lägg till en pojke eller en flicka, så får det vara jämnt.

Dörren öppnades sakta, och en liten fyra års

Tom; uttal: Tåmm. — Kanada, engelsk koloni; där var slafhandeln icke tillåten. — Master = husbonde, herre; uttal: mast’r. Titeln »herr» skrifves på engelska Mr och uttalas: misst’r.kvarteron-gosse kom in. Han var utmärkt vacker med svarta lockar, lifliga och likväl milda ögon och näpna gropar i kinderna. Han var smakfullt klädd i lysande färger, som passade till hans utseende.

— Hallå, pajas, ropade herr Shelby och kastade en klase drufvor åt honom. Passa nu på!

Barnet lyckades fånga drufvorna, och herr Shelby skrattade och tog honom vänligt under hakan.

— Låt nu den här herrn höra, hur du kan sjunga! sade han.

Gossen sjöng genast med klar och fyllig röst på en vemodig negermelodi denna sång:

I galopp komma stormens ilar, i galopp komma sorgens pilar!

Niggerpojke sjunger ändå, dansar på häl och på tå i galopp, i galopp, i galopp!

Hallå!

— Bravo! ropade Haley och kastade en apelsin till honom.

— Visa nu också, att du kan dansa! sade herr Shelby.

Och gossen dansade muntert omkring på golf-vet med drufklasen i handen.

— En sådan liten lustigkurre! ropade Haley förtjust. Ge mig den med, så är jag nöjd. Då äro vi kvitt med ens.

Dörren öppnades häftigt, och en ung kvarteron-kvinna tittade in. På likheten såg man genast, att

Barn af hvita och negrer kallas mulatter. Kvar-teroner åter äro barn af hvita och mulatter. De äro icke mycket mörkare än italienare och spanjorer.hon var gossens moder. Hon anade herr Haleys ärende och var i en dödlig ångest för sitt barn. Hon såg frisk och blomstrande ut, och slafhand-larens skarpa öga upptäckte genast, hvilken förträfflig handelsvara hon skulle bli.

— Hvad vill du, Elisa?

— Ursäkta, master, jag sökte efter Harry.

Och den unga kvinnan gick skyndsamt ut igen

med gossen på armen.

— Den där skulle gå åt som smör. Hon skulle gälla fyra tusen, minst, sade Haley.

— Hon är inte till salu, sade herr Shelby kallt. Min hustru vill inte släppa henne.— Låt mig få pojken då!

— Jag tager ogärna pojken ifrån sin mor.

— Men jag är god emot mina niggrer, ser ni. Det får man lof att vara. De måste födas väl, annars mista de hullet och förlora i värde. Jag är ansedd för att föra de bästa negerdrifter i marknaden, skam till sågandes.

Och Haley smackade af belåtenhet vid detta skryt.

— Jag slår dem aldrig, för att de skrika och jämra sig, tillade han. Jag ser ingenting ondt i att de skrika, det är deras natur, den måste ge sig luft, och jag tillåter det.Och vid denna människovänliga anmärkning tömde Haley belåten sitt glas.

Herr Shelby satt tyst.

— Nå, hur skola vi nu ordna saken? sade Haley slutligen. Tom och pojken? Ja eller nej!

— Jag skall tala med min hustru, sade herr Shelby med en tung suck. Kom till mig i afton mellan sex och sju.

— Men det vill jag bara säga er, herr Shelby, sade slafherren och reste sig, att den här affären måste uppgöras snart, om den skall uppgöras alls — i godo.

Med denna halfva hotelse tog Haley på sig sin öfverrock och gick.

— Hvad det skulle smaka att sparka honom utför trapporna! mumlade herr Shelby med sammanbitna tänder.

Han visste, att han var skuldsatt öfver öronen; han visste, att om han också blefve fri från Haley, så hade han andra fordringsägare på alla kanter. Men Haley var den värsta — han kunde störta honom hvilket ögonblick som helst, och någon barmhärtighet eller något uppskof var icke att vänta af honom.

— Min käre Tom, min trogne tjänare, att jag skall vara tvungen att skiljas från dig! hviskade herr Shelby sorgset. Och pojken, den muntra lilla Harry! Hur skall Elisa kunna bära den sorgen?

Men hur han än funderade, såg han ingen möjlighet att rädda dem.

— Och min hustru!

Vid tanken på henne började han gå fram och tillbaka på golfvet.

— Det är bäst, hon slipper veta det, förr ändet är gjordt, tänkte han, i det han såg på klockan, tog sin hatt och gick ut för att svalka sitt brännande hufvud och lugna sina upprörda känslor. Herr Shelby var godmodig och vänlig, men han hade icke haft mod att öfvergifva sina slösaktiga vanor. Han satte sig i skuld år efter år, och nu var olyckan kommen öfver honom, och han var icke i stånd att rädda andra från att drabbas af följderna af hans lättsinne — andra, hvilka skulle komma att lida mer än han själf.

ANDRA KAPITLET.

Modern.

Mär Elisa lämnade salen med sin lilla gosse, uppsnappade hon så mycket af herrarnes samtal, att hon förstod, att slafhandlaren gjorde hennes husbonde något köpeanbud. Var det på hennes barn? Hennes hjärta klappade våldsamt, och hon tryckte gossen så hårdt intill sig, att han betraktade henne helt förvånad.

— Men Elisa, min flicka, hvad går åt dig i dag? sade fru Shelby, sedan hon en stund märkt, hur bakvändt Elisa bar sig åt, när hon skulle betjäna henne.

— O, missis, snyftade Elisa fram, det är en slafhandlare i matsalen! Jag både såg och hörde honom.- Nå, ån se’n då, din toka?

- O, missis, tror ni, att master kunde sålja min Harry?

— Visst inte, du enfaldiga barn. Din herre tänker aldrig sälja någon af sina slafvar, så länge de uppföra sig väl.

Dessutom lär väl ingen vilja ha en sådan liten byting som din Harry. Var du lugn för det. Gif mig nu bara min klädning!

— Men ni, missis, ni skulle väl aldrig tillåta, att — att — stammade Elisa.

— Nej, det kan du lita på, att jag aldrig skulle. Jag skulle lika gärna se ett af mina egna barn säljas. Prata nu inga dumheter, Elisa! Bara en främmande karl sticker näsan inom dörren — vips tror du, att han kommer för att taga

barnet ifrån dig.

Missis = frun, husmodern. Heter egentligen Mistress; användt som titel förkortas det till Mrs.Fru Shelby hade ingen aning om mannens intrasslade affärer. Hon var en högsint och gudfruk-tig kvinna, som ansåg det för sin plikt att vara som en moder för sina många tjänare. För Elisa hade hon en särskild tillgifvenhet, ty herr Shelby hade köpt henne som helt liten och skänkt henne till sin hustru, emedan han trodde, att den vackra lilla flickan skulle bli en välkommen gåfva. Hon blef också väl behandlad, liksom alla herr Shelbys slafvar, och tillvann sig genom sitt behagliga sätt inom kort tid sin matmors särskilda ynnest. Som barn fick hon springa fritt omkring i rummen, nästan som om hon hört till familjen, och när hon växte upp till en vacker och älskvärd flicka, blef hon fru Shelbys kammarjungfru. Hon blef gift med en ung, begåfvad kvarteron från en plantage i grannskapet, Georg Harris, och ehuru det unga äkta paret ej kunde träffas så ofta, voro de likväl mycket lyckliga med hvarandra.

M Georg hade godt hufvud och skulle, ifall han lefvat i fria förhållanden, blifvit en skicklig ingeniör; som det nu var, fick han gå och grubbla på sina uppfinningar i tysthet, ty hans ägare var en rå och hatfull människa, som aldrig skulle brytt sig om att lyssna till en slaf, om än hvad denne föreslagit varit aldrig så klokt. Emellertid blef Georg uthyrd till en säckväfnads-fabrik, och här lyckades han verkligen att konstruera en hamprensnings-maskin, som vann fabriksägarens bifall och inom kort kom att användas vid fabriken.

Men denna uppfinning blef hans olycka. Det hände nämligen en dag, att hans herre kom på besök till fabriken. Georg visade honom omkring och förde honom med glädje och stolthet fram tillmaskinen. Han förklarade frimodigt och öppenhjärtigt, hvilken nytta den gjorde, och hur mycket arbete den besparade. Georgs otvungna och möjligen något öfverlägsna sätt retade hans herre, som ansåg, att en slaf borde visa sig krypande och ödmjuk, och han gaf Georg en kärf tillrättavisning. Fabriksägaren tog honom i försvar; det uppstod en ordväxling, och följden blef, att plantageägaren, mer och mer förbittrad, tog sin slaf med sig till sin egendom och satte honom bland de andra jord-arbetarne till det tyngsta och hårdaste arbetet.

Det var svårt för Georg att smälta denna behandling, han, som varit arbetsförman på fabriken, och som genom sin begåfning stod högt öfver de vanliga slafvarne. Han förstod att tiga, men hans blixtrande ögon och hans sammanpressade läppar talade ett språk, som var tydligt nog.

Fastän Georgs herre på alla sätt hånade och misshandlade honom, fick han likväl en och annan gång gå öfver till Shelbys oeh träffa sin hustru. Just samma dag, slafhandlaren hade varit där, kom han på aftonen för att tala med Elisa.

Hon stod på verandan och kände sig ganska nedslagen, då en hand lades på hennes axel. Hon vände sig om, och ett gladt leende upplyste hennes vackra ansikte.

— O, Georg, är det du? Så du skrämde mig! Så glad jag är, att du kom! Men hvarför ser inte du glad ut? Se på Harry, se hur han växer, så blir du genast vid godt humör!

— Jag kan icke- vara någon far för honom, sade Georg bittert. Det hade varit bättre, att du aldrig träffat mig. Då hade du varit lyckligare.

Elisa lutade sig emot honom och brast i gråt.»Elisa lutade sig emot honom.»— Georg, snyftade hon, vi ha ju varit så lyckliga. Hvarför skall du tala sådana grymma ord? Är det något särskildt, som har händt?

— Det är bara det, att jag inte uthärdar med lifvet därborta, sade han bittert. Hvad tjänar det till för oss, slafvar, att lära någonting, att göra någonting, när vi bara förtryckas! Hvarför tog han mig från fabriken, där alla voro vänliga emot mig? Jag gaf honom ju hvartenda öre af min arbetsförtjänst. Jag kan läsa bättre än han, jag förstår arbetet bättre än han, jag kan skrifva bättre än han — jag har lärt mig alltsammans själf, och ändå sätter han mig till det tyngsta och gröfsta arbetet. Och så orättvis han är sedan! Senast i går, då jag höll på atl lassa sten i en kärra, stod unge master Tom bredvid och klatscha-de med en piska, så att hästen blef skrämd. Jag bad honom fogligt att låta bli, men han fortsatte ytter värre. Ån en gång bad jag honom. Då vände han sig mot mig och började slå mig. Jag höll i hans hand, medan han skrek och sparkades. När jag släppte honom, sprang han till sin far och sade, att jag ville slå honom. Fadern kom i fullt raseri, lät binda mig vid ett träd, lämnade unge master en

knippa spön och sade till honom, att han fick piska mig, så länge han orkade. Och det gjorde han också — men vänta, det skall han allt få betala.

En mörk rodnad steg upp i den unge mannens panna, och ur hans ögon ljungade en blixt, som förskräckte hans hustru.

— Ack, Georg, du måste ha tålamod, sade Elisa ängsligt.

— Nå, hör mera då, sade han med tilltagandebitterhet, och säg sedan, om jag kan ha tålamod Du minns lilla Karo, som du gaf mig. Han sof hos mig, han var min enda tröst. När jag var be-dröfvad, betraktade han mig, som om han förstått mina känslor. Nå, hvad hände, tror du? Härom dagen, då jag matade honom med litet afskräde, som jag plockat upp utanför köksdörren, kom master och sade, att han icke hade lust att föda hundar åt sina niggrer. Han befallde mig att genast binda en sten om Karos hals och kasta honom i dammen.

— O, Georg, det gjorde du väl inte!

— Nej, inte jag; men han gjorde det, och jag fick prygel, för att jag nekade. Och så talar du om tålamod!

— Men hvad skola vi då göra? sade hon för-tviflad.

— Det är ännu något mer, sade han. Master tänker förbjuda mig att gå hit till dig. Han vill tvinga mig att gifta mig med en annan.

— Men vi äro ju vigda af en präst, sade hon förskräckt.

— Vet du inte, att vi slafvar icke hafva någon rättighet att gifta oss? Han kan skilja oss när som helst, likaväl som han kan sälja våra barn.

Elisa tänkte med en rysning på slafhandlaren. Nej, denna fruktan ville hon icke tala om för Georg. Han hade sorg nog ändå. Dessutom var det ju ingen fara. Missis narrades aldrig. I detsamma kom Harry fram till dem, muntert ridande på herr Shelbys käpp.

Georg tog honom upp i famnen och tryckte honom häftigt intill sig.

— Farväl, min pojke, sade han med kväfd röst.— Du säger farväl så underligt.

— Ja, jag får säga farväl också till dig, Elisa. Bn vacker dag rymmer jag till Kanada. Det är mitt enda hopp. Jag skall köpa dig och gossen fria. Du har en god master, som icke skall neka att sälja er till mig, när jag arbetat ihop köpesumman.

— Men tänk, om du blir tagen!

— Jag blir icke tagen. Jag skall bli en fri man eller dö.

— Jag förstår, att du måste resa, men begå ingen våldsamhet! sade hon, under det tårarna strömmade utför hennes kinder.

— Min älskade flicka, farväl, sade han ocli tryckte henne i sin famn, bed Gud för mig, Elisa !

De stodo tysta en stund, tätt slutna till hvarandra — de hade så ringa hopp att återse hvarandra — och så skildes de åt, och hon hörde ljudet af hans steg dö bort i kvällens tystnad.

TREDJE KAPITLET.

En afton i Onkel Toms stuga.

|nkel Toms stuga var den nättaste lilla bostad, man kan tänka sig. Ytterväggarna vor» éfverväxta af begonier och klängrosor, hvilkas skar-lakansröda blommor lyste på långt håll. Den låghelt nära boningshuset men hade likväl sin egen väl vårdade lilla täppa, där jordgubbar, hallon ach grönsaker frodades.

Inne i huset är tant Kloe som bäst sysselsatt med att laga kvällsvard åt sin gubbe. Hon har stökat undan herrskapets måltid, hon är nämligen herrskapet Shelbys första kokerska, och nu är hon ledig att sköta om sitt eget

hushåll. Hon står vid spiseln, trind och rund, med ett gladt och förnöjsamt uttryck i sitt svarta, skinande ansikte, iklädd en styf, rutig hufvudbonad. Hon kan laga mat som ingen annan, och hon är medveten om sitt värde.

I rummet är fint och snyggt. Sängarna hafva hvita bomullstäcken, och på väggarna pråla förgyllda bibelspråk. På en bänk sitta ett par ullhå-riga pojkar med tindrande svarta ögon. De åse med stort intresse, hur lilla syster försöker att taga sina första steg, och för hvar gång hon trillar am-kull, skratta de, så att deras hvita tänder lysa.

Onkel Tom, vår berättelses hjälte, sitter vid ett rankigt bord med en griffeltafla framför sig. Han är storväxt och kraftfull, och hans svarta, glänsande ansikte har ett uttryck af förstånd, godhet och välvilja. Hela hans väsen präglas af en manlig men tillika ödmjuk värdighet, som inger aktning och förtroende.

Han är sysselsatt med att söka efterbilda bok-stäfverna i en förskrift, som unge master Georg, herr Shelbys treltonårige son, lagt framför honom på bordet. Griffeln höll han i orätt hand, men det märkte icke hans lärare.

Kloe; uttal: Klå.t Onkel Tom svettas oeh pustar.— Inte uppåt, Torn, ropade denne, drag strecket nedåt, annars blir det ju ett h i stället för ett p.

— Gör det?

Onkel Tom svettas och pustar, men man får väl bjuda till, när unge massa vill göra sig besvär och undervisa.

— Tant Kloe, säger slutligen den unge läraren, jag blir riktigt hungrig, när jag känner lukten af din goda mat.

— Då skall master Georg också bli trakterad med den, sade tant Kloe, i det hon lyfte locket af grytan.

— Undan med er, pojkar! ropade hon och körde de två gossarne från bänken. Man kan jw stupa på hufvudet öfver er, ni ostyriga små mori-aner. Se så, sätt sig nu bredvid Tom, master Georg, så kommer jag med pölsan.

— De ville, att jag skulle äta hemma i kväll, sade Georg, men det lyckades inte. Jag visste nog, hvad som skulle vankas här jag, tant Kloe.

— Säger ni det, min gullgosse, sade tant Kloe och gaf honom en vänlig puff i ryggen. Jo, jo, ni kan allt lita på, att tant Kloe vill göra sitt allra bästa för er.

Och måltiden försiggick under den vänligaste stämning. Tant Kloe pratade om sin färdighet att göra tårtor, och hur de fina herrskaperna berömde hennes mat. Pojkarne lågo under bordet och åto sirapssmörgås, knuffade hvarandra och drogo i lilla systers tår.

— Vill ni hålla er stilla, vildbasare! sade tant Kloe och puffade till dem med foten. Kan ni

Massa = neger-engelskans form för master.inte hålla er i styr, når ni har en hvit herre vid bordet!

— De äro så muntra, sade onkel Tom urskuldande, sådana yrbasar kunna inte vara stilla.

Pojkarne kröpo nu fram och visade sig tillsmorda om händer och ansikten med sirap.

— Ut och tvätta er genast! sade modern. Hvad skall master Georg tänka om er, som se ut som grisar!

Därmed torkade hon flickan om munnen och satte henne i Toms knä.

— En söt unge, en riktig liten skatt, sade Tom och höll henne framför sig för att kunna se sig mätt på henne. Därefter satte han upp henne på sin axel och började hoppa och skutta kring golfvet med henne, under det master Georg slog efter henne med sin näsduk.

Det började mörkna. En del af gårdens folk, som brukade vara med om aftonbönen i Toms stuga, kom gående på vägen, en brokig blandning af negrer, unga och gamla, män och kvinnor.

— Master Georg, som läser lika bra som någon präst, stannar väl och läser för oss? sade tant Kloe.

Ja, Georg stannade, och sedan församlingen sjungit sången:

Si, jag går till himlens ängder, vill du icke följa mig?

Ser du ej, Guds änglar vinka oss från mörkret upp till sig?

Ser du ej den gyllne staden, dit vi längta innerlig?

läste Georg ett kapitel ur Uppenbarelseboken.

Och därefter började Tom bedja.»Onkel Tom bad rått upp i himlen.»Ingenting kunde öfvergå den rörande innerligheten, det barnafromma allvaret i hans böner. Bibelns anda tycktes så helt hafva genomträngt hans själ, att hans ord fingo samma färgrika bilder, samma poetiska uttryck som bibeln själf. Man snyftade och grät omkring honom, och en gammal man sade, att Onkel Tom »bad rätt upp i himlen».

Under det detta försiggick i Onkel Toms stuga, hade herr Haley varit uppe i boningshuset; herr Shelby och han hade haft ett långt samtal, papper och kontrakt hade skrifvits under, och slaf-handlaren hade ändtligen belåten aflägsnat sig.

err och fru Shelby hade dragit sig tillbaka

till sitt sofrum. Han låg utsträckt på en divan och läste en tidning, hon stod framför spegeln och ordnade sitt hår för natten. Hon var nedstämd, ty hon hade märkt Elisas bleka ansikte •och förgråtna ögon, och hon deltog som en moder i sina tjänares bekymmer.

— Artur, sade hon plötsligt och vände sig •emot sin man,-hvad var det för en simpel karl, du hade bjudit till middagen?

— Han heter Haley, sade herr Shelby utan att se upp.

— Men hvad hade han här att göra ? Han

FJÄRDE KAPITLET.

Flykten.var ytterst obehaglig.

— Jag hade affärer med honom.

— Är det en slafhandlare?

— H varför tror du det?

— För att Elisa har fått några inbillningar i sitt hufvud. Hon är nu alltid så rädd om sin söta lilla Harry. Men jag har tröstat henne med, att det aldrig kunde falla dig in att taga gossen ifrån henne — vi sälja för öfrigticke våra slafvar.

Herr Shelby märkte icke, att han höll tidningen upp och ned. Ögonblicket var pinsamt.

— Det måste sägas, tänkte han. Det blir icke bättre, om jag skjuter upp.— Men nu är saken den, Emilie, att jag icke kan reda mig utan att sälja, sade han med låg röst. Jag måste ...

— Hvad säger du? Du har väl aldrig...

Hon kunde icke fortsätta, hon bara stirrade på

honom.

— Jag var i karlens våld, sade han. Han ville tia sina pengar —- och jag hade inga att ge honom. Jag måste sälja Tom.

Hon sjönk ned på en stol och blef blek af sinnesrörelse.

— Vi ha många ganger lofvat att gifva Tom friheten, stammade hon, vår gode och trogne Tom. Det fattas bara, att du sålt Harry med, vår stackars Elisas enda barn. Nu kan jag vänta hvad som helst.

Tårarna började stiga upp i hennes ögon.

— Emilie, sade han, jag har sålt honom. Haley ville icke nöja sig med mindre.

— Det är inte sant, säg, att det inte är sant! Jag kan inte uthärda det.

— Jag måste rädda dig och mig och Georg, sade han. Karlen var bestämd. Jag hade ingen utväg.

— Och så valde du just de två, som voro oss kärast...

— Han gjorde bara ett anbud till. Han bjöd fyra tusen kronor för Elisa. Men jag tänkte på '»lig, och jag afslog.

— Elisa!

— Lugna dig nu, Emilie, det är afgjordt, det kan icke ändras, sade han. Tror du, att det varit så lätt för mig? Jag, som hållit af Tom, sedan jag var barn.— Och jag, som lärt dem deras plikter soi» föräldrar, jag som tagit del i deras sorger, som vakat vid deras sjuksängar, hur skall jag nu kunna se dem i ansiktet, när vi med vett och vilja slita ett litet barn från dess moder! O, Artur, kunna vi inte åtminstone rädda Harry? Jag har inga smycken af värde, men den här klockan — jag minns, att den var dyr, när den köptes. Jag skulle vilja ge allt, hvad jag äger, för att rädda gossen.

— Det går inte för sig, sade herr Shelby dystert, köpebrefven äro undertecknade. Men Haley har lofvat mig att skaffa dem en god husbonde.

— Och du litar på den där lågsinnade karlen? Han säljer dem till den mestbjudande, det kan du vara säker på. O, det är förfärligt, förfärligt!

— Det är bäst att inte tänka på det mera. Haley kommer i morgon och hämtar dem. Jag rider bort, jag kan inte se Tom vidare; det vore bäst, att du också fore bort och togc Elisa med dig, så sluppe hon afskedet.

— Nej, nej, jag vill på inga villkor vara medhjälpare i denna ohyggliga sak. Jag skall gå och tala med stackars Tom. På Elisa kan jag icke tänka.

* *

*

Föga anade de båda makarna, att en tredje person hade lyssnat till deras samtal. Utanför dårren, med örat till springan, stod en förtvif-lad moder. Dödsblek och skälfvande hade hon af sin herres egen mun hört bekräftelsen på sina farhågor. Det fanns icke mera något hopp. HennesHarry var såid till den dår mannen, hvars blotta åsyn kom henne att rysa.

Hon smög sig tillbaka till sitt rum, detta lilla vackra rum, dår hon till-bragt så många lyckliga timmar. I sangen låg hennes lilla gosse och sof. Frisk och röd med half-öppen mun låg han dår, en bild af hälsa och glädje.

— Min gosse, hviskade hon, de hafva sålt dig, men jag skall rådda dig. De skola icke lyckas att slita dig ifrån mig.

Hennes sorg var för stor för tårar; dessutom måste hon handia.

Hon tog ett papper och en blyertspenna och skref brådskande:

O, missis, dyra missis, jag är inte otacksam, men jagmåste rädda mitt barn. Jag hörde, hvad Ni och master talade i natt, och jag går min väg. Jag får lof att gå, jag kan inte låta bli. Gud välsigne Er för all Er godhet!

Sedan hon förseglat brefvet och skrifvit utanskriften, lade hon ihop litet kläder och några leksaker, hvilket allt hon band fast om lifvet på sig. Hon väckte därpå gossen, svepte in honom i öfver-rocken, tryckte mössan på hans hufvud, kastade en schal öfver sina egna axlar, tog gossen på armen och gick ljudlöst ut ur huset.— Hvart går mamma? frågade den lille, som vaknat och gned sig i ögonen.

— Var ändtligen tyst, Harry. Det är en stygg man, som vill taga Harry ifrån mamma, men vi springa vår väg, vi, du och jag, så att han inte får rätt på oss.

Det var en kall, stjärnklar natt. Harry, som blifvit förskräckt, höll sig alldeles tyst, med armarna om moderns hals. Framför Onkel Toms stuga stannade Elisa och knackade på fönstret.

— Hvad är det? ropade tant Kloe och sprang ur sängen och vek undan gardinen. Är det Elisa? År någon sjuk

däruppe? Skynda dig och kläd på »lig, Tom!

Efter några ögonblick öppnades dörren, och skenet från ett talgljus, som Tom i en hast hade tändt, föll öfver flyktingens förstörda anletsdrag och mörka, dystra ögon.

— Så du ser ut, barn, hur är det fatt? ropade tant Kloe förskräckt.

— Jag skall fly, stönade Elisa. Master har sålt Harry.

— Sålt honom — din gosse? frågade de båda makarna alldeles förfärade.

— Ja, sade Elisa brådskande. Jag hörde själf master säga det. Han har sålt dig också, Tom. Han var tvungen, sade han, han har så stora skulder, och i morgon kommer slafhandlaren för att hämta Harry och dig.

Tom stirrade på henne, som om han icke förstått ett ord. Småningom klarnade dock meningen för honom, och han sjönk ned på bänken med ett tröstlöst uttryck.— Det kan inte vara sant, flämtade tant Kloe, det är inte möjligt!

— Jo, det är sant. Det är skriftligt på det.

— Gud forbarme sig öfver oss! klagade tant Kloe. Tom, som inte har sin make! Hvad har han då gjort, efter master sålt honom?

— Han har inte gjort någonting — det är inte för det. Master ville inte sälja, men han var tvungen, sade han. Missis tiggde och bad för oss, men det fanns ingen hjälp, sade master. Hon har sagt, att en enda själ är mer värd än hela världen, och min lilla gosse har en själ. Jag måste rymma; om det inte är rätt, så må Gud förlåta mig, jag. kan inte lämna Harry att förgås till själ och kropp. Där nere i sydstaterna säga de, att de ta lifvet af negrerna med släp och svält och prygel.

— Då måste Tom följa dig, sade tant Kloe-hastigt. Skynda dig, Tom, och gör dig i ordning! Hellre må du rymma än komma dit ned till södern. Skynda dig bara! Jag skall packa åt dig.

Tom satt nedlutad och slapp och var gråblek i ansiktet, men nu höjde han sitt hufvud.

— Nej, nej, sade han sorgset men lugnt, fresta mig inte — jag följer inte med. Elisa må gå, hon har rättighet att söka rädda sitt barn. Men jag vet, att mitt goda herrskap inte vill sälja mig. De äro tvungna till det, och då är det bättre, att jag. går ensam, än att de skulle sälja flera. Jag kan väl bära det, jag som andra. Master har alltid funnit mig på min post, jag kan inte narra honom nu — jag kan inte!

— Men när de komma i morgon och taga dig? snyftade tant Kloe.»Han lulade sig öfver bädden.»— Gud är med mig, hustru. Jag finner mig i min lott. Gud öfverger mig inte.

Men när Tom kom att vända hufvudet och såg sängen med alla de små svartulliga hufvudena, svek honom hans mod. Han lutade sig öfver bädden,, hans starka kropp skakades af häftiga, högljudda snyftningar, och stora tårar föllo mellan hans fingrar^

Elisa stod vid dörren, färdig att gå. Hon berättade skyndsamt för tant Kloe, att hennes man: också tänkte rymma, och bad henne sända honom> bud och berätta, hvad som händt.

— Säg honom, att jag flytt med gossen, och att jag skall försöka att få träffa honom i Kanadar bad hon och brast i gråt. Och om jag inte skulle få se honom mera, så mötas vi med Guds hjälp-i en bättre Värld. Gud vare med er alla! Farväl 1

FEMTE KAPITLET.

Upptäckten.

perr och fru Shelby, som hade svårt att somna efter det smärtsamma samtalet på kvällen, vaknade först sent på morgonen.

— Jag förstår inte, hvad det kommer åt Elisar sade fru Shelby, jag har ringt tre gånger, och hon kommer inte.

Hon brukar annars vara så på-passlig.Herr Shelby stod vid fönstret och strök sin rakknif, då dörren öppnades och en negergosse kom in med det varma rakvattnet på en bricka.

— Andy, sade fra Shelby, gå och knacka på Elisas dörr, och säg henne, att jag har ringt tre ganger! Stackars flicka! tillade hon med en suck.

Efter ett ögonblick kom gossen tillbaka med uppspärrade ögon.

— Missis, missis, ropade han, Elisas saker ligga kringkastade öfverallt i rummet, men både hon och Harry äro borta!

Sanningen stod i ett ögonblick klar för dem båda.

— Hon har rymt, hon har misstänkt någonting, sade herr Shelby vredgad. ,

— Gud vare lof, utropade hans fru. Jag önskar, att hon vore långt härifrån!

Andy hörde denna önskan och behöll den i minnet.

— Förstår du då inte, sade herr Shelby dystert, hur obehagligt det här blir för mig? Haley såg, hur ogärna jag ville sälja Harry. Han skall misstänka, att jag har min hand i spelet.

Och herr Shelby lämnade hastigt rummet.

Det blef en förfärlig uppståndelse i huset, då saken blef känd. Alla slafvarne sprungo om hvarandra och pratade. Det var nyheter! Tom såld, och Elisa försvunnen med sin gosse!

Bara en enda teg som muren, och det var tant Kloe. Hon ensam visste besked om saken, men hon stod där tyst vid spiseln och rostade fru-

Andy; uttal: Anndi.kostbrödet, och hennes vanligen så fryntliga ansikte var dystert och allvarligt.

För de små negerbarnen var det något ofantligt intressant i denna oväntade tilldragelse. De sutto uppflugna som kråkor på verandaräcket och snattrade öfver hvarandra.

— Tänk, hva han ska bli arg, när han kommer! sade Andy. Vi ska allt göra det surt för honom, det kan han lita på.

— Hva det ska bli lifvadt att se, hur lång näsa han får! sade lilla Joppe.

— Jag undrar, em han kommer att svära mycket? sade Toby.

Toby; uttal: Tåbi (förkortning af Tobias).— Jo, det kan du sätta dig på, sade Andy. Sådana där odjur, di gör inte annat än svär, bara •di talar.

Och det fingo de erfara, när Haley kom ridande med stöilar och sporrar, och alla de små •svarta bytingarne störtade fram och skreko med full hals: »Elisa har rymt med Harry! Elisa har rymt med Harry!» Han slog omkring sig med ridpiskan midt ibland dem, och den ena eden efter den andra hördes från hans läppar. När han ändtligen kom till verandan, samlade sig barnen på den frusna gräsplanen nedanför, dår de hoppade och skrattade af hjärtans lust.

Haley steg in i matsalen.

— Hvad är det jag hör? frågade han ursinnig.

— Jag beklagar mycket, hvad som händt, sade herr Shelby, men jag rår icke för det.

— Och det tänker ni inbilla mig! Ni tänker få •mig att tro, att den här slynan flytt på eget bevåg! Jag hade väntat rent spel i den här affären.

— Om någon vågar sätta min heder i fråga, sade herr Shelby och vände sig häftigt mot slaf-handlaren, så har jag bara ett svar att gifva honom.

Slafhandlaren yttrade några ord om att det icke varit hans mening att förnärma herr Shelby, men att det var svårt

att bli dragen vid näsan, när man själf handlat ärligt och redligt.

— Jag skall ge er all den hjälp jag kan med hästar och folk för att få rätt på flyktingen, sade herr Shelby, mer kan jag icke göra.

Och sedan herr Haley blifvit serverad en frukost, som tog tämligen lång tid att afäta, eme-•dan han var en storätare och icke kunde förmå sig att öfvervinna denna böjelse, hur brådskande tillfället än var, gafs order åt stallpojkarne att föra fram hästarna.

— Hallå, Sam, ropade Andy, master säger, att du skall sadla Bill och Jerry.

Sam, som just afbröts i sina funderingar öfver huruvida det icke skulle lyckas honom att få Toms plats, svarade ett vresigt:

— Hvad nu då?

— Vi ska ut och fiska upp Elisa.

— Passa då på, om jag inte kniper henne. Master ska allt få se, hvad Sam duger till.

— Ja, men si missis vill inte ha henne >kni-pen>, hon. Akta dig du, att du inte råkar illa ut genom allt för mycket nit i den här jakten!

— Tycker hon inte om Elisa då? sade Sam, alldeles förvirrad.

— Begriper du inte, att hon inte vill, att vargen därinne ska få Elisas pojke?

— O hej! ropade Sam halftjutande, hvilket skulle betyda, att ett ljus nu gått upp för honom.

Sam skyndade till stallet och återkom snart med hästarna i fullt galopp. När han kastade sig ur sadeln, blef Haleys häst, som stod bunden vid verandaräcket, skrämd och ville slita sig lös.

Sams svarta ansikte lystes upp af en plötslig ingifvelse.

— Jaså, du är rädd, min gosse, sade han.

Sam närmade sig hästen och började smeka

honom. Han hade plockat några bokollon från marken, och medan han låtsades lugna hästen,

Jerry; uttal: Djärri.sköt han ett par af de skarpkantade ollonen under sadeln.

— Så där ja, sade han belåten, nu ska allt handelsmannen få göra.

I detsamma kom fru Shelby ut på verandan.

— Hvarför har du dröjt så länge? sade hon. Jag skickade bud, att du skulle skynda dig.

— Gud välsigne er, missis, hästarna hade sprungit bort, Herren vete hvart.

— Hur ofta skall jag behöfva påminna dig, att det är syndigt att missbruka Guds namn? Du får inte säga »Gud välsigne» och »Herren vete» och sådant. Du gör mig bedröfvad.

— Å, Gud bevare mig, det vill jag visst inte. Jag hade glömt det, missis.

— Och ändå sade du det Just nu igen, Sam.

— Gjorde jag? Gud hjälpe mig! —jag menar, att jag inte tänkte .. .

— Du måste tänka, Sam. Där ser du, hur en ond vana kan få en sådan makt med en människa, att hon icke märker, när hon utöfvar den, sade fru Shelby.

— Var lugn, missis, det ska nog gå, bara jag får tid på mig att tänka riktigt ordentligt.

— Det är bra, Sam. Nu skall du följa herr Haley och visa honom vägen. Var rädd om hästarna! Du minns, att Jerry var litet halt i förra veckan. Rid inte för fort, Sam!

— Jag ska allt styra om den saken, missis, lita på det!

— Hör du Andy, sade Sam, ifall det skulle hända, att »vargens» häst skulle krångla, så släppa vi våra hästar lösa, för vi få väl lof att hjälpa honom, eller hur?Och han gaf And}' en puff i sidan.

— O hej! svarade Andy och blinkade med ögonen.

Och de båda negrerna slogo händerna på knäna och hoppade jämfota och skrattade, så att tårarna runno utför deras svarta kinder.

Sam hade på sitt hufvud en halmhatt, hvarpå stråna spetade ut som taggarna på en igelkott, men han bar den med stolt mod. Han visste nog, hvad den dugde till.

Snart hördes Haleys röst från verandan.

— Kvicka i vändningarna nu, era latmaskar! ropade han.

— Inte ska master behöfva vänta på oss, sade Sam och lämnade Haley tyglarna, medan Andy höll de andra båda hästarna.

Men när Haley satte sig upp i sadeln, gjorde det ystra djuret, som kände trycket af de hvassa ollonen, ett häftigt språng och kastade af sin ryttare, och där låg han nu och sprattlade på marken med benen i vädret.

Sam ropade vildt och tog tag i tj'geln, hvarvid han lyckades att med hattens utstående halmstrån kittla hästen i näsan, så att han, sparkande och frustande, satte af utåt vägen, följd hack i häl af de andra båda hästarna, som Andy icke underlåtit att släppa lösa och gifva en klatsch för att påskynda loppet.

Ett förfärligt oväsen följde på denna häst-galoppad. Alla negerbarnen kommo i rörelse och hojtade och stojade, allt hvad de kunde.

Alla sprungo om hvarandra för att fånga hästarna, hvilket hade till följd, att dessa blefvo alltmer skräm-da och svåra att taga fatt i. Sam var förtjust och ropade oupphörligt:

— Hugg tag i honom, nu ha vi honom !

Och därunder jagade han omkring utan uppehåll.

Haley sprang fram och tillbaka och skrek och ropade, herr Shel-by sökte också ordna jakten; endast fru Shelby smålog för sig själf.

Slutligen vid tolf-tiden kom Sam upp-ridande på Jerry och höll Haleys häst vid tygeln.

Att rida ut, innan hästarna fått hvila, var icke längre att tänka på, men Sam tröstade den förbittrade Haley med, att man nog skulle få fatt på Elisa i alla fall; hon hade aldrig varit någon rask fotgängare.

Nu kom fru Shelby ut och inbjöd Haley attdeltaga i deras middag, eftersom han icke kunde rida genast. Och det var märkvärdigt att åse, hvad alla tjänarne, som eljest brukade vara så kvicka med uppassningen, i dag voro tröga och drumliga. Rätterna kommo för sent, och middagen drog ut på tiden, men fru Shelby samtalade så lifligt, att gästen glömde, hvad tiden led.

ort från den vän, som varit henne som en

moder, från det enda hem hon ägt, från allt, som varit henne kärt, ilade Elisa i nattens tystnad. Den frusna marken knarrade under hennes fotter.

— Herre, hjälp oss! Herre, skydda oss! ropade hon oafbrutet i sitt hjärta.

Hvarje prasslande löf skrämde henne, hvarje skugga förskräckte henne, där hon skyndade fram me dgossen tätt tryckt intill sig.

— Mamma, vill du, att jag skall vara vaken?

— Nej, min älskling; sof du, om du kan!

— Men kanske den där mannen kommer och tar mig.

— Gud skall beskydda dig.

— Är det säkert, mamma?

— Ja, alldeles säkert, Harry.

SJETTE KAPITLET.

En förtviflad moder.Och gossen somnade lugnt i hennes famn.

Hon sprang förbi välkända ställen. Hon gaf sig ingen rast eller ro, hon tyckte hon ägde tio kvinnors kraft.

Honhademed sin matmor ofta besökt några bekanta i en liten stad i närheten afOhiofloden. Det var hennes hopp att hinna fram till denna stad och komma öf-ver floden in i staten Ohio,hvar-est slafveriet icke var tillåtet af lagen.

På morgonen kom hon ut på stora landsvägen, där resande färdades fram och

Ohio, biflod titt Mississippi; uttal: Åhajjå,tillbaka. Hon märkte, att de förundrade betraktade henne. Då blef hon ängslig, alt de skulle misstänka henne för att vara en flykting; hon vågade icke längre springa så häftigt. Ett ögonblick slog hon sig med gossen ned i en skogsdunge invid en bäck, hvars klara vatten uppfriskade dem. Här bjöd1 hon lilla Harry en mjuk kaka och ett äpple, som hon gömt i hans ficka.

— Se här — ät, min älskling!

— Du skall också äta, mamma.

Han räckte upp ett stycke kaka till henne.

— Nej, min lilla gosse, jag kan inte äta — inte än, sade hon.

Efter denna lilla rast gaf hon sig åter i väg. Harry fick springa små stunder, men hon hade icke ro att släppa honom länge ifrån sig. Hon var nu så långt borta från sitt förra hem, att hon kände sig mera viss om, att ingen skulle känna igen henne, och vid middagstiden gick hon in i en bondgård för att köpa litet mat, ty den onaturliga spänning, hvari hon varit, började gifva vika, och hon märkte, att hon var både hungrig och trött.

En vänlig bondhustru gaf henne, livad hon begärde, och hon trugade sig att äta för att uppehålla sina krafter.

Kort före solnedgången kom hon till en by vid Ohio, denna flod, på hvars andra strand friheten vinkade.

Det var tidigt på våren, just i islossningen, och isen dref i stora flak och block fram mellan klipporna, som kantade flodens stränder.

Hur skulle färjan kunna gå öfver under sådana förhållanden? Elisa gick in i ett litet värdshus vid stranden för att höra sig för.

Onkel Toms stuga, 2 aVärdinnan stod vid spiseln.

— Går det någon båt eller färja öfver i afton? frågade Elisa med ängslig röst.

— Nej, båtarna ha inte börjat ännu.

— Hur skall jag då bära mig åt, sade Elisa, jag måste nödvändigt öfver!

Hennes sorgsna röst och bedröfvade utseende rörde kvinnan. Hon ropade till en karl, som stod nere på gården:

— Salomon, kom hit! Tror du, att Kristian far öfver med tunnorna i kväll?

— Han tänker allt försöka på det, sade karlen.

— Det är en man, som bor ett stycke härifrån, sade kvinnan. Han kommer hit i afton, och om det går för sig, så far han nog öfver. Ni kan ju sätta er och vänta här, till dess han kommer.

Lilla Harry, som var alldeles utmattad, började gråta.

— Stackars liten, sade Elisa, han är inte van att gå så mycket.

— Ni kan få lägga honom i min säng, så får han sofva litet, sade den vänliga värdinnan, i det hon öppnade dörren till en kammare med en bekväm bädd.

Elisa lade honom, och inom ett ögonblick var han djupt insomnad.

Själf kunde hon icke hvila. Fruktan för att blifva gripen lämnade henne ingen ro. Hon ställde sig vid fönstret och stirrade ut på det isfyllda vattnet, som skilde henne från frihetens strand.

* *

•

Medan middagen inne i matsalen hos Shel-bys serverades med tillbörlig långsamhet, pågickett oförbehållsamt samtal ute i köket. Hatet mot slafhandlaren gaf sig uttryck på flera sätt. Andy önskade honom evigt fördärf, och lilla Joppe sade, att han skulle vara nöjd, om han kunde få se på, när massa Haley fick prygel.

— Ja, ropade ändtligen tant Kloe, det kunde han förtjäna och mer till.

Hon afbröts af en mild och allvarlig röst. Det var Tom, som kommit in och åhört samtalet.

— Barn, sade han, man skall inte önska ondt öfver någon människa.

— Men när de äro så hiskeligt elaka!

— Bedjen för dem, som göra eder skada och förfölja eder! står det i den goda boken, sade Tom.

Tant Kloe gömde hufvudet i förklädet och började snyfta.

— Jag är glad, att inte master reste bort, det skulle ha varit svårt för mig att inte« få taga afsked af honom, sade Tom. Jag börjar finna mig i Guds behag. Jag oroar mig bara för, hur det skall gå här, när jag inte kan se till allting. Gossarne vilja nog väl, men de äro så oordentliga.

Nu ringde det, och Tom kallades in.

— Tom, sade herr Shelby vänligt, jag har lofvat den här herrn fyra tusen kronor i ersättning, ifall du inte skulle finnas här, när han kommer och hämtar dig. I dag får du vara ledig. Håll till hvar du vill, min gosse!

— Tack, master, sade Tom.

— Det är just inte mycket att lita på sådana där niggerskälmar, mumlade Haley.

Men nu rätade Tom ut sig i sin fulla längd.

— Master, sade han, där han stod hög och rak framför sin förra herre, jag var bara åtta år, närgamla frun lade er i mina armar, och ni var sex månader. »Ser du, Tom», sade hon, »han skall bli din unga master; akta honom väll» Och nu frågar jag er, master, har jag någonsin brutit något löfte, som jag gifvit er eller varit olydig mot er?

Tårar trängde fram i herr Shelbys ögon.

- Nej, min redlige gosse, sade han, och om icke mina svårigheter vore så stora...Men nu kom fru Shelby fram.

— Allt, allt vill jag försöka, Tom, för att kun-aa köpa dig tillbaka. Lita på mig!

Klockan tre kommo Sam och Andy med hästarna, och herr Haley satte sig upp.

Sam föreslog, att man skulle rida åt höger, emedan det var troligast, att Elisa gått den vägen, och i det han sade så, blinkade han förstulet åt Andy. Han trodde verkligen, att Elisa gått åt denna sida, och just därför föreslog han slafhand-laren att taga den vägen, ty han väntade, att det då skulle bli tvärt om.

Och mycket riktigt, herr Haley trodde, att Sam ville narra honom. Men han ansåg sig själf vara mäkta slug.

— A nej, min gunstig herre, tänkte han, så lätt lurar du mig inte.

Och högt sade han med en knipslug blinkning:

— Det är nog bäst, att vi se oss om litet till vänster först.

— Massa gör naturligtvis, som massa vill, sade den svarta skälmen, men nog tror jag, att massa kommer att ångra sig.

— Hon har nog inte gått på de mest besökta vägarna, sade Haley, och därmed redo de in på en gammal skogsväg, som i forna tider fört ned till floden, men nu slutade vid en lada ungefär en mil bort.

— Det är då alldeles galet, att vi rida den här vägen! suckade Sam.

— Begriper du inte, din dumbom, att hon vill ner till floden för att komma öfver till Kanada! röt Haley.Sam suckade än en gång och himlade sig, så att bara hvitögonen syntes.

När de hade ridit en timme, kommo de till ladan, som var byggd tvärs öfver vägen.

Slafhandlaren började svära och rasa.

— Ser massa! sade Sam. Jag sade ju, att det var en orätt väg, och att massa skulle få ångra sig!

— Din svarta

kanalje, det här visste du om

förut!

— Ja, jag sade det ju hela tiden, men massa ville inte lyda mig.

Herr Haley gnisslade med tänderna men sade icke ett ordvidare. De vände hästarna och togo in på den nya vägen.

Sent på aftonen kommo de fram till värdshuset, där Elisa för en timme sedan lagt lilla Harry att sofva; själf stod hon vid fönstret och stirrade ut, försänkt i dystra tankar. Sam, som red några steg före de andra, såg henne. Det klack till i honom. Han ställde så till, att hans halmhatt föll af, och detta gaf honom anledning att upphäfva ett gällt tjut.

Elisa vände på hufvudet, lyfte upp armarna i stum fasa och störtade in åt rummet.

Hon griper sitt barn och rusar ut genom en bakdörr, lämnande sina ytterkläder kvar efter sig. Springande genom trädgården hinner hon ned till flodstranden.

I detsamma får Haley ögonen på henne. Han kastar sig af hästen och rusar efter henne, lik en ilsken hund.

Hon är vansinnig af förtviflan och skräck. Utan att tänka på livad hon gör störtar hon med ett vildt skri ut på den gungande isen. Det brakar och dånar omkring henne, vattnet skvalpar och forsar, isstyckena vippa upp och ned, de knaka och raspa emot hvarandra. Men hon hvarken hör eller ser. Framåt bara, framåt från flak till flak, från stycke till stycke! Hon tappar sin ena sko och skär foten till blods pä isens kanter, hon faller omkull och reser sig igen, intet kan hejda henne.

Och hennes kärleks vågstycke lyckas — — — hon hinner stranden.

— Du är duktig, du, säger en man, som hjälper henne i land.»Du år duktig, du.»— Rädda mig... göm mig! ber hon andlös.

— Hur är det fatt då?

— Rädda min gosse! Master här sålt honom . .. jag har rymt med honom. Där ... står han, som har köpt honom.

— Ja, hvad skall jag göra? Jag bor inte här. Men därborta i det stora hvita huset bo snälla människor. Spring, spring dit!

Haley står på motsatta stranden och stirrar efter henne, till dess hon försvinner i dimman.

— Vi träffas allt, hväser han fram, lita på det T

Men bakom hans rygg stå Sam och Andy och

räcka lång näsa åt honom och hoppa upp och ner i sin [-förtjusning.-] {+förtjus- ning.+}

— Jag skall lära er att dan-

sa, era usla lymlar! skriker Haley utom sig och höjer sin piska.

Men

fyra rappa ben föra dem snart upp till hästarna, som hastigt ga-loppera bort med dem, under det de båda negrerna med full hals skrika:

— God natt, massa! God natt, massa slafhand-lare! Sof godt!

rött och vredgad gick Haley tillbaka till värds-

huset. Han satte sig i ett hörn af salen och funderade, hur han nu skulle ställa för sig. Att komma öfver floden lät sig icke göra — hvad skulle han taga sig till?

Då hörde han utanför en röst, som han tyckte sig känna igen. Han gick till fönstret och tittade ut.

— Jag tror minsann, att det är Tom Loker, utropade han. Det kan man kalla tur!

— Har jag sett rätt, eller är det verkligen du, gamla kurre? sade han muntert, i det han öppnade dörren. Kom in, för all del!

Loker, som nu inträdde i salen, var en stor och grof karl. Hans utseende var grymt och rått, och han liknade en bulldogg i människogestalt. Med honom följde en liten spenslig man, som såg ut att vara smidig som en katt. Hans ögon voro svarta och stickande med lurande blick, och hans långa,

SJUNDE KAPITLET.

M än n iskojägare.

Loker; uttal: Låk'r.spetsiga näsa tycktes just skapad att lägga sig i allting.

De två vännerna voro slafjägare och lefde af att uppspåra förrymda negrer.

— Kom in och drick ett glas! sade Haley och förde dem fram till bordet.

— Hvad i all världen gör ni här? sade den store med en röst, som liknade en tjurs bölande.

Hans lilla kamrat stack fram sitt katthufvud för att lyssna till svaret.

— Jo, nu skall ni få höra en vacker historia. Men sätt er ner. Ni också, var så god! Ni är kanske en vän till Loker?

— En yrkeskamrat, ja. Mitt namn är Marks... mycket trefligt att få göra er bekantskap, sadfr den lille och räckte Haley en lång, smal hand, som liknade en klo.

Inom kort sutto de tre männen kring bordet, samspråkande och drickande.

— Jo, jag har råkat vackert i klistret för ett kvinnfolks skull, sade Haley, hvarpå han började-berätta hela historien om Elisas flykt.

— Ja, hvarför lät ni henne flyga? sade Loker.

— Hur skulle jag ha kunnat hindra det?

— Ser ni den här näfven? sade Loker med eö hemsk blick, i det han knöt sin stora, kraftiga hand. Den sätter jag för näsan på dem och säger Om du vågar sticka dig undan, så skall jag varat man för att fånga dig inom en timme, och då ... Jag vill lofva er, att intet kvinnfolk springer sin väg efter den betan.

Och därmed slog han sin knutna hand i bordet, så att glasen hoppade.»Jo, nu skall ni få höra en vacker historia.—

Hi, hi, hi, fnissade den lille. Det kan man kalla att tala eftertryckligt.

— Nå, hvad är det för hjälp, ni vill ha, sade Loker, för det är väl där, skon klämmer, kan jag tro, efter ni tog emot mig så där med öppna armar?

Och han skrattade rått och bullrande.

— Jag vill ha flickan tillbaka och pojken med, förstås, sade Haley.

— Men ni är för feg att sköta om saken själf. Ni vill stå bakom muren i säkerhet och se på, och när vi väl utsatt oss för faran, vill ni skörda vinsten. Det där förstår man nog. Det är ert vanliga sätt det, Haley. Och så vill ni spela mild och gudfruktig till på köpet, ni gamle skrymtare.

— Så där ja, medlade Marks, låt oss hellre tala om våra affärer än gnabbas.

Den lille mannen stack sin hvassa näsa upp emot Haley och sade halfhögt:

— Det är således er mening, att vi skulle sätta klorna i flickan?

— Ja, flickan är då egentligen inte min, henne rår Shelby om. Jag bryr mig bara om ungen. För resten var jag ett nöt, som köpte honom. Det blir alltid väsen, när man skall taga barnen från mödrarna.

— Blir det? sade Loker och hånskrattade. Det har jag inte märkt. När modern börjar tjuta, går jag rakt fram till henne och låter henne lukta på min knytnäfve och säger: »Om du knyster ett enda tag till, så knackar jag ut skallen på dig, för den här ungen är min och inte din, och jag tänker sälja honom. Om du ställer till spektakel, så skall jag allt komma dig att önska, att du aldrig varit född». Sedan tiger hon som muren, det kanni lita på. Men nog var du dum, Haley, som köpte pojken, det medger jag gärna, men när var du annat än dum?

— Se så, Loker, inga stickord! sade Marks. Du hör ju, att herr Haley erbjuder oss en god affär. Hur ser flickan ut?

— Hon är mycket ljus i hyn, kvarteron skulle jag tro, stark och frisk. Är kunnig, har varit kammarjungfru.

— Passa på här, sade Marks och slickade sig om munnen, vi kunna göra en affär för egen räkning med detsamma — två flugor i en smäll. Pojken är herr Haleys, men flickan sälja vi för egen räkning där borta i New-Orleans.

Loker började öfverväga förslaget.

— Def blir bra, utropade han efter en stund.

— Men jag skall väl också ha någon andel i vinsten, sade Haley.

— Det är väl nog, om du får pojken tillbaka, sade Loker.

— En tiondedel af vinsten skall jag ha, sade Haley.

Tom Loker slog än en gång handen i bordet.

— Jaså, ska du det — nej pass, min gosse! Vi jaga inte niggrer, för att sådana som du ska sitta med händerna i kors och ha all fördelen. Pojken får du, men ingenting mer heller. Flickan är vår. Och går du inte in på det så.. .

— Låt det bli, som du vill då, sade Haley förskräckt, bara du skaffar mig pojken.

New-Orleans, stad vid nedre Mississippi, bekant för sina stora slafmarknader; uttal: Nju-årlins.— Och så skulle det vara jämt? Å nej, du. Du betalar mig genast utan prut tvåhundra kronor, annars får du aldrig se en skymt af honom. Var viss på, Don Haley, att jag har lärt mig hålla fast en ål med händerna, han må slingra sig, hur han vill. I alla fall vet jag inte, om vi ha tid. Vi ha så många järn i elden. Se efter, Marks, hur det står till med våra anteckningar!

Marks tog fram en flottig plånbok, vecklade upp ett papper och började halfhögt läsa:

»Barnes — gossen Jim, 1,200 kronor — död eller lefvande.

Edwards — Dick och Lucy, man och hustru, 2,400 kronor.

Flickan Polly och två barn — 2,400 kronor för henne eller hennes hufvud.»

— A ja, tillade han, de här kunde man då skjuta eller också svära på, att de äro skjutna, och de andra är det ej så brådtom med. Således kunna vi tala litet om er affar, herr Haley. Såg ni flickan, när hon steg i land?

— Ja, lika klart som jag ser er nu.

— Då måste vi öfver floden i kväll, det är icke tu tal om det, sade Tom.

—- Tror du inte, det är farligt? sade Marks.

— Det vet jag inte. Jag vet bara, att vi ska öfver. Kanske du är rädd, hvasa?

— Visst inte. Jag tänker bara på. ..

Don (uttal: dånn), spansk titel, ursprungligen endast för höga herrar; här använd på gyckel. — Barnes; uttal: Barns. — Jim; uttal: Djimm. — Edwards; uttal: Adoårds. — Dick, förkortning af Richard. — Lucy; uttal: Ljusi (med 1-ljud). — Polly; uttal: Pålli.— Hvad på?

— Att Vi inte ha någon båt.

— Kåringen här sade, att det kommer en karl hit, som ska öfver. Vi ska med, lefvande eller •döda.

— Jag antar, att ni ha goda hundar, sade Haley.

— Förträffliga, men hvad göra de för nytta nu? 'Ni har ju ingenting, som har tillhört henne, att låta dem nosa på. Då kunna de inte vädra upp henne.

— Jo, det är just det jag har! utropade Haley triumferande. Här är hennes schal, som hon lämnade kvar i förskräckelsen.

— Det är bra, sade Loker, tag hit den!

— Bara inte hundarna slita sönder flickan, sade Haley.

— Ja, ja, sade Marks, en gång sleto de en nigger i stycken för oss, innan vi hunno fram.

— Det vore inte bra, om hon finge skråmor, •sade Haley med ett kort skratt, med rifvet skinn förlorar hon i värde.

Loker gick ut en stund och såg sig om.

— Karlen är här med båten, sade han. Nu gäller det, Marks!

Den lille mannen reste sig motvilligt från sin bekväma stol, och sedan Haley, likaledes motvilligt, betalat de tvåhundra kronorna, gingo de båda bundsförvanterna tillsammans ut i mörkret.

Ht *

*

Emellertid redo Sam och Andy hem i den mest lifvade stämning. Sam visade sin förtjusning öfverderas lyckade puts på det besynnerligaste sätt. Än satt han baklänges på hästen, och än stod han på dess rygg, allt under det han upphäfde riktiga indiantjut, som ekade i skogen. Klockan elfva pä natten voro de hemma igen.

Fru Shelby skyndade ut på verandan, då hon hörde hästtrampet.

— Är det du, Sam? Hur har det gått för er t

— Elisa har lyckligt kommit öfver Jordan och är så att säga i Kanaans land.

— Hvad menar du, Sam? Är hon död?

— Nej, visst inte, missis. Herren har fört henne öfver Ohio, liksom i en brinnande vagn med brinnande hästar.

— Tala så, att man förstår dig, Sam, sade nu herr Shelby, som kommit ut efter sin hustru. Kom in, så få vi höra,

hur jakten gått.

— Ska ske, master. Jo, det var så, att jag, såg Elisa med mina egna lekamliga ögon springa öfver Ohio på drifisen och komma upp på andr;» stranden.

Och Sam berättade med mustiga ord och lif-liga åtbörder hela färden.

Fru Shelby satt alldeles tyst och blek, medan Sam talade.

— Gud vare tack, att hon blef räddad! Men hvar kan hon vara? sade hon, när Sam slutat.

— Herren beskyddar henne nog! sade Sam fromt. Det här var nog en försynens skickelse, som missis brukar lära oss, för om inte jag hade varit i dag, så hade hon varit tagen tio gånger så visst som en. Skrämde jag kanske inte bort hästarna i morse och höll på med att fånga dem ända till middagen? Och narrade jag inte massaHaley att ta orätt väg? Och tappade jag inte min hatt och skrek, så att Elisa hörde mig? Det dår är allt förunderliga skickelser, det.

— Det är bäst, du aktar dig för sådana skickelser en annan gång, master Sam, sade herr Shelby med så sträng röst, han kunde åstadkomma.

Men Sam hörde nog, att strängheten var låtsad.

— Det är mycket sant, mastér, en stackars nigger är ofta frestad att bära sig dumt åt. Men hvad den där Haley angår så . ..— Det är bra Sam, att du erkänner ditt fel, inföll fru Shelby. Gå nu ut till tant Kloe, och bed henne ge dig ett godt mål! Du och Andy äro väl duktigt hungriga efter ridten.

— Jag ska hålla tal för niggrerna, sade Sam för sig själf, under det han gick. Jag ska berätta historien för dem, så att ögonen ska trilla ur hufvudet på dem af förvåning.

Det var nämligen Sams högsta ärelystnad att få hålla föredrag, och som köket blef fullt af Sams kamrater, hvilka skyndade till från alla håll för att höra dagens äfventyr, tycktes triumfens timme för Sam vara inne. Hans saftiga beskrif-ningar belönades också med väldiga skrattsalfvor.

Huru länge Sam hållit i med att förvåna sina åhörare, såvida icke tant Kloe afbrutit hans ordflöde, är omöjligt alt säga.

— Hör nu Sam, sade hon buttert, jag tycker, du borde ha vett att gå i säng någon gång i natt och inte hålla hvarenda själ vaken till daggryningen. Och ni ungar, ut med er i rödaste rappet, annars ska ni få göra bekantskap med kvasten!

På detta snöpliga sätt upplöstes församlingen till Sams stora missbelåtenhet.

ÅTTONDE KAPITLET.

En senator är icke mer än en människa.

—,>,n munter brasa brann i kakelugnen, och på bordet framför soffan stod te-servisen framsatt, blank och glänsande. Senator Bird höll påatt draga af sig stöflarna för att ersätta dem med ett par tofflor. Fru Bird stod och skar tekakan, allt under det hon då och då måste tillrättavisa några glada barn, hvilka som vanligt voro uppfinningsrika i utöfvandet af all slags odygd.

— Mary, drag inte katten i svansen — stackars lilla kisse! Tom, du får inte klifva upp på bordet — gå genast ner! Stå inte och gnissla med låset så där, Jim, det riktigt skär i öronen på mig!

Och i det hon vände sitt glada och milda ansikte mot sin man, utbrast hon:

— Det var bra roligt, att du kom hem i kväll, kära min John!

— Ja, vet du, jag är riktigt uttröttad af allt tjänste-bråk. Jag började längta hem alldeles omåttligt.

Och han smålog vänligt mot sin hustru.

Sedan fru Bird serverat sin man te, frågade hon :

— Nå, hvad ha ni egentligen gjort där borta i senaten, nu då?

Det var mycket ovanligt, att den lilla husliga fru Bird brydde sig om sin mans tjänste-åligganden, men i dag var hon nyfiken. «

— Just ingenting viktigt, sade herr Bird, litet öfverraskad af frågan.

— Nej, jag kan väl tro det. Jag hörde annars, att en lag skulle vara föreslagen, som skulle förbjuda folk att ge mat qch dryck åt stackars förrymda negrer, men jag kunde aldrig tänka mig,

Bird; uttal: Börd. Hvar och en af Nordamerikas förenta stater har en särskild riksförsamling, som består af två kamrar: senaten och representant-huset. Senatens medlemmar kallas senatorer. Ordet uttalas i ental: senator, i flertal: senatorer. — Mary; uttal: Meri.att kristna människor skulle kunna vara så grymma att antaga den.

— Jag tror, du börjar blanda dig i regeringsbestyren, lilla Mary.

— Jag bryr mig visst inte om, hur ni regera,, men det här föreföll mig så grymt och okristligt,, att jag verkligen hoppas, att något sådant aldrig må bli antaget. Det är synd och skam, att det ens har kunnat bli föreslaget.

— Ja, min lilla vän, sade herr Bird, litet förlägen, det är nu verkligen så, att en lag blifvit utfärdad, hvilken förbjuder hvar och en att hjälpa slafvar, som komma hit från Kentucky.

— Jaså. Vi skulle således inte få härbergera de arma kräken öfver natten, ge dem litet mat att stilla sin hunger och litet kläder att skyla sig med? Säger den där utmärkta lagen så, John?*

— Men, kära du, det vore ju att uppmuntra, rymmandet, förstår du väl.

— Då skall jag säga dig, John, att jag förstår mig inte på lagar, men jag förstår mig på att läsa min bibel, och där står skrifvet: »Bryt dera hungriga ditt bröd!» och jag tänker lyda det budet, trots alla lagar i världen.

Fru Bird var en blyg och tillbakadragen) liten kvinna med milda blå ögon, fin rosig hy och den mest blida och behagliga röst. Hon var så lätt skrämd, att en medelmåttig kalkon-tupp kunde-få henne att ta till fotterna, och hon kunde icke förmå sig att gå förbi en skällande hund. Mera en sak upprörde henne så, att hon fick en lejoninnas mod, och det var åsynen af eller medvetandet om all slags grymhet. Fastän hon i vanliga fall var ytterst mild och öfverseende mot sinabarn, kunde hennes gossar aldrig glömma, hvilken bastant rishastu hon gifvit dem, då hon en gång sett, hur de och några odygdiga pojkar från granngården hållit på att stena en värnlös liten kattunge.

— Den gången blef jag rysligt rädd för mamma, brukade Bill säga. Hon såg så förfärligt ond ut. Och det var inte nog med, att jag tick mig ett duktigt kok stryk, jag fick också gå och lägga mig utan kvällsvard. Se’n så hörde jag mamma gråta i rummet bredvid, och det var nära på det värsta af alltihop. Men så mycket är då säkert, att aldrig stenar jag någon kattunge mer.

Äfven nu började fru Birds ömma och känsliga hjärta att klappa af harm öfver världens grymhet. Hon reste sig blossande röd, gick fram till sin man och sade i bestämd ton:

— Hör nu, John, jag vill veta, om du tycker, att den där lagen är kristlig?

— Du mördar mig väl inte, om jag säger ja? Dina ögon se riktigt farliga ut, Mary lilla.

— Jag vill ha ett svar, John. Kanske du till och med röstade bifall?

— Ja, det gjorde jag, Mary.

— Då borde du blygas, John. Det är en gudlös, afskyvärd lag, och jag tänker öfverträda den, så fort jag kan. Skall man inte hjälpa stackars förtryckta människor, som blifvit misshandlade hela sitt lif?

—- Men, kära Mary, de tillhöra ju dem, som hafva köpt dem. Det är ju stöld ifrån deras herrar, när de rymma. Vi få väl inte uppmuntra stöld heller?

—7- Ingen människa tillhör den andra på detsättet, sade fru Bird allt ifrigare, det är förvända begrepp allt ifrån

början. Vi äro alla bröder, och Gud är vår fader, antingen vi äro svarta eller hvita.

— Men jag kan bevisa dig.. .

— Det kan du inte, John. Du må hålla på hela natten, så kan du inte bevisa, att slafveri är rätt. Det är tvärt om onaturligt och grymt. Och jag vill fråga dig själf, herr lagstiftande senator, skulle du kunna visa från din dörr en stackare darrande, skrämd och hungrig varelse, därför att han hade flytt? Svara mig på det, du, om du kan!

Fru Bird hade talat sig het och hade just nu anslagit den sträng, som var mest öm i herr Birds hjärta. Hon kände sin man; hon visste, att han var godhjärtad och ömsint, och hon förstod, hur svårt han skulle ha att reda sig vid denna närgångna fråga. Han svarade också bara ett och annat »hm» samt tog upp näsduken och började tork» sina glasögon. Hon fortsatte djärft, så snart hon märkte sitt öfvertag.

— Det skulle allt vara roligt att se dig göra det, John. Köra ut en stackars kvinna i en snöstorm eller, kanske ännu hellre, skicka efter polisen för att gripa henne!

— Men hvarför rymma de då och ställa till

allt sådant här spektakel? sade herr Bird, drifven till det yttersta. >.

— Ja, inte må du tro, att de rymma från ställen, där de äro lyckliga. Om jag hade några slafvar — hvilket jag hoppas jag aldrig skall få — så skulle de minsann inte behöfva rymma från mig, och inte från dig heller, John. Tror du inte, att jagkänner dig, John? Du tror inte, att det är rätt, du mer än jag, och du skulle inte kunna vara grym mot någon olycklig, du mer än jag.

I detta ögonblick stack gamle Josef sitt huf-vud inom dörren och sade:

— Missis komma ut i köket.

Frun gick, metf det dröjde icke många ögonblick, förrän hon kom tillbaka.

— John, var snäll och kom ut litet! sade hon med ifrig, allvarlig röst.

Senatorn lade ifrån sig tidningen, som han börjat läsa, och gick ut i köket. Han stannade vid dörren, förskräckt öfver den syn, som mötte honom. På ett par bredvid hvarandra ställda stolar låg en ung, smärt kvinna utsträckt. Hon var afsvimmad, och hennes ansikte var dödsblekt, men man såg ändå, trots den stelhet, som var en följd af svimningen, att hon var af en ovanlig och rörande skönhet. Hennes kläder voro sönderslitna, på ena foten var skon borta, och den trasiga strumpan var blodig. Fru Bird och deras enda färgade tjänarinna, gamla tant Dina, voro ifrigt sysselsatta att återväcka henne till medvetande, medan gamle Josef, som tagit en gosse i sitt knä, pysslade med att draga af honom skor och strumpor och värma hans små fötter i sina stora händer.

— Stackars flicka, sade fru Bird, hon svimmade, så snart hon kom inom dörren, säger Dina. Tyst, nu vaknar hon ändtligen.

Elisa, ty det var hon, öppnade långsamt de stora mörka ögonen och såg sig förvirrad omkring. Men plötsligt spred sig ett uttryck af ångest öfver hennes ansikte, och hon ropade:

— Harry, min lilla Harry, ha de fått tag i honom ?»Hon var af svimmad.»Gossen hoppade genast ned från Josefs knä och sprang fram till modern med utsträckta armar.

— Min älskling! ropade hon. 0, beskydda oss, missis, var barmhärtig och rädda oss! Låt dem inte ta honom ifrån mig!

— Här är ni alldeles säker, sade fru Bird med tårar i ögonen, ingen skall ta er gosse ifrån er.

— Gud välsigne er, missis! utbrast Elisa, i det hon brast i gråt.

Fru Bird lyckades emellertid genom ömma •omsorger att lugna henne. En bädd ställdes iordning åt henne, och det dröjde icke länge, förr än både hon och Ilarrv, uttröttade af så mycken ansträngning och så starka sinnesrörelser, voro djupt insomnade.

Herr och fru Bird återvände in. De voro tysta båda två. Fru Bird stickade, och hennes man låtsades läsa i sin tidning.

— Jag undrar, hvarifrån hon kommer, sade han slutligen.

— Vi få väl höra, när hon vaknar.

Senatorn låtsade åter läsa.

—- Hör du, Mary lilla.

— Hvad är det, John?

— Hon tyckes nästan inte vara längre än du. Hon kunde nog ha en af dina klädningar.

Ett ömt leende upplyste fru Birds ansikte, när hon svarade:

— Det kan nog hända det, kära du.

Åter blef det en stunds tystnad, som på nytt af bröts af senatorn:

— Hör du, min lilla gumma.

— Ja, livad vill du, John?

— Den där gamla klädeskappan, du, den där, som du brukar breda öfver mig, då jag sofver middag, den kunde hon kanske få. .. hennes kläder voro så förstörda.

Fru Bird svarade icke, hon gick helt tyst fram och kysste honom.

Gamla Dina stack nu in hufvudet genom dörren och meddelade, att kvinnan var vaken och bad att få tala med missis.

De båda makarna gingo ut i köket, åtföljda af de äldsta gossarne.

Elisa satt framför spiseln. Hennes mörka,sorgsna ögon stirrade in i elden, men för öfrigt syntes hon lugn.

— Jag hoppas, ni är bättre nu, stackars barn, sade fru Bird vänligt.

Elisa vände på hufvudet och betraktade fru Bird med ett så öfvergifvet och bönfallande uttryck, att det lockade tårar i den lilla varmhjärtade fruns ögon.

— Var inte rädd för oss, sade hon. Ni kan vara alldeles lugn. Hvar kommer ni ifrån?

— Från Kentucky, svarade Elisa sakta.— Men hur kom ni hit? sade herr Bird.

— Jag gick öfver isen.

— Nu i afton? Hur var det möjligt?

— Jag vet inte. Gud hjälpte mig. De voro bakom mig, och det fanns ingen annan väg.

— Men isen är ju i drift. Styckena gunga jre upp och ned i vattnet!

— Ja, ropade Elisa utom sig, jag såg det, men jag brydde mig inte om det. Jag ville hellre dö än mista min Harry. Man vet inte, hur Gud kara hjälpa, förr än man försökt.

— Var er herre hård emot er?

— Ack nej, de voro båda så goda, men de kommo i svårigheter.

Och då hon märkte, att fru Bird var sorgklädd., fortsatte hon häftigt:

— Kanske ni, missis, har förlorat ett barn.

Fru Bird vände sig åt sidan, och herr Bird

gick bort till fönstret. Det var icke en månads sedan, de följt en liten till grafven, och såret blödde ännu.

— Då kan ni förstå mig, sade Elisa. Jag har förlorat två, jag, och nu var Harry min enda. Han har aldrig varit ifrån mig. Jag har haft honom natt och dag. Och så fick jag veta, att hare var såld, missis, tänk er det! En grym karl skulle slita honom ifrån mig och sälja honom ned till södern. Tänk er bara, ett litet barn, som aldrig varit ifrån sin mor! Var det underligt, att jag tog honom med mig och flydde i natten? Var det underligt, att jag sprang ut på isen, då de jagade mig? Och ser ni inte, att Gud har hjälpt mig, efter jag är här!

De båda gossarne letade förtvifladt efter sinanäsdukar i fickorna, där *de naturligtvis icke fun-nos; tårarna strömmade fritt nedför fru Birds kinder, och senatorn torkade med vild kraft sina glasögon borta vid fönstret.

Sedan han harklat sig åtskilliga gånger, sade han slutligen:

— Har ni ingen man?

— Jo, men honom får jag väl aldrig mera se. Hans husbonde var grym och hotade att sälja honom också till södern.

— Hvart ämnar ni er nu då, min stackars vän? sade fru Bird.

— Till Kanada — om jag bara visste, hvar det ligger! sade Elisa med en djup suck. Är det mycket långt dit?

— Ack, mycket längre än ni kan tro. Men det få vi tala om i morgon. Nu får Dina göra i ordning en bädd inne i sitt rum. Men först skall ni äta och söka hämta krafter på allt sätt.

Herr och fru Bird gingo tillbaka in till sig. Efter att en stund ha gått fram och åter på golf-vet stannade senatorn framför sin fru.

— Mary lilla, sade han, hon måste härifrån i natt. I morgon äro de redan på spår efter henne. Om hon vore ensam, kunde vi dölja henne, men gossen kunde förråda oss — och dessutom — just i dag — den där lagen!

— Tala icke ett ord om lagen!

— Tag nu reson, Mary lilla, du förstår välr att jag är i en svår klämma.

— Men i natt, hvar skall man göra af henne?

Efter åtskilliga hostningar sade senatorn:

— Min gamle vän Van Tromp har flyttat hit från Kentucky, som du vet. Han har gjort sig afmed sina slafvar och köpt jord här. Han bor uppåt ån inne i skogen, där han börjat röja. Dit hittar ingen människa. Ilos Van Tromp kunde hon vara i säkerhet. Men jag måste köra själf.

— Men, kära du, Josef är ju så duktig kusk.

— Men man måste öfver floden på två håll, och ingen känner vadställena bättre än jag. Josef får spänna för vid tolftiden. På så sätt kan jag vara i min tjänst igen i morgon bittida.

— Du är den bästa man, som linns på jorden, sade den lilla frun med tårar i ögonen.

Med moderlig omsorg lade fru Bird därefter ihop några små klädesplagg efter barnen och ett par af sina egna klädningar i en liten kappsäck,, som hon omsorgsfullt låste. När klockan slog tolf, hörde hon vagnen rulla fram till trappan. Hon gick då ut för att väcka Elisa. Snart syntes denna vid dörren med gossen på armen. Hon var klädd i hatt, kappa och schal — allt persedlar, som hade tillhört fru Bird. Herr Bird hjälpte henne upp i vagnen. Elisa var för rörd för att kunna tala. Pekande upp mot himmelen, betraktade hon sin. välgörarinna med en blick, som denna aldrig kunde glömma.

Hvilka vedervärdigheter vår senator under denna natts resa fick uthärda, var något, som icke heller han kunde glömma. Hur han kom fram på de uppblötta, steniga vägarna, hur han kom öfver den isfyllda floden, föreföll honom själf som ett under, och det var långt lidet på natten, när

Van Tromp, nederländskt namn; uttal: fann Tråmp. Det nederländska ordet »van» motsvarar det tyska »von» och betyder: från.vagnen, våt och nedstänkt, ändtligen hade kommit öfver det andra vadstället och stannade utanför

en stor bondgård.

Först efter långvarigt bultande öppnades dörren af ägaren till huset. Det var den rödhårige, store, groflemmade John Van Tromp, han som, så snart han insett, hvilket elände slafveriet åstadkom, af sitt hederliga och rättrådiga gamla hjärta drefs att gifva alla sina slafvar fria, han, som lämnat Kentucky för att köpa denna afsides belägna gård, där de forna slafvarna nu tjänade honom såsom fria män och kvinnor, och där han hoppades att med sin familj i lugn och ro få tillbringa sina återstående dagar.

— Jag har kommit till er, sade senatorn, därför att jag trodde, att ni gärna skulle skydda en stackars kvinna och hennes barn för slafjägare.

— Jo, det kan ni lita på, svarade den hederlige John. Jag är lång, som ni ser, och jag har sju söner, som äro lika långa. Skicka hit herrar slafjägare när som helst, vi ska allt ta emot dem.

Och den duktige gamle mannen skrattade hjärtligt.

Elisa hade stigit ur vagnen med den sofvandc gossen på sina armar. John öppnade dörren till ett litet sofrum innanför köket.

— Gå och lägg er, sade han. Ni ser ut att behöfva det. Här kan ni sofva lika lugnt, som om er mor sutte och vaggade er.

Därefter gick han ut och stängde dörren efter sig.

Senatorn berättade i få ord på stående fot Elisas historia. Van Tromp ville öfvertala honom att stiga in och dricka ett glas vin, men herr Birdvar ifrig att komma tillbaka före dagningen. Då han skildes från sin vänlige värd, stack han en tiodollarssedel i dennes hand.

— För hennes räkning, sade han.

— Godt, svarade van Tromp.

Och därpå skildes dessa båda hederliga män från hvarandra.

En dollar motsvarar ungefär 3 kr. 75 öre.NIONDE KAPITLET.

Afsked et.

ebruari-morgonen tittade grå och dimmig in i Onkel Toms stuga. Därinne syntes endast bedröfvade ansikten. Tant Kloe stod vid ett bord och strök Toms skjortor. Hennes tårar föllo med ett fräsande ljud ner på järnet. Tom satt bredvid bordet med sin uppslagna bibel framför sig, menhans blickar vändes oupphörligt till sängen, där hans barn sofvo.

— Det är sista gången, suckade han.

Tant Kloe förmådde icke stryka längre. Hon satte järnet ifrån sig och grät öfverljudt.

— Du säger, att vi måste vara undergifna, snyftade hon, men jag kan det icke. De ta ju lifvet af dem där nere.

— Vi ha samma Gud där som här, Kloe, sade Tom. Jag är i Guds hand. Ingenting kan hända mig, som inte han tillstädjer. Och i alla fall, Kloe, var det ju väl, att det var jag och inte du eller barnen, som blefvo sålda. Här är du trygg, och hvad jag än får lida, skall Gud hjälpa mig, det vet jag.

Och detta starka, manliga hjärta dolde sin egen sorg för att trösta sina älskade.

— Men det är orätt, Tom, det känner jag på mig. Ingen har rätt att sälja andra människor för att rädda sig ur sin egen knipa. Tänk på en sådan trogen tjänare du varit åt master och hur ofta han har lofvat dig friheten, och så lönar han dig på det här sättet.

t)ch tant Kloe kunde knappt tala för snyft-ningar.

— Om du håller af mig, Kloe, så tala inte så där nu, när vi kanske äro tillsammans för sista gången. Han har

alltid behandlat mig väl, och om han gör mig sorg nu, så förlåter jag honom af allt mitt hjärta. Jag vet ju, att han var tvungen. Tänk på, att inte en sparf faller till marken utan Guds vilja!

— Vi ska inte tala om det mer, sade Kloe och torkade bort sina tårar, som oupphörligt kommofram på nytt, jag kan inte känna någon tröst. Men jag ska lägga upp majskakan nu, så att du får en god frukost. Ingen vet, när du får någon härnäst.

Barnen hade nu vaknat, och tant Kloe dukade hordet med alla de läckerheter, hon kunde anskaffa.

— Ser du, Petrus, ropade Moses förtjust, en sådan frukost vi få i dag!

Och i detsamma krafsade han till sig en bit af kycklingen. Tant Kloe gaf honom ögonblickligen en örfil.

— Men, kära Kloe, sade Tom, mildt förebrående.

— Jag kan inte hjälpa det, sade tant Kloe och gömde ansiktet i förklädet, jag kan inte vara snäll i dag. Jag är förtviflad, Tom.

Och hon såg på honom med ett nästan förvir-radt uttryck.

De satte sig tysta till frukostbordet.

— Nu måste jag lägga in dina kläder, sade tant Kloe, sedan frukosten var förbi. Jag stickade vid de här strumporna i natt. Garn att stoppa dem med lägger jag bredvid, men hvem ska nu stoppa dem'? Ingen frågar efter, om du är sjuk •eller frisk. Jag står inte ut med det.

Och hon lutade snyftande sitt hufvud mot kistan.

Tom satt med den lilla flickan i sitt knä. Hon var vid sitt muntraste lynne, krafsade honom i håret, ryckte honom i skägget och skrek af förtjusning.

— Var glad, så länge du kan, lilla kräk! Den tid kommer nog, då du ska säljas och pojkarne med. Det tjänar ingenting till för en neger att ha barn, sade tant Kloe.— Där kommer missis. Hon kommer hit! ropade Moses.

— Ja, det är just detsamma, sade tant Kloe, hon kan ingenting göra i alla fall.

Fru Shelby kom in, och tant Kloe bjöd henne buttert en stol. Ilon sjönk ned på den och brast i gråt.

— Käre Tom, jag har ingenting att ge dig, sade hon slutligen, när hennes rörelse tillät henne att tala. Om jag gåfve dig pengar, skulle de taga dem ifrån dig. Men inför Gud lofvar jag dig, att jag skall köpa dig tillbaka, så fort jag kan.

Pojkarne ropade, att massa Haley var utanför, och i det samma flög dörren upp för en väldig spark.

— Kom nu, du nigger!' skrek han. Är du inte färdig än, hvasa? Mjuka tjänare, nådig fru! till-lade han, när han såg fru Shelby.

Tom tog undergifvet kistan på axeln och gick ut till vagnen. Tant Kloe följde med flickan på armen, pojkarne gräto i kapp.

Alla slafvarna på egendomen hade samlats kring vagnen för att säga Tom farväl. Han hade varit deras andlige lärare och föresyn. Alla voro djupt rörda.

— Jag tror, du tar det mindre hårdt än vi, Kloe, sade en kvinna.

— Mina tårar äro slut, sade tant Kloe.

— Stig upp! röt Haley.

Tom steg tyst upp i vagnen, hvarpå Haley tog fram ett par tunga fotbojor, som han fäste kring Toms fotleder.

Ett sorl af förtrytelse hördes genom hopen,Tom log imdergifvet kistan pa axeln.men det var förgäfves fru Shelby sade, att Tom icke skulle rymma.

— Hälsa master Georg hjärtligt från mig! sade Tom.

Georg hade blifvit bortskickad på några dagars. besök hos en kamrat.

Haley piskade på hästen, och Tom kastade en sista lång blick på sitt gamla hem, på hustru,, barn och vänner.

Herr Shelby hade med afsikt rest bort. Förgäfves sade han sig, att lagen gaf honom full rätt att handla som han gjort, hans samvete gaf honom, trots lagen, ingen ro, och han saknade mod att se Toms affärd.

Sedan Tom och Haley en god stund åkt vägen fram, stannade Haley vid en smedja för att få de handbojor, han hade med sig, något utslagna, emedan de voro för trånga för Toms handleder.

Under tiden satt Tom, sorgsen till mods, kvar i vagnen utanför. Huru stor blef icke hans förvåning, då han hörde hofslagen af en häst bakom sig och såg Georg Shelby komma ridande i starkt traf. Den unge gossen kastade sig af hästen, hoppade upp i vagnen och slog sina armar om Toms-hals.

— Det är rysligt, det är nedrigt, skamligt, gement! ropade han. Om jag vore karl, så skulle-det här aldrig ha fått ske.

— O, master Georg, hvad det gör mitt hjärta godt, att jag får ta afsked af er, sade Tom och' försökte vända på sig.

Georg hörde ett skramlande ljud och fick syn-på fotbojorna.

— Det är skamligt! sade han och knöt handen:Jag skall klämma den där uslingen, så det knakar i honom.

— Det skall ni inte, sade Tom. Det gagnar inte mig, om ni retar upp honom.

— Jag skall låta bli då, för din skuli. Se hår, käre onkel Tom, sade Georg och vände ryggen åt smedjan, jag har tagit med min dollar åt dig.

— Jag kan inte ta den, master Georg, sade Tom djupt rörd.

— Det måste du. Tant Kloe rådde mig att borra hål i den och träda ett snöre igenom den. Du skall hänga den om halsen under skjortan, annars tar den där skojaren den ifrån dig. Ack, hvad det skulle smaka skönt att ge honom ett kok stryk!

Och Georg bänd skyndsamt snöret kring Toms hals.

— Vet du hvad, Tom, liviskade han. Jag tänker pina pappa hvarenda dag, till dess jag får dig tillbaka.

— Så där får ni inte tala, sade Tom, som ändå inte kunde låta bli att dra på mun.

— Du förstår väl, att jag inte menar något ondt.

— Får jag säga er några ord, innan vi skiljas, sade Tom. Det skulle glädja mig så mycket, om ni blefve en bra gosse. Håll er nära intill er mor! Somliga gossar tycka, att de bli för stora för att lyda sin mor, men var inte lik dem! Ser ni, master Georg, Gud ger oss många goda saker många gånger om, men en mor ger han oss bara en gång. Väx därför upp och blif hennes glädje och tröst!

— Det vill jag visst, onkel Tom, sade Georg rörd.— Mia gode master Georg, sade Tom vidare, i det han med sin stora, grofva hånd mildt smekte gossens vackra, lockiga hufvud, bli en god master mot ert folk, liksom er far, och bli en kristen liksom er mor! Tänk på er skapare i er ungdom, käre master Georg!

— .lag skall bli god, Tom, sade Georg med upprörd röst. Och jag skall hämta hem dig och bygga ett rum till åt dig, och du skall ha ett förmak med en ny, vacker matta. Du skall få det bra igen, Tom.

Nu kom Haley ut ur smedjan med handklof-varna i handen.

Jag tycker, ni borde blygas att köpa människor och binda dem som djur, sade Georg lor-trytsamt och modigt.

Ar det något bättre att sälja dem då, som er fina herr pappa gör? sade Haley med ett rått skratt.

Jag skall aldrig göra någondera delen, sade Georg, i det han hoppade upp på hästen. Farväl, käre onkel Tom! Håll modet uppe!

Farväl, master Georg — Gud beskydde er!

Tom såg med en lång, öm blick, hur den unge ryttaren galopperade bort.

TIONDE KAPITLET.

En rymmare.

^n ruskig, gråkall dag stannade en resande utanför ett värdshus i en by i Kentucky. Had steg in i skänkrummet, som var fullt med

Onkel Toms stuga. 3 afolk. En mängd jaktredskap, som lågo kringströdda här och där, visade, hvarmed de flesta gästerna varit sysselsatta. För öfrigt sutto dessa med föt terna upplagda på bordet och med hattarna på huf-vudet, enligt den gamla äkta amerikanska seden. Framme vid spiseln satt en man, som ogeneradt och med stor vana spottade åt alla sidor. I spiseln brann en stor brasa, men fönstren stodo vidöppna och lämnade fritt spelrum för den kalla och fuktiga luften.

Den inträdande var välklädd, kortväxt och hade ett godmodigt ansikte. Han ställde sin kappsäck under en stol, på hvilken han sedan satte sig. Hans rörelser voro försiktiga och omständliga, ocli han betraktade oroligt spottkonstnären framme vid spiseln.

— Hur står det till, främling? frågade denne, i det han fyrade af en hederssalut af tobakssås i riktning mot den nykomne.

Tack, bra, svarade den andre och makade sig förskräckt undan.

— Något nytt?

Inte hvad jag vet.

— Tuggar?

— Nej tack.

Spottaren stoppade lugnt den erbjudna »bussen i sin egen mun.

— Hvad är det där för plakat? frågade efter en stund den gamle herrn, då han såg gästerna skocka sig kring ett anslag på väggen.

— En nigger efterlyses.

Herr Wilson, så hette den nykomne, satte på sig glasögonen och läste följande:

Wilson; uttal: oills n.»Eu nigger efterlyses. >Efterlysning. En mycket ljus mulatt har flytt frän undertecknad. Hans namn är Georg; han är sex fot lang. har brunt, lockigt har och kan läsa och skrifva. Han har djupa ärr pä rygg och axlar, och i hans högra hand är in-brändt ett H. 1,500 kronor till den. som kan föra honom lefvande tillbaka. Samma summa till den, som kan gjfva tillförlitliga underrättelser om att han blifvit dödad . . .

Den gamle herrn såg orolig ut men sade ieke något.

Mannen framför spiseln steg långsamt upp, gick fram till anslaget, siktade noga och affyrade därefter en full laddning tobakssaft på det.

Där ser ni min tanke om saken, sade han. i det lian satte sig på sin förra plats.

— Ilvad gör ni, herreV sade värden.

Om den drummeln, som skrifvit det där, vore här, så skulle jag göra på samma sält med honom, sade den långbenle lugnl. Den, som behandlar sina slafvar så. att de rymma, han förtjänar att bli af med dem. Sådana där plakat äro en skam för Kentucky. Jag brukar säga till mina slafvar: Rym pojkar, när ni ha lust! Men de stanna kvar hvarenda en. De rymma inte, när de ha det bra.

Den sist inkomne blef nu mera modig.

Den där slafven, sade han, var dessutom en präktig karl. Jag kände honom. Han arbetade i Ilera år på min fabrik och uppfann en maskin, som nu är allmänt använd. Hans herre har tagit patent på den och förtjänar mycket pengar.

Och så tackar han honom genom att brännmärk? honom i handen! Jag skulle ha lust att träffa den karlen, jag -- helst i enrum!

Pratet tystnade i en hast, ty alla gästerna sågo ut genom fönstren på en vacker kabriolett, somrullade fram till dörren. I åkdonet satt en välklädd lierre; kusken var en neger.

Då den nykomne steg in i skänkrummet, blef han föremål förall-män uppmärksamhet. Han såg ut som en spanjor, med mörkbrun hy, svart, glänsande hår och mörka, uttrycksfulla ögon. Han vinkade åt betjänten att ställa ifrån sig reskofferten, gick med ledig och behaglig hållning fram till värden och sa-

Kabriolett, ett slags tvåhjuligt, enspändt, mycket lätt åkdon på fjädrar.de sitt namn: Henry Butler från Oaklands i gref-skapet Shelby. Med likgiltig min styrde han sedan sina steg till anslaget på väggen, hvilket han högt uppläste.

— Jim, sade han till betjänten, sågo vi inte vid Bernam en mulatt, som liknade den här be-skrifningen?

— Jo, master, svarade Jim, men jag såg inte bur det var med banden.

— Ja, inte jag heller, sade främlingen och gäspade.

Och vänd till värden sade han:

Skulle ni kunna ge mig ett enskildt rum? Jag har angelägna bref att skrifva.

Det blef en ifver bland de svarta tjänarna att ställa i ordning åt den förnäma herrn. Själf slog han sig obesväradt ned midt i rummet och började ett samtal med den, som satt honom närmast.

Herr Wilson, den gamle fabrikören, betraktade honom nyfiket. Allt ifrån det han steg in, hade han förgäfves letat i sitt minne, hvar han kunde ha sett honom förr. Vissa drag tycktes honom så bekanta. Plötsligt tycktes ett ljus gå upp för honom, och han stirrade på bonom med synbar oro.

Främlingen reste sig och gick fram till honom.

— Herr Wilson, tror jag? sade han i halft frågande ton och sträckte fram handen. Ni kanske inte minns mig — Butler, Henry Butler från Oaklands!

En negerpojke kom in och sade, att rummet var i ordning.

Henry; uttal: Hännri. — Butter: uttal: Böttfr. — Oaklands; uttal: Åkländs.— Det kan man då säga var tur, att jag traf fade er, herr Wilson. Jag önskade just tala med er om en beställning. Ni skulle väl inte vilja vara så vänlig och följa med mig upp på mitt rum.

— Mycket gärna, herr Butler, mycket gärna.

Herr Wilson följde främlingen som i en dröm.

När de kommo upp på rummet, stängde den unge mannen omsorgsfullt dörren och stoppade nyckeln i fickan. Därefter ställde han sig framför herr Wilson och betraktade honom skarpt.

— Georg . . . sade fabrikören.

— Just han, ja.

- Jag kan förstå, att du är stadd på rymning, sade herr Wilson. Du öfverger din herre och sätter dig upp mot ditt lands lagar.

— Mitt land! Hvad har jag för land annat än grafven? Och jag önskar innerligt, att jag låge där.

- Tala inte så där, Georg, sade den välvillige herr Wilson, ytterst orolig. Du vet, att jag alltid varit din vän, men vi

få inte vara upproriska. Vi måste nöja oss med den ställning i lifvet, som Gud beskärt oss.

— Jag undrar just, herr Wilson, om indianerna skulle komma och taga er tillfånga och släpa jjort er från hustru och barn för att låta er hela ert lif sitta och mala på en handkvarn åt dem, jag undrar just, om ni då skulle anse det för en plikt att stanna kvar; om ni inte hellre skulle begagna första tillfälle att fly?

Georg talade bittert och rätade stolt på sig. Hans far hade varit en hvit man af förnäm familj, och hans mor slafvinna på dennes gård. Georg hade ärft faderns ljusa hy och behagliga sätt attföra sig tillika med sin fädernesläkts stolta, okuf-liga sinnelag. Nu, då han, genom en liten förändring af färgen på sitt hår och sin hy, fullkomligt liknade en spanjor, föll det sig lätt för honom att spela den djärfva roll, han antagit, och där han nu satt tillbakalutad på stolen framför herr Wilson, föreföll han som en fullkomlig gentleman.

Herr Wilson hade ingenting att svara på Georgs vädjan till honom själf. Därför undvek han den frågan.

- Men du utsätter dig för hiskliga faror, sade han. Blir du gripen, så korp ma de att döda dig . . .

- Allt det där har jag beräknat, men se här . . .

Han slog upp sin öfverrock och visade, att han

hade två goda pistoler och en bowie-knif i bältet.

De få akta sig, sade han.

Herr Wilson satte sig ned och strök vecken släta på sin paraply, alldeles förvirrad af hvad han hörde och såg.

- Ni säger, att jag öfverträder mitt lands lagar, fortfor Georg. Ja, det gör jag, och det med flit, ty hvem har skrifvit dem? Tyranner och bödlar. De taga sig rättighet att förtrycka och pina en hel klass af människor, och sedan stifta de la gar för att värna om denna självtagna makt. Men vi, som äro så olyckliga att ha haft en slafvinna till moder, ha då vi inga rättigheter? När jag var liten, såg jag min moder stå på auktionsbordet med sina sju barn. Hon såg dem säljas till olika köpare,

Bowie-knif, en lång ocli bred knif, som nyttjas både till jaktknil och vapen. Uppfunnen af öfverste Tim Bowie (uttal: Båi).det ena efter det andra. Hon knäföl], hon tiggde, att hon åtminstone skulle få behålla ett kvar, mig, som var den yngste. Vet ni, hvad svar köparen gaf henne'? Han sparkade undan henne med sin stöfvel. Jaghörde hennes snyft-ningar och jämmerrop, då jag forslades af, bunden vid min nye herres sadelknapp.

— Ja, det är förfärligt, suckade herr Wilson, men .

— Jag har hört min systers skrik, när hon blef piskad, fortfor Georg med blixtrande ögon, och själf blef jag behand-lad som en hund, med skällsord, prygel och svält. Men när jag låg vaken om nätterna och grät, så var det hvarken för svältens skull eller för att jag fått prygel, utan det var af längtan efter min mor och mina syskon. Så hade jag det, ända till dess jag kom till er, herr Wilson. Då fick jag lära känna, hvad godhet ville säga, då fick jag höra vänliga ord. Det uppmjukade mitt hjärta, jag fick lust till att uppföra mig väl. Det var ni, som uppmuntrade min håg att lära läsa och skrifva. Men hur gick det ändå till slut?

.— Jag vet — jag vet, sade herr Wilson rörd.

— Å ja, litet vet ni, men inte det sista. Se här!

Han drog af sig handsken och visade ett stort rödt H, som var inbrändt i handen.

— Det gjorde han för fjorton dagar sedan, därför att han var rädd, att jag skulle rymma.

— Förfärligt, mumlade herr Wilson.

— Det är ett minne han gifvit mig för lifvet, sade Georg bittert, i det han åter drog på sig handsken. Nej, herr Wilson, tala icke till mig om fädernesland och lagar! När jag kommer till Kanada och får bli en människa, som andra, och vet, att lagarna också skydda mig, då skall jag lyda dem, och då skall jag känna, att jag har ett fädernesland att älska, också jag.

Han hade talat sig varm, hans ögon lyste, och han höjde stolt sitt hufvud. Den gamle hederfige fabrikören kunde icke längre stå emot.

— Res, min gosse, utropade han, jag ser, att det inte år värdt att söka hindra dig. Men skjut bara inte någon människa, Georg! Hvar har du din hustru?— Hon har gifvit sig af, hon också. De hade sålt vår lilla Harry, och hon flydde med honom.

Fabrikören, som ur sin plånbok tagit fram en bunt med sedlar, försökte att stoppa ner dem i Georgs ficka.

— Nej, nej, ni har redan gjort mig så mycket godt, sade Georg, jag kan icke taga emot mera.

— Tag dem, min gosse, man kan inte undvara pengar.

— Jag skall betala dem, sade Georg djupt rörd, om Gud ger mig framgång.

— Hvad är det för en svart karl, du har med

dig?

— Det är en trogen och pålitlig gosse. Han rymde till Kanada för ett år sedan, men så fick han höra, att hans gamla mor blef pryglad, för att han rymt, och nu har han smugit sig hit igen för att få henne med sig dit bort.

— Har han fått rätt på henne då?

— Nej, inte ännu. Han har förgäfves smugit kring gården natt efter natt. Nu följer han mig till några vänner i Ohio, och sedan far han tillbaka för att försöka igen.

— Det är ett farligt vågstycke.

— Det skall nog lyckas, sade Georg modigt. Jag känner en fri mans kraft i mig, och på samma gång börjar jag hoppas. Jag reser i dagningen härifrån, och i morgon hoppas jag få sofva i Ohio. Herr Wilson, fortfor han, om ni skulle träffa min hustru, vill ni då göra mig en tjänst?

— Gärna, min gosse!

— Vill ni ge henne den här bröstnålen, som hon en gång gaf mig till julklapp, och säga henne, att mitt sista ord, då ni talade vid mig, var, attli on skulle försöka att komma till Kanada, och att jag älskar och välsignar henne till min sista stund!

ELFTE KAPITLET.

En auktion.

W L

>l.,; -Herr Haley och Tom åkte i sakta mak vägen fram, hvardera upptagen af sina egna tankar. Haley satt och funderade på det högsta pris, han kunde betinga för Tom i anseende till hans längd, axelbredd och kroppskrafter. Tom däremot tänkte på det ord, som säger, att vi här icke hafva någon varaktig stad, men att Gud följer oss på alla våra vägar.

Slutligen drog herr Haley upp några tidningar ur fickan och började ifrigt studera annonserna. Han var icke mycket skicklig i att läsa men lyckades dock slutligen stafva sig igenom följande tillkännagifvande:

Auktion. Negrer. Enligt rättens förordnande säljas på offentlig auktion tisdagen den 20 februari kl. 11 f. m. utanför Rådhuset i Washington, Kentucky, följande negrer: Hagar, 60 år; John, 30 år; Ben, 21 år; Saul, 25 år, samt Albert, 14 år. Säljas för den aflidne Jesse Blutch-fords fordringsägares räkning.

— Det där är någonting för mig, sade Haley. Där kunde jag kanske få tag i ett par reskamrater åt dig på färden söderut.Toni tog emot underrättelsen med sitt vanliga tålamod. Han visste, att han, som brukligt var, skulle förvaras i stadens fängelse, och det kränkte hans rättskänsla. Han var en ödmjuk själ, men han kände en viss tillfredsställelse af att veta sig hafva fört en hederlig vandel, och det kändes bittert att blifva inspärrad bland förbrytare. Men han hade vant sig vid självbehärskning, och han sade därför ingenting.

Fram på kvällen kommo de fram till Washington, där Haley tog in på ett hotell, och Tom insattes i fängelset.

Framemot elfvatiden följande dag trängdes framför rådhuslrappan en stor folkhop, som väntade på att auktionen skulle börja. Slafvarna, som skulle säljas, sutto hopkrupna i en klunga och hviskade ängsligt med hvarandra.

Haley gick fram till gruppen. Han bände upp munnen på en gammal man för att undersöka tänderna, lät honom resa på sig och böja ryggen för att se. om han var fullt rörlig, och öfvergick så till den nästa för att med honom utföra samma manöver. Kvinnan, som i annonsen kallades Hagar, var halfblind och såg sjuklig ut. Hon höll armarna om en fjortonårig gosse och betraktade med förskräckelse hvarje spekulant, som kom för att se på honom.

När Haley kom fram och kände på gossens muskler, ropade hon:

— Han skall inte säljas utan mig, master. Jag

Washington; uttal: oåschingt'n. I Förenta staterna finnas flera städer med detta namn. Den här åsyftade är icke densamma som förbundshufvudstaden Washington.kan laga mat och skura och diska. Var barmhärtig och köp oss tillsammans, master!

Med händerna i byxfickorna, cigarren i ena mungipan och hatten på sned vandrade Haley omkring på auktionsplatsen.

— Man borde ändå förbarma sig öfver Hagar och sälja henne och sonen i samma bud, sade envälvillig man, som en stund språkat med auktions-förrättaren.

Hon är ju bara ben och skinn, sade Haley, och så är hon ju sned och vind af värk. Pojken kunde jag ha lust på, men kvinnan vill jag inte ha, om jag också finge henne till skänks.

— Men hon blir förtviflad, om man skiljer dem åt.

— Det är mycket möjligt, sade Haley och spottade.

En hammare slog i bordet, och en röst skrek:

— Nu börja vi, godt folk.

Hagar drog sin son till sig.

Håll dig tätt till mig, Albert, sade hon, riktigt tätt!

i— Men om de skilja oss åt i alla fall? sade han. Jag är så rädd, mamma.

— Det gör di inte. Om di gör det, så dör jag.

— Ge oss litet rum där ! ropade auktionsförrät-taren, då ett par slafvar fördes fram.

Det blef lifliga bud på dem. och klubban föll slutligen för Haleys räkning.

— Kom nu fram, min gosse, skrek auktionisten till Albert, håll upp hufvudet, så folk kan se, alt det är lif i dig!

— Gode, gode massa, bad den stackars modern och grep med sina skälfvande händer ännu fastare om gossens arm, sälj oss tillsammans!

— Tig bara! sade auktionsförrättaren och slet gossen ifrån henne. Din tid kommer nog. Upp på pallen, pojke, och visa, att du är kvick i benen!

Det hördes ett stönande bakom Albert. Han såg sig om med en hjälplös blick och hoppade så upp på pallen.Del var en präktig gosse.Det var en präktig gosse, välväxt och stark, och det ropades öfverljudt på honom. Ändtligen föll klubban.

— Det var ju herr Haley?

Gossen drogs ner från pallen och fördes fram till sin nye herre.

Hans mor stod och sträckte famlande ut armarna för att få tag i honom.

— Massa, köp mig! ropade hon. Massa, hör mig för Guds barmhärtighets skull! Jag dör, om inte massa köper mig!

— Det gör du i alla fall, svarade Haley kort och vände sig ifrån henne.

Hagars försäljning försiggick i stor hast. En stillsam karl köpte henne för en spottstyfver , som han själf uttryckte sig. Hagar jämrade sig på ett hjärtslitande sätt.

- Master lofvade mig, att jag skulle få behålla en! klagade hon. Albert, mitt enda, mitt sista barn!

— Gråt inte så där, mamma; de säga, att du har fått en god master, försökte gossen att trösta henne, allt under det han själf grät bittert.

— För undan henne! sade Haley. Hvad tjänar det till, att hon står här längre?

Ändtligen fick man henne att släppa gossen. Några deltagande kvinnor bjödo till att trösta henne, så godt de kunde.

Se så, det var allt en bra affär det här, sade Haley förnöjd, när han granskade sina tre nya slafvar, hvarefter han lade handbojor på dem och kopplade dem tillsammans. Så dref han dem till fängelset.Så drej' hun dem Ull fängelset.TOLFTE KAPITLET.

Tom far med ångbåt.

ilT—^ fter ett par dagar gick Haley ombord på en Ohioångare med sina fyra slafvar. Han väntade att få antalet ökadt under resan, emedan hans uppköpare voro tillsagda att möta honom vid landningsställena utefter floden.

Det var ett ståtligt skepp, Det fria Amerikas stjärnströdda flagga svajade i dess topp. På öfre däck samlades glada grupper af herrar och damer, som njöto af det strålande vårvädret. Barn i brokiga dräkter sprungo muntert omkring och lekte som fladdrande fjärilar. Allt var lif och glädje.

Men nere på mellandäck såg det annorlunda ut. Där sutto slafvarna i en grupp tätt intill hvarandra och utbytte förtroenden med låga röster.

Haley, som tittade till dem emellanåt, sökte uppmuntra dem på sitt egendomliga sätt.

Se så, inga buttra miner! Glada och pigga ska ni vara. Det går ingen nöd på er, minsann. Sämre kunde ni ha det. Jag är god mot mina niggrer, jag, om de uppföra sig väl. Upp med huf-vudena nu och se morska ut!

— Ja, massa, svarade i korus de sorgsna rösterna.

Det var det vanliga: »ja, massa , som alltid varit och var de förtrycktes enda svar.

»John, 30 år-, utgöt, medan tårar strömmade utför hans kinder lika äkta tårar som om en hvit man hade gjutit dem — sitt hjärta för Tom. Hanhade en hustru, som var i ett värdshus litet längre fram vid floden. Hon visste ingenting om det här!

Om jag bara kunde få se henne en gång till här i världen! slutade han.

Och Tom lättade sitt eget blödande hjärta med en djup suck och sökte trösta den andre, så godt han förmådde.

Uppe på däck kom en gosse och hviskade till sin mor:

' *— Del är en slaf-handlare ombord, mamma. Han har flera slafvar därnere.

— Arma människor! sade modern.

— Och de äro bundna med kedjor, sade gossen.

— A ja, sade en annan dam, som var lifligt intresserad af att med spetsar garnera en liten barn-klädning, de ha det nog ändå inte så svårt.Min tro är, att den afrikanska rasen är skapad att tjäna de hvita.

Och med denna människovänliga anmärkning skakade hon ut klädningen för att se, huru spetsarna togo sig ut.

Landtmannen från värdshuset, han som spottade på kungörelsen, var också ombord. Han slog sig i språk med Haley och gaf honom en och annan snärt för hans människohandel.

- Ni får allt en svår räkenskap att uppgöra med vår Herre en gång, ni. Lita på det! sade han.

Hans långa, hederliga ansikte glödde af harm. Han var hästhandlare och hette John. Han tycktes vilja säga mer, men båten lade i detsamma till vid en brygga, hvilket tog den allmänna uppmärksamheten i anspråk.

En ung svart kvinna, som stått väntande på stranden, rusade öfver landgången fram till slaf-gruppen, och slog sina armar kring negern Johns hals. Men hon slets genast ifrån honom och fördes i land. Båten fortsatte sin färd.

En dag, då båten lade till vid en liten stad, gick Haley i land. Tom, som icke var värre fjättrad, än att han kunde gå med mycket små steg, stod på däcket och stirrade modlös inåt land. Efter en stund såg han sin herre återvända med en ung svart kvinna, som bar ett barn på armen.

Hon var väl klädd och såg glad ut. Haley hade köpt henne på det villkor, att hon skulle föras ned till Louisville och där få tjänst som kökspiga i samma gård, där hennes man arbetade. Hon pratade muntert med negerpojken, som bar hennes kappsäck.

Hon satte sig tillrätta på en bänk och börjadeleka med barnet, som skrattade och jollrade i hennes knä.

Vårluften var mild och klar. Solskenet glittrade på böljorna. Det var * en fridfull och stilla kväll.

En äldre man gick fram och tillbaka på däcket. När den lilla gossen gaf till ett af sina muntra skrik, kom mannen att kasta ögonen på honom.

Han gick fram till Haley.

— Hvart skall den där unga negrinnan taga vägen? frågade han.

— Hon är beställd till en gård där nere i Louisville. Hon skall vara skicklig matlagerska, och så kan hon ju också användas vid boffhills-skörden.

— Men pojken kan då väl inte laga mat, sade mannen skrattande.

— Nej, honom säljer jag, om jag kan få ett bra bud på honom.

— Jag kunde ha lust att köpa honom, om ni inte är för dyr. Jag kan nog föda upp honom hemma. Vill ni taga hundrafemtio kronor?

Haley betänkte sig.

— Nå ja, tag honom då! Hvar skall ni i land?

Mannen nämde stället.

Det passar ju förträffligt, sade Haley. Där äro vi först sedan mörkret fallit på, och då sofver gossen. Modern går då säkert upp på däck och ser sig om, och så kunna vi i tysthet taga honom, utan att det blir något pip och gnäll.

Under tiden satt den unga modern förhopp-

Louisville; uttal: Luisvill. Förnämsta staden i staten Kentucky, belägen vid Ohioflodens södra strand.ningsfull och glad och såg på, hur vattnet porlade kring skeppets för. Gossen reste sig upp på hennes knä och smekte hennes kinder med sina små händer, guppade upp och ned och sökte med tusen små upptåg väcka hennes uppmärksamhet.

Sent på aftonen lade båten till vid en liten ödslig hamnplats. Den unga modern hade verkligen lagt barnet att sofva i kojen. Själf gick hon upp på däck för att spana bland folket på stranden. De nalkades Louis-ville. Månne hennes manhade rest för att möta henne'.' Men hon såg ingen och vände modstulen om dit ner.

Men hvad var det. . . kojen var tom . . . barnet var borta .. . och fartyget gick med hastig fart.

Under hennes frånvaro hade de tagit gossen. Haley kom nu fram.

— Ställ inte till något väsen! sade han. Du kunde i alla fall inte få ha honom hos dig därborta. Jag har sålt honom till en snäll och bra karl, och han får det lika bra, som hos dig.

Det kändes, som om hon fått ett skott midt i hjärtat. Blek som döden, sjönk hon ned på golf-vet, utan skrik, ulan tårar.

Det är litet svårt i början, sade Haley, men det går snart öfver, skall du få se, om du bara är förståndig.

— Tig, massa, tig! stönade hon.

Haley gick fram och tillbaka på däcket.

— Det tog henne hårdt, mumlade han, det är bäst att låta henne vara i fred en stund, medan hon hämtar sig.

Mot midnatt vaknade Tom till hälften ur sin slummer. Han såg som i en dröm en svart gestalt störta mot reliDgen — han hörde ett svagt plaskande och allt blef tyst.

Dä Haley vaknade och märkte, att Lucy var borta, blef han icke så särdeles mycket förvånad. Han var van vid sådana händelser. Han satte upp henne på förlustkontot i sina slaf listor, svor öfver henne, kallade henne ett eländigt stycke och ansåg sig själf som en mycket förorättad människa. Slafhandeln var ju ett lagligt näringsfång, och kvinnan var enligt lagarna hans rättfångna egendom.Vlider hennes frånvaro hade de tagit gossen.

iGenom att döda sig hade hon alltså bestulit honom: sådan var hans mening.

TRETTONDE

KAPITLET.

På Mississippi-floden.

få kom man ned till Mis-sissippi-floden och steg ombord på en stor ångare, lastad med bomull.

Tom tycktes hafva försonat sig med sitt öde. Han bade blifvit befriad från sina kedjor och kunde nu gå fritt omkring på fartyget. Till ochmed Haley hade fattat förtroende för honom, då han såg Toms tålamod och fromhet samt hans pålitliga och ordhålliga väsen. Det var en stilla afton. Sockerrören och de höga, mörka cypresserna utefter stränderna glödde röda i den nedgående solen. Tom satt uppkrupen mellan bomullsbalarna och såg ut öfver landskapet. Under hela sitt nedre lopp ligger floden högre än det omgifvande landet och hvälfver sin ofantliga vattenmassa mellan väldiga fördämningar. Tom såg på afstånd slafvarna, som i stora skaror voro upptagna af det tunga arbetet på fälten, deras hyddor, sammanförda till små byar, och längre bort plantageägarnes ståtliga boningshus, omgifna af präktiga parker. Det var så tycktes det honom — en tafla af det lif, han själf gick till mötes, och med ens grep honom en förtärande längtan efter den hydda, han så väl kände, med rosor och klängväxter utefter väggarna. Han såg sin flitiga hustru gå därinne och syssla, såg sina båda gossar muntert lekande, ja, han tyckte sig nästan se sig själf med den lilla flickan på sitt knä. För en hvit man skulle skilsmässan blif-vit mildrad genom bref, men Tom kunde ju ännu icke skrifva, och som han först vid äldre år lärt sig läsa, gick äfven detta ganska trögt för honom.

Under det han så lefvande ser framför sig det kära hem, som han icke mer kan hoppas att få återse, droppa stora tårar ned i bibeln, som ligger uppslagen på en bomullssäck framför honom. Lyckligtvis är bibeln en bok, som icke förlorar på att läsas långsamt, och Tom har tid att begrunda dess gjdlene ord, när han med sitt finger följer hvart och ett och halfhögt läser:

— Edert.. . hjärta . . . vare . . . icke ... bedröfvadt. I... min ... Faders .. . hus . . . äro .. . många . . . boningar. Jag . . . går . . . bort . . . för . . . att . . . bereda .. . eder . . . rum.

Dessa ord voro för Tom just hvad han be-höfde. De sjönko ned i hans bedröfvade hjärta som en helande balsam. Han trodde fast på deras sanning, de utgjorde för honom evighetens vissa hopp.

För öfrigt såg Toms bibel ganska underlig ut. Massa Georg brukade ofta läsa för honom, och •då hade Tom vid

hvarje ställe, som särskildt slagit an på honom, gjort streck och krumelurer i marginalen, hvilkas betydelse endast han själf förstod. Emellertid kunde han, tack vare dessa tecken, med lätthet finna de verser, som mest till-italade honom.

Bland passagerarne på båten fanns en ung,förnäm man vid namn St. Clare. Han hade med sig en liten sex-årig dotter, Evangelina, och en äldre släkting, fröken Ofelia, som hade flickan i sin vård.

Lilla Evangelina var glad och vänlig som en solstråle. Hennes långa, ljusgula hår böljade som en gyllene sky omkring henne, och hennes violblå ögon voro själfulla och milda. Hvar hon gick fram, såg man efter henne, och hon var ständigt i rörelse. Småsjungande, och lätt som en fågel, flög hon från skeppets ena sida till den andra. Ilon sprang på de undre däcken, hon undersökle-hvarje vrå af fartyget, och hvarhelst hennes hvit-klädda, älflika gestalt syntes, möttes hon af vänliga småleenden.

Ofta gick hon ned till Haleys slafvar. Hon betraktade dem med stora, bedröfvade ögon, lyfte på deras kedjor och suckade djupt. Stundom kom hon dit med sina från middagen sparade nötter och apelsiner, som hon delade ut ibland dem.

Tom kunde göra de nättaste leksaker, korgar, hvisselpipor och annat smått, som han gaf henne, och inom kort blefvo de båda goda vänner.

— Hvad heter lilla fröken? var en af hans första frågor.

— Jag heter Evangelina, men far och mor och alla andra kalla mig för Eva. Hvad heter du?

— Jag heter Tom, men där hemma brukade alla barnen kalla mig onkel Tom.

— Då skall jag också kalla dig onkel Tom. för jag tycker så mycket om dig. Hvart skall du resa, onkel Tom?

St. Clare; uttal: Sennt Klär.— Det vet jag inte, lilla fröken.

— Vet du inte? sade hon förvånad;

— Nej, det vet jag inte. Jag skall säljas till någon främmande; den som bjuder mest, kan jag tro.

— Jag skall be pappa, att han köper dig, sade hon med ett leende, då skall du få se, hur bra du får, för pappa är så snäll.

— Tack, lilla fröken Eva, sade Tom med en suck.

Och hon sprang bort för att ställa sig framför eldaren, som trött och varm fyllde mera kol i den glödheta ugnen, och betrakta honom med sina mil-da, medlidsamma ögon, eller för att titta in genom rorgängarens glasruta, eller för att nicka åt någon fattig gumma, som åt af sin torftiga malsäck. Hvar hon gick fram, hördes sträfva röster uttala en välsignelse öfver henne, eller syntes grofva händer utsträckas för att skydda henne för någon fara, hvari hennes lifliga, rörliga väsen råkat föra henne.

Tom, hvars känsliga hjärta så lätt tog intryck, började ömt älska detta lifliga, oskuldsfulla barn, och när hennes vackra ansikte tittade fram bakom någon bomullsbal, trodde han sig nästan se en af de änglar, hvarom hans Nya testamente talade.

En afton lade skeppet till vid en hamn för att taga in kol. Tom gick bort till fören och hjälpte manskapet med arbetet.

Eva och hennes fader stodo tillsammans vid relingen för att se fartyget lägga ut från bryggan. Hjulet hade gjort några få slag, då Eva till följd af fartygets skakning förlorade jämvikten och huf-vudstupa föll i vattnet. Fadern ville ögonblickligen kasta sig efter, men återhölls af någon, som stod bakom honom, och som såg, att en annan hjälpare var till hands.

Tom stod just under flickan på nedre däcket,, då hon föll. Han såg henne falla och sjunka, och han var efter henne inom en sekund. Han fick fatt i hennes kjol och höll henne uppe, till dess de ifriga händer, som räcktes ut till hjälp, kunde få tag i henne.

På det sättet räddades lilla Eva.

St. Clare tog sin lilla sanslösa och genomvåta flicka i famnen och bar henne in i hytten, där hon snart återfick medvetandet och såg sig omkring med förvånade blickar.

På det sättet räddades lilla Eva.Då ångaren följande dag närmade sig New-Or-leans, blef det brådt ombord. De resande samlade ihop sitt pick och pack, och betjäningen putsade och fejade öfverallt, på det att båten skulle vara riktigt fin, då den löpte in i hamnen.

På mellandäck satt Tom och såg, undrande och orolig, bort till en liten grupp på andra sidan af skeppet. Eva stod där, litet blekare än vanligt men för öfrigt frisk och kry. En vacker, ung herre med ett ädelt formadt hufvud och glada, blå ögon stod och. talade helt ifrigt med Haley. På likheten såg man genast, att det var Evas fader, ehuru hans ögon icke hade samma djupa, själfulla uttryck som dotterns.

Efter hvad ni säger om honom, måtte det ju vara en samling af alla möjliga dygder, inbundna i svart skinn, sade St. Clare med ett gäckande leende. Hufvudsaken är nu emellertid, hvad ni släpper honom till för pris.

— Om jag säger fem tusen kronor, så är det just jämt upp, livad jag gifvit för honom.

— Arme. man, sade St. Clare med ett föraktfullt löje, ni skulle således förlora på honom! Ar det af kärlek till mig, som ni underkastar er att göra en så dålig affär?

Haley hostade förlägen.

— Men se då på honom, sade han, bred öfver bröstet och stark som en häst! En sådan kropp får ni leta efter. Dessutom har han ett utmärkt förstånd.

— Det var mycket illa, sade St. Clare med samma gäckande smålöje, jag vill lika litet som andra husbönder ha några begåfvade tjänare. Jagtror ni får slå af elt tusen kronor för hans begåf-nings skuli.

— Men den här gossen har en utmärkt karaktär, sade Haley. Han är trogen som guld . . .

— Köp honom, pappa; det gör detsamma, hvad han kostar, hviskade Eva, som klättrat upp på en lå ta och nu lade sin arm kring faderns hals. Du har ju så mycket pengar, och jag vill så gärna ha honom.

— livad skall du då med honom, min unge'.' Skall du ha honom till gunghäst, eller hvadV

Jag vill göra honom lycklig, pappa. Jäg vill, att han skall få det trelligt.

Se här har ni hans betyg från herr Shelbv, sade slafhandlaren och vecklade upp ett papper. Det är vackert, skulle jag tro.

— lletyg äro icke mycket att lita på.

— Köp honom ändå, pappa, envisades Eva. Jag längtar så mycket att få berätta honom det.

Nå, jag får väl ta honom då, för din skull, Eva, sade St. Clare och räckte Haley den begärda summan, hvilken denne emottog och räknade med förnöjd min.

Efter några ögonblick var köpebrefvet skrifvet och undertecknadt, och Tom hade öfvergått till en annan herre.

— Kom nu, lilla Eva, sade St. Clare. Nu är du väl nöjd och belåten, hoppas jag.

— O, ja! sade Eva med strålande ögon.

St. Clare tog henne i hand och gick öfver däcket till skeppets andra sida.

— Får jag säga det först! sade Eva.

Och då fadern nickade, sprang hon förut till Tom och hviskade i hans öra:— Pappa har köpt dig, onkel Tom.

Tom blef så öfverväldigad, att hans hufvud sjönk ned i hans händer, och han saknade ord för hvad han kände. Under tiden hade St. Clare hunnit fram. Han ställde sig framför Tom, tog honom med pekfingret under hakan och

lyfte upp hans hufvud.

*— Nå, Tom, sade han vänligt, hvad tycker du om din nya herre?

Tom såg upp i det vackra och glada ansiktet och förstod, att han fått en god master.

- Gud välsigne er, master! sade han.- Det tänker jag han gör. Nå, Tom, kan du köra ett par hästar?

Jag har varit van att köra, från det jag var liten, master.

— Godt. Då kan du bli kusk åt min hustru, bara du kan låta bli att supa dig full mer än en gång i veckan — utom undantagsvis, förstås.

Tom såg förvånad på sin husbonde och svarade :

- Jag smakar aldrig brännvin, master.

St. Clare smålog.

Och det vill du inbilla mig! Men lika godt. det är bäst för dig själf, om du låter bli att dricka . . . Men se nu inte så modstulen ut, tillade han godmodigt, vi komma nog att trifvas bra med hvarandra, skall du få se.

Jag skall bjuda till att göra master till lags.

— Du kommer att få det bra, onkel Tom, sade Eva. Pappa är så snäll emot alla därhemma, fast han skämtar litet ibland. Han menar bara vänligt ändå, onkel Tom.

— Mycken tack för ditt välvilliga omdöme! sade St. Clare skrattande, i det han gick.

FJORTONDE KAPITLET.

Toms nya hem.

ugustin St Clare, Evas fader, var icke den glada och sorglösa människa, han gaf sig utseende af. Djupt i hans hjärta gnagde tvärtomen bitter sorg. I sin första ungdom hade han älskat en mild och god flicka, men hennes egennyttiga förmyndare hade genom ett nedrigt svek skilt dem åt. Denna ungdomskärlek kunde St. Clare aldrig glömma.

Han gifte sig sedermera med en rik och vacker dam, dotter till en plantageägare i grannskapet. Men han fann snart, att han fått till hustru en fåfäng modedocka, som var utan hjärta och icke hade tanke för någon annan än sig själf. Då deras enda barn, lilla Eva, växte upp, ägnade St. Clare henne den ömmaste kärlek, hvilket modern såg med en viss afund. Som huset sköttes illa, emedan fru St. ('.lare icke hade den ringaste lust för arbete utan vanligen låg på en soffa med en roman i hand och ansåg sig sjuk, beslöt St. Clare att taga till sitt hem en kusin, miss Ofelia, hvilken han hållit af från sin barndom. Det var just från den resa, han företagit för att hämta miss Ofelia, som han kom, då Tom träffade honom på den stora Missis-sippiångaren. Han hoppades, att hans lilla dotter, därigenom att miss Ofelia kom i huset, skulle få en bättre vård, än hans hustru kunde gifva henne.

Då vagnen, som hämtat Augustin St. ('.lare och hans sällskap vid ångbåten, körde in genom porten till slottet St. Clare, kom en skara färgade tjänare af båda könen utrusande för att se massa komma hem.

Så vackert du bor, sade fröken Ofelia.

Ja, är det inte vackert här hemma, tant! ropade Eva förtjust. Ingen har ett så vackert hem som pappa och jag.

Miss = fröken.Tom såg sig omkring, alldeles förvånad. Ett så ståtligt slott hade han aldrig i sitt lif sett.

Och det var i sanning en ståtlig syn, detta palats med sina pelargångar, mellan hvilka för-hängen af dyrbara tyger sutto vackert fästade för alt vid behof kunna släppas ned och utestänga de alltför heta solstrålarna. Huset var byggdt i en fyrkant och omslöt en stor borggård, ihvars midt en springbrunn kastade sina gnistrande strålar högt i luften. I marmorbassängen nedanför lekte glittrande guld-och silfverfiskar. En spatsergång ledde rundt omkring bassängen, och därutanför var en fin gräsmatta, på hvilken grupper af träd växte och gåfvo enangenäm svalka. Där funnos apelsinträd med doftande blommor, granatträd med glänsande blad, rosenbuskar och jasminer.

Öfverallt på balkongerna och nere i dörrar och gångar tittade svarta hufvuden nyfiket fram.

— Undan med er! skrek en beskäftig mulatt, i det han jagade bort en allt för närgången flock, tycker ni det här passar sig? Jag kan allt själf taga emot massa!

St. Clare, som smålett öfver miss Ofelias förvåning, vände sig nu till Tom, hvilkens svarta ansikte riktigt strålade af beundran.

Nå, Tom, min gosse, det här faller dig i smaken, eller hur?

— Ja, master, det är det vackraste, jag någon sin sett.

Då St. Clare hade afskedat kusken, fanns ingen kvar af tjänareskaran mer än den unge mulatten, hvilken uppträdde i svart sammetsväst och hvita byxor.

- Nej, se god dag, Adolf, hur står det till med dig, min gosse? sade St. Clare och räckte honom handen.

- Mycket bra, master, sade Adolf, bockande och småleende, i det han viftade sig med sin silkesnäsduk och började hålla ett högtrafvande hälsningstal, som han llitigt läst öfver under* de senaste fjorton dagarna.

Så där ja, min vän. sade St. Clare skrattande. Det där har du inte fått ihop så illa. Men

Granat-träd, ett slags myrtenliknånde, låga träd med granna röda blommor. Frukterna (»granat-äpplen) hafva en sötaktig och syrlig smak. *livad är det för en väst, du går oeli sprättar med? lag tycker, jag känner igen den.

O, massa, den passade så bra åt mig, och jag trodde inte, att massa tänkte begagna den mer.

Nå ja, så behåll den då, din valp! Hör nu på, Adolf, när jag visat frun hennes nya kusk, så för du honom ner i köket, men du understår dig inte att visa något öfversitteri mot honom. Han är mer värd än tio sådana som du.

— Massa skall alltid gyckla, sade Adolf.

.lag talar allvarsamt nu, sade St. ('.lare, och jag råder dig att rätta dig efter hvad jag sagt.

St. Clare gick upp på verandan, där tjänarna, glada och leende, stodo samlade för att få hälsa på honom.

— (iod dag, Mammy och Polly, sade han och skakade vänligt deras händer, hur står det till med er? Och du Jimmi? Ohoj! utropade han, då han snafvade mot en liten svartbrun unge, som låg och kraflade på golfvet. Se efter edra små valpar, man kan ju råka att trampa på dem.

Men han böjde sig ned och klappade barnet på hufvudet.

Tom, som hela tiden slått med öppen mun, alldeles öfverväldigad af förundran, följde på en vink af sin herre med honom in i salongen. Aldrig hade han trott, att ett rum kunde vara så fint ut-styrdt med speglar, målningar, byster, sammels-förhängen och mjuka mattor. Han vågade knappast gå på golfvet.

Lilla Eva hade ilat förut in till sin mor, som låg i ett kabinett, hvilket gränsade till salongen.

— Mamma, här är jag nu! ropade hon, i dethon kastade sig i moderns famn och öfverhöljde henne med smekningar.

Så där ja, sade Marie St. Clare, var inte så häftig! Jag får hufvudvärk igen.

Och hon gaf flickan en flyktig kyss.

— Här är min kusin Ofelia, min goda, gamla barndomsvän, sade St. Clare. Och detta är min hustru.

Fru Marie reste sig trött upp och räckte kusinen handen.

O, se där är Dadda! utbrast Eva, då hon fick syn på en medelålders mulattska med trefligt utseende, hvilken, strålande af förtjusning, visade sig i dörren.

Eva kastade sig i hennes armar och kysste henne flera gånger.

Kom fram, Tom, sade St. Clare. Se här, Marie, här skänker jag dig en ny kusk, som är pålitlig, ärlig och nykter.

— Nykter? sade frun med en föraktfull fnysning. Jo, det skall man se.

Han är nykter, sade St. Clare allvarsamt. Han är ett mönster af heder och fromhet. Så där ja, Tom, följ nu med Adolf ned i köket!

— Han är en riktig elefant, sade frun, när Tom aflägsnade sig med klumpiga steg.

- Försök att icke genast finna fel med honom, sade St. Clare och satte sig på en stol bredvid hennes soffa, och ge mig nu ett par vänliga ord, när jag kommer hem!

— Jag trodde aldrig, du skulle komma tillbaka, sade fru Marie surmulet.

— Men jag skref ju, hvarför jag måste dröja, och här ser du, att jag tänkt på dig.

Onkel Toms stuga.

4»Hur skänker jag dig en ng kusk. »Han räckte henne ett sammetsfodral, hvilket han öppnade.

— Här har jag något åt dig från New-York!

Det var ett fotografiporträtt af honom själf

och lilla Eva, hållande hvarandra i hand.

Marie såg missnöjd ut.

— Ställningen är då tämligen stel, sade hon kallt.

Nå ja, ställniagen kan ju vara en smaksak, men hvad säger du om likheten?

När du inte bryr dig om hvad jag tycker om ställningen, så är det inte värdt, du frågar mig om likheten heller, sade Marie, i det hon hårdt tryckte till knäppet på fodralet.

St. Clare rodnade, bet sig misslynt i läppen och började sakta trampa med foten i golfvet.

Kära Augustin, var för all del tyst, mitt hufvud tål inte något buller!

- Lider ni ofta af hufvudvärk? sade fröken Ofelia.

- Nästan ständigt, suckade Marie. Men det är ingen människa, som frågar efter mig.

— Då skola vi koka enbärs-te, det är ett förträffligt medel, sade fröken Ofelia.

* ifc

- Nu Marie, sade St. Clare dagen därpå, skola vi hoppas, att du blir riktigt rask och kry, när du får öfverlämna hela hushållsbördan i min praktiska och dugliga kusins händer. Då får du riktigt hvila ut och hämta nya krafter.

- Jag kan aldrig bli frisk, så länge vi ha dessa eländiga slafvar omkring oss, suckade Marie.— Men mamma, hvarför ha vi dem kvar då? sade Eva.

— Det vet jag inte, men jag tror säkert, alt de äro orsaken till min sjuklighet.

Du är vid dåligt lynne i dag, sade St. Clare. Tänk på Dadda! Hur skulle du kunna reda dig utan henne?

Nå ja, Mammy är en af de bättre, fast hon är rysligt själfvisk. Hvarför skall hon t. ex. sofva så godt om nätterna, när hon vet, att jag så ofta behöfver henne? Och när hon är vaken, hör jag, hur hon suckar efter sin man och sina barn. Är inte det själfviskt kanske? 1 natt fick jag riktigt anstränga mig för att väcka henne.

Men hon har ju suttit uppe flera nätter på sista tiden, sade Eva.

— Jaså, hon beklagar sig också! Jo, det är just vackert!

— Det gjorde hon inte, mamma, hon bara berättade. hur svårt du hade haft det.

Hvarför låter du inte Jane eller Rosa vara inne ett par nätter, så att Mammy kunde få någon hvila? sade St. Clare.

Det hörs, hur mycken omsorg du har om din hustru! Skulle jag ha en ovan människa inne hos mig? Att du kan föreslå något sådant!

Fröken Ofelia lyssnade till detla samtal med bister min och sammanpressade läppar.

— Är det kanske inte självviskt af Dadda att alltjämt tänka på den där karlen, som hon var gift med och som min far inte kunde undvara? Jag sade henne, när jag tog henne med mig hit,

Jane; uttal: Djen.att hon skulle glömma honom, men det envisas hon att inte göra.

Och fru Marie fläktade sig otåligt med solfjädern.

Eva smög sig intill henne och slog armarna om hennes hals.

— Hvad är det, du vill? sade modern.

Låt mig vaka hos dig en natt! Jag ligger ändå så ofta vaken . . . och . . . jag tror inte, att Mammy är riktigt rask. Iion sade i går, att hennes hufvud värker så mycket.

— Prat! Så där klaga de alla, men det betyder ingenting. En smula hufvudvärk! Det går inte an att lyssna på sådant, då skulle det bara bli jämmer på dem allesammans. Själf klagar jag aldrig. .lag har lärt mig att bära mina lidanden med tålamod . . . andra få göra på samma sätt.

Ofelias ärliga ögon uttryckte vid dessa ord den mest oförställda förvåning, och St. Clare brast ut i skratt, tog sin käpp och gick ut. Eva följde honom. Ofelia och Marie voro ensamma.

Ofelia började tala om hushållsgöromål men afbröts snart af Marie.

— Ja, det där sätter du dig snart in i, sade hon, men jag ville säga dig några ord om Eva. Hon är så besynnerlig, hon är inte alls lik mig.

Ofelia hoppades i tysthet, att hon aldrig skulle bli det heller.

— Hon förefaller mig som det snällaste barn, jag någonsin sett, sade hon högt.

Nå ja, något ondt är det egentligen inte med henne, men hon har en sådan fallenhet att skämma bort tjänarna. Och däruti liknar hon då alldeles sin far. Du hörde ju själf nyss, hur honerbjöd sig att vaka hos mig, så att Mammy skulle t'å sofva. Det är ju orimligt. Och Augustin sedan! Han har då högst underliga idéer. Kan du tänka dig, att han har på det bestämdaste förbjudit att ge våra slafvar stryk! Och när han säger till någonting sådant där, kan han riktigt skrämma mig, så förskräcklig är han. .Tag vågar icke öf-verträda hans förbud, fast jag så väl vet, att det bara finns ett enda medel att hålla slafvar i skick.

— Hvad är det för ett medel? sade Ofelia.

- Att skicka dem till fängelset och låta piska dem där, sade Marie med likgiltig ton.— Jag tackar Gud, att jag inte vet någonting om sådana saker, sade Ofelia kort.

Men man får aldrig medhåll af Augustin, fortsatte Marie utan att märka afbrottet, och hvad kan man då göra för att hålla ordning? Kan du tro, Ofelia, han försökte en gång riktigt på allvar öfrertala mig att skicka Mammy tillbaka, för att hon skulle få vara hos sin man och sina barn! Ar det inte förskräckligt? Henne, som jag behöf-ver både natt och dag!

* *

*

Tom satt ofta på en liten stenbänk nere i parken. Där sökte Eva upp honom, och där hade de sina lekar och upptåg för sig. Hon smyckade honom med blommor kring hals och hufvud och skrattade åt honom efteråt. Kring Toms läppar låg ett ömt småleende, och han höll sin arm varsamt omkring henne, då hon kom och satte sig i hans knä.

Om han icke beständigt känt en tärande hemlängtan, skulle han aldrig kunnat önska sig bättre än han nu hade det.

Han hade blifvit lilla frökens förnämste tjänare, han red med henne, körde för henne och följde henne på hennes promenader. Äfven åt frun fick han då och då göra små tjänster, och på det han icke skulle lukta stall, fick han hålla sig så mycket som möjligt från detta. Han lick gå klädd i fin klädesrock, filthatt, hvita manschetter och blanka kragstöflar.

Dessutom var det så vackert öfverallt. Tom kunde fröjda sig som ett barn åt fågelsången, ål springbrunnens klara vattenstrålar, åt trädens ly-Ilon smyckade honom med blommor.sande och doftande blomster. Det föreföll honom, som om han kommit till ett sagoslott.

En söndagsmorgon, då Mammys hufvudvärk varit värre än vanligt, kom Eva springande emot henne i trappan och hade sin luklvattenflaska i handen.

— Den här skall du få, Mammy, du skall ha den riktigt till din egen.

— Men den är ju af guld, lilla Eva, med äkta stenar på. Den kan jag aldrig ta emot.

— Jo visst, du behöfver den mycket bättre än jag. Mamma brukar lukta på den, och då blir värken bättre. Tag den bara!

I detsamma kom frun.

— Hvad är det, du ger henne, barn?

— Det är min luktvattenflaska.

— Tag den genast tillbaka!

Eva vände sig nedslagen om.

— Marie, sade St. Clare, som hade hört samtalet, låt Eva göra som hon vill den här gången!

Frun suckade.

— Hur det skall gå med henne, när hon en gång kommer ut i världen och får råda sig själf helt och hållet, det må Gud veta, sade hon.

— Ja, det må Gud veta, sade St. Clare allvarsamt, men så mycket är säkert, att hon kommer att reda sig bättre där uppe, hos Gud, än både du och jag.

Frun stod redan klädd för att gå i kyrkan, i siden, smycken och spetsar.

— Kommer du nu, Eva? sade hon.

— Vill du inte hellre stanna hemma och leka med pappa? sade St. Clare. Är det inte långt att sitta i kyrkan för en så liten flicka?— Jo, det är nog litet långt, och ibland blir jag litet sömnig . . . och det är mycket roligt att leka med pappa . . . men . . .

:— Nå, men hvarför går du då?

— Jo . . . för tant Ofelia har sagt, att Gud vill det. Han ger oss ju allting och är så god emot oss, och då är det ju inte för mycket, att vi göra honom till viljes.

— Du kära, lilla, goda själ, utbröt fadern och tog henne upp i sina armar, gå då, och bed en god bön för din pappa!

FEMTONDE KAPITLET.

Kväkare-nybygget.

^edan Elisa en tid varit hos Van Tromp, hade hon med sin gosse funnit en fristad hos ett par vänliga, gästfria och ömhjärtade människor, Simeon och Rakel, hvilka bodde i en afsides och stilla by i en af Indianas vackraste trakter.

Kväkarne, »vännernas, »ljusets bekännare», äro ett kyrkosamfund, som bildades i England på 1600-talet och har

många anhängare i Amerika. Kväkarne bry sig icke mycket om lärorna men lägga stor vikt vid ett kristligt lif. De äro bekanta för sin flit, sin ärlighet och sitt enkla lefnadssätt. De begagna en gammalmodig klädedräkt och kalla alla människor »du». Till slafveriet och kriget hafva de alltid varit ifriga motståndare. — Indiana, en af Nordamerikas förenta stater.Hon var omgifven af kärleksfulla och gudfruk-tiga personer, hvilka hyste stort medlidande med henne, och som gjorde allt hvad de kunde för att trösta och uppmuntra henne. Och hur skulle hon kunna annat än iinna sig väl i detta trefliga kväkarehem, där allt var så rent och putsadt, och där husmodern i sin snöhvita mössa och med de milda bruna ögonen alltid var färdig att lugna hennes angest och oro med vänliga ord?

De två kvinnorna sutto en dag i köket och arbetade, medan lilla Harry flög som en skottspole fram och tillbaka i rummet. Rakel satt och ordnade en hop torkade persikor i ett blankt tennfat, som hon hade i knäet. Hon sjmtes vara närmare <50 år; men hon hörde till det slags kvinnor, som blifva vackrare med åren. På hennes klara panna var det som om orden: »Frid på jorden, kärlek bland människorna» stått att läsa.

Den stol, i hvilken hon satt, var en högst märkvärdig tingest. Den var nämligen litet knarrig af sig. För hvarje gång Rakel rörde sig, lät den höra ett: krick krack, krick krack. Men i stället för att tycka, att detta ljud var pinande, brukade gamle Simeon Halliday säga, att det ljöd som musik i hans öron, och barnen voro förtjusta i knarret från mammas gungstol. Men från den stolen hade heller aldrig hörts annat än kärleksfulla ord och milda förmaningar; vid den stolen hade många bekymmer blifvit hulpna, mången sorg tröstad.

— Du tänker alltjämt på Kanada? sade Rakel slutligen.

----------T®----------------------

Halliday; uttal: Hålidä.— Ja, svarade Elisa, jag måste dit; jag vågar icke dröja längre.

— Men hvad skall du taga dig till, når du kommer dit? Har du tänkt på det, min dotter?

Hur moderligt ömt lät icke detta: »min dotter»!

— Du vet ju, att du kan stanna här, så länge du vill.

Elisa såg upp med en tacksam blick. Hon hade blifvit blek och mager, och hennes ögon hade ett lidande uttryck, men hela hennes utseende hade fått en prägel af fasthet och beslutsamhet, som icke funnits där i forna, lyckligare dagar.

— Jag är så tacksam mot er, sade hon, jag kan icke uttala, hvad jag känner. Men jag kan icke sofva lugnt. I natt drömde jag, att jag såg slafhandlaren komma ridande in på gården.

— Du skall icke vara så ängslig, barn. Gud har fogat det så, att aldrig någon flykting blifvit tagen i vår by. Jag tror så visst, att din lilla Harry icke skall bli den första.

Nu öppnades dörren, och Simeon, en hög, kraftig man med en bredskyggig kväkarehatt på huf-vudet, steg in till dem. Han hälsade med en glad, hemlighetsfull min.

— Har du något nytt att berätta ? sade Rakel.

Simeon nickade ännu mera hemlighetsfullt och

mumlade något om, att det skulle komma vänner till dem på kvällen.

— Vänner? Hvilka vänner då?

Men Simeon vände sig till Elisa.

— Är det icke Harris, du heter . . . Elisa Harris?

— Jo.

.Han såg så besynnerlig ut, att Elisa stirrade»Har du tänkt på det, min dotter:*»

på honom, helt förskräckt öfver att han möjligen fått höra, att hon var efterlyst.

Simeon vinkade åt sin hustru, att hon skulle följa honom ut i förstugan.

— Hvad är det, Simeon? sade hon, då de tillsammans stodo därute.

— Hennes man är här i grannskapet och kommer hit i kväll.

— Är det möjligt? En sådan glädje!

— Peter var nere vid stationen i går afton, och där träffade han på en gammal kvinna och två män. Den ena af dem sade, att han hette Georg Harris, och, efter hvad jag kan förstå, är det Elisas man. Peter sade, att det var en lång, vacker karl. Tycker du, att vi skola tala om det genast?

— Ja visst, sade Rakel med strålande ögon, och Herren vare lofvad därtill!

Hon öppnade köksdörren och ropade:

— Elisa! Elisa!

Den unga kvinnan reste sig och blef dödsblek af fruktan.

— Blif inte ängslig, sade Rakel hastigt, det är en stor, glad nyhet.

— Hvad är det då? . . . Hvad är det?

Men Rakel tog upp lilla Harry på armen.

— Du får se din pappa snart, min lille karl, förstår du det? Din pappa kommer hit!

En flammande rodnad öfvergöt Elisas kinder för att i nästa ögonblick lämna rum för en dödlig blekhet. Utan ett ord sjönk hon ned på en stol.

— Var lugn, min dotter, han lefver, han mår bra, han är hos goda människor och kommer hit i afton.— I afton! sade Elisa, men hon förstod ingenting. Den plötsliga glädjen hade gripit henne så, att hon föll tillbaka och förlorade medvetandet.

* X

X

Elisas sanslöshet öfvergick i en lugn, djup sömn, en sådan, som hon icke njutit efter den natt, då hon tog sitt barn och flydde ut i mörker och köld. Det var, som om blotta meddelandet om, att hennes man var oskadd i hennes närhet, ehuru hon knappt förstått det, likväl gifvit åt hennes hjärta den stillhet och den frid, som så länge varit henne förnekad. Vänliga händer omhuldade henne äfven nu. Hon lades i en säng, en filt breddes öfver henne, oeh hon lämnades åt en välbehöflig hvila.

Under tiden ordnades därute i rummet för aftonmåltiden. Dörren stod öppen ditin, och man rörde sig stilla och varligt. Tekitteln puttrade på elden, en snöhvit duk lades på bordet, koppar och skedar sattes försiktigt fram, bröd och andra små läckerheter skuros upp och ordnades nätt på sina fat, det rustades som till fest.

Och Elisa drömde. Hon såg ett härligt land, ett fridens hemvist, med skimrande vatten och gröna stränder, hon såg en boning, utanför hvilken hennes gosse lekte, ett fritt barn. Hon hörde sin' mans steg, hon kände hans starka arm omsluta sig, och hon öppnade ögonen . . .

Drömmen var verklighet, han var där. Medan hon sofvit, hade kvällen kommit, och med den äfven Georg, som nu satt snyftande vid hennes hufvudgård.Hvilken glädje det var i kväkare-hemmet, då morgonsolen strålade in genom fönstren, hvilken brådska i köket, där söner och döttrar hjälpte modern att tillreda frukosten! Alla voro sysselsatta, en hämtade vatten från källan, en malde kaffet, en rostade brödet, Simeon den yngre siktade mjölet till majskakorna, och Mary skar kycklingen. Om någon liten tvist uppstod i följd af allt förmycket nit, var moderns milda: »nå, nå!» eller: »inte så häftigt!» genast i stånd att lugna sinnena.

Under alla dessa förberedelser stod Simeon den äldre framför en liten hörnspegel och rakade sig. Han var icke störd af något larm, ty, oaktadt de voro många i rummet, gick allt så stilla och välvilligt tillväga, som det gör, då en fullkomlig endräkt råder. När slutligen Georg, Elisa och lilla Harry kommo in, blefvo de emottagna med så glada och vänliga hälsningar, att alltsamman föreföll dem som en dröm.

Det var första gången, Georg satt som jämlike vid en hvit mans bord. Här kände han, att han var i ett verkligt hem, där kristlig kärlek förde spiran, och under denna måltid smälte bitterheten bort i hans hjärta. Han började tro på Guds och människors godhet.

— Tänk, om du nu skulle bli ertappad igen, far, sade Simeon den yngre, i det han tog sig en smörgås.

— Då skulle jag erlägga böterna, sade Simeon lugnt.

— Men om de satte dig i fängelse?

— Då kunde väl du och mor sköta gården, sade Simeon småleende.

— Sådana lagar äro en skam, sade gossen, och jag halar slafhandlare.

— Har mor lärt dig sådana tänkesätt, min son?-Jag skulle göra alldeles detsamma för slafhand-laren som för slafven, om Herren förde honom nödställd till min dörr.

— Ni måtte väl inte utsätta er för några svårigheter för min skull, sade Georg, det skulle jag, ej kunna bära.—- Var icke orolig, vän Georg. Det är icke blott för din, utan för Guds skull, som vi göra det. I dag måste du vara stilla här. I afton klockan 10 kommer Pinehas för att taga dig och Elisa och gossen till stationen. Förföljarne äro dig i spåren.

Georg störtade upp.

— Då vågar jag icke dröja ett ögonblick längre, sade han.

— På dagen är du säker här, sade Simeon. Hvar och en inom kolonien är en vän, och alla äro på sin vakt. Vi ha hållit rådplägning, och vi anse det bäst, att du reser på natten.

å det led mot kvällen, började Rakel plocka

fram ur skafferiet litet af hvarje till matsäck åt främlingarna. Elisa och Georg sutto i sitt lilla rum och talade förhoppningsfullt om framtiden. Väl i Kanada skulle de nog slå sig fram. Elisa var skicklig i sömnad samt i tvätt och strykning, och Georg hade ju varit fabrikens förste

— Men vi äro icke där ännu, suckade Elisa.

— Nej, sade Georg, men jag är en fri man, jag kan arbeta, och jag tror nu, att Gud är med mig. Ja, Elisa, jag skall arbeta så, att jag kan friköpa

SEXTONDE KAPITLET.

Åter på flykt.

man.dig och gossen, och hvad min husbonde beträffar, så har han förtjänat fem gånger så mycket på min uppfinning, som hvad han gifvit för mig.

Det knackade på dörren, och Elisa öppnade. Det var Simeon och en annan kväkare, Pinehas, hvilken lofvat hjälpa flyktingarna på väg. Pinehas var lång och rödhårig, med klipska ögon, modig, tjänstvillig och snabb i tungan.

— Pinehas har något nytt att berätta er, sade Simeon.

— Ja, inföll Pinehas, jag skall berätta dig, att jag aldrig sofver mer än med ett öga.

Och därpå berättade han en historia om, huru han natten förut varit ute och färdats. Han hade tagit in i ett härberge och lagt sig på några säckar i ett hörn af gästrummet. Då hade han hört två karlar, som sutto framme vid

bordet och drucko, tala om, att de voro på jakt efter några flyktingar, som de ändtligen fått korn på.

— Och jag kunde förstå, att det var om er, de talade, slutade han.

— Hvad sade de? utropade Georg.

— Ja, hvad de sade — det vanliga — ni skulle fångas, skickas tillbaka och straffas, så att andra skulle mista lusten att fly. Din hustru skulle de sälja på marknaden i New-Orleans, som de hoppades för sex eller sju tusen kronor, och pojken skulle de skicka till någon, som hette Haley.

Elisa hade slagit armarna om sin man.

— Så var det ett par andra, de talade om: Jim och hans moder. De skulle också fångas och skickas till Kentucky.

Georg knöt händerna.

— Jag kunde förstå, att de hade polis med sig,tillade Pinehas, och att vi få dem i hack och häl efter oss i kväll, det är då säkert.

Georgs ögon började återfå sin gamla vilda glans. Han tog sina pistoler och undersökte dem tyst. Simeon suckade.

— Jag hoppas, att allt måtte gå fredligt, sade han.

— Jag vill i alla händelser icke, att någon annan skall råka i svårigheter för vår skull, sade Georg. Om ni bara vill låna oss häst och vagn och underrätta mig om vägen, så köra vi åstad ensamma. Min följeslagare Jim är stark som en björn, och själf är jag inte heller så utan krafter, allra minst när det gäller att försvara hustru och barn.

— Ja visst, det tviflar jag inte på, sade Pinehas, men du får ändå lof att ha en kusk, annars kan du ju inte slåss.

— Pinehas är en förståndig man, sade Simeon, och du borde inte säga nej, när han vill följa dig, vän Georg. Men, tillade han, och pekade på pistolerna, var inte för snar med de där!

— Skulle inte ni handla på samma sätt, om ni vore i mitt ställe? sade Georg.

— Jag beder att icke råka i frestelse; köttet är svagt, sade Simeon.

— Jag tror, att mitt kött skulle bli ganska starkt i ett sådant fall, sade Pinehas och sträckte ut ett par armar, långa och kraftiga som väderkvarnsvingar. Jag nästan anar, att jag med nöje skulle hålla en af de där lymlarne åt dig, medan du gjorde kål på honom.

— Mannens vrede är icke god för Gud, sade den fromme Simeon. — Det syns på dig, Pinehas,att du inte är född kväkare, tillade han småleende.

Pinehas hade nämligen varit en modig och driftig nybyggare och en väldig jägare, då han en vacker dag blef förälskad i en mild, liten kväkare-flicka och därigenom kom att gå in i »vännernas samfund», som kväkarne kalla sig. Som han var nykter, hederlig och arbetsam, blef han snart omtyckt af medlemmarna, fastän det kunde vara ett och annat att anmärka på hans andliga ståndpunkt.

— År det icke bäst, vi fara genast? sade Georg.

— Vi få allt vänta, tills det blir mörkt, sade Pinehas. Det finns här och där i byarna några slynglar, som gärna skulle uppehålla oss, om de finge nys om vår färd, och det duger inte. Jag skall gå öfver till Mikael och be honom följa efter oss. på sin lilla klippare. Då kan han hinna varna oss,, om han märker oråd.

— O Gud, hjälp oss! bad Elisa, sedan Pinehas gått.

— Ja, lita på Gud! sade den fromme kväkaren. Han skall leda dig med sin högra hand och en gång upptaga dig i sin härlighet.

Dessa ord, hvilka uttalades af en man, som hvarje dag utsatte sig för böter och fängelsestraff för att tjäna Gud och sina medmänniskor, gjorde på Georg det djupaste intryck.

— Och nu skola vi gå till bords med våra vänner, sade Simeon.

En liten stund efter kvällsvarden körde en stor, täckt vagn fram till dörren, och Pinehas hoppade raskt ned från kuskbocken.

Jim och hans moder sutto redan inuti vagnen. Georg förde ut Elisa och Harry. De stodo alla-samlade utanför huset i den stilla, stjärnklara natten. Matsäck och buffelhudar stufvades in, ocb snart satt hela sällskapet på sina platser.

— Farväl, vänner, Herren vare med er! sade Simeon, då vagnen satte sig i rörelse; och från alla därinne hördes ett dämpadt:

— Gud välsigne er!

— Har du dina pistoler i ordning, Jim? hvis-kade Georg.

— Fullkomligt!

— Och du vet, hvad du gör, om de hinna upp oss?

— Jag vet, alt jag inte än en gång låter dem slita min gamla mor ifrån mig.

De foro genom mörka skogar och öfver öde slätter. Deras oro och förskräckelse lugnades småningom. Harry föll snart i sömn, den gamla gumman glömde sina farhågor, och till och med Elisa kunde, när det led mot morgonen, knappt hålla sina ögon öppna. Pinehas var den piggaste i hela sällskapet; han sökte hålla modet uppe genom att hvissla den ena muntra visan efter den andra.

Vid tre-tiden hörde Georg hästtraf på afstånd. Han grep Pinehas i armen.

— Hur är det nu fatt? sade han.

Pinehas stannade hästarna, lutade sig ut och såg sig omkring.

— Det kommer en ryttare där uppe på backen, sade han. Jag tror, det är Mikael.

Georg och Jim hoppade ur utan att göra sig reda för, hvarför de gjorde det. Alla stirrade mot ryttaren. Allt närmare kom han, nu försvann han i dalsänkningen, men de snabba hofslagen hördes allt tydligare. Slutligen syntes han på en höjd,och nu var han inom hörhåll.

— Ja, det är Mikael — hallå, Mikael!

— Pinehas, är det du?

— Ja ... komma de?

— Strax bakom mig — åtta eller tio — rasande som vargar.

I detsamma förde en vindfläkt till dem det svaga ljudet af galopperande hästar.

— Så ja, friskt mod! ropade den modige kväkaren. In med er i vagnen ! Ska ni slåss, så få ni allt vänta, till dess jag skjutsat er litet längre.

Jim och Georg satte sig upp, Pinehas klatschade med piskan, och vagnen rasslade och hoppade i stark fart framåtden frusna vägen. Likväl hördes de förföljande komma allt närmare. Vid nästa backe hade de tydligen fått syn på vagnen, ty de höjde ett skrän af glädje och triumf.

Alltjämt klatschade Pinehas åt hästarna. Slutligen kommo de vid en krökning af vägen tätt intill en brant klippa. Det var den, som Pinehas hoppats ait hinna. Han kände väl till stället.

— Så där, ja! ropade han och höll plötsligt in hästarna. Ut med er alla — fort — uppför den här klippan! Mikael, bind du din häst vid vagnen, och kör till Amaria’s och bed honom och hans pojkar komma hit och smörja upp de där lymlarne!

I en blink voro alla ur vagnen.

— Se så, sade Pinehas och tog Harry på armen, spring nu, sätt till benen!

De sprungo för brinnande lifvet, satte öfver inhägnaden och började på en smal stig klättra uppför klippan, medan Mikael snabbt körde bort med vagnen.

Främst sprang Pinehas som en stenbock från klippa till klippa, efter kom Jim med modern på ryggen, och sist Georg och Elisa.

Några minuters klättring förde dem upp på toppen af berget; stigen dit gick genom ett trångt pass, där endast en i sänder kunde komma fram Här var ett slags platå, omgifven af lodräta klippor. En djup klyfta i berget hoppade de hastigt öfver och voro nu i skydd för första angreppet.

Pinehas lutade sig fram och kunde se förföl-jarne, som skrikande och hojtande satte efter dem.

— Låt dem nu komma! sade han. Hvar och en, som vill hit, måste genom det trånga passet.Pinehas lutade sig fram.*— Försöka de på det, så skola vi nog taga dem på kornet, sade Georg.

— Jag deltar inte i striden,sade Pinehas, men se bara, hur de stirra hit upp! Skulle ni inte ge dem en salfva för att låta dem höra, hvad de ha att vänta?

Dår nere sto-do Tom Loker, Marks, två poliskonstaplar och några dagdrifva-re, som hade lockats med af nöjet att se på en nig-gerjakt.

— Se så, Tom Loker, nu har du dem i fällan! ropade en i sällskapet.

— Ja, svarade Tom, nu äro de allt i knipa. Det är bäst attgå raskt på. De kunna i alla fall inte komma undan.

— Men tänk om de skjuta på oss? sade Marks tvekande.

— Dumt prat, sade Loker, en skock fega niggrer!

— Det hånder ibland, att de försvara sig som vilda djur, sade Marks.

I detsamma hördes en röst uppifrån, som ropade ned till dem:

— Hvilka åro ni, mina herrar, och hvad år ert årende?

Det var Georg, som gått ut på den yttersta klippafsatsen.

— Vi söka förrymda niggrer, sade Tom Loker. Det är fråga om Georg Harris med hustru och son och om Jim Selden och en kåring.

— Jag år Georg Harris, ropade Georg tillbaka. Men jag är en fri människa och tänker icke låta fånga mig. Den förste, som vågar sig genom passet, skjuter jag.

Marks blef mer och mer förskräckt.

Jag har ingen lust att få en kula i kroppen, mumlade han.

— Vänta nu litet med ert hot, sade en af poliserna, vi åro lagens tjänare. Det vore klokast af er, om ni öfverlämnade er i godo.

— Ja, det är sant, att ni åro lagens handt-langare, men den lag, som bjuder er att jaga människor som djur, den är åtminstone icke rättvis, och vi förneka den. Vi stå hår under Guds fria himmel, och vi dö alla tusen gånger hellre, än vi öfverlämna oss i edra händer.

Georgs långa, smärta gestalt med den käcka hållningen aftecknade sig tydligt mot den koppar-röda morgonhimlen. I hans ögon lyste den rättmätiga harmens och det förtviflade modets eld.

Det ligger någonting i det äkta, ädla mannamodet, som inverkar äfven på de råaste sinnen. Det blef tyst några ögonblick därnere.

Marks var den ende, som icke kände något stygn i sitt samvete. Han smög sig bakom ett klippstycke, spände

hanen på sin revolver, tog sikte på den unge mannen och sköt.

Georg sprang baklänges några steg, Elisa utstötte ett skri, men kulan hade icke träffat.

Det är bäst, du håller dig en smula i skymundan, vän Georg, när du vill hålla tal häruppe, sade Pinehas.

Georg var ursinnig.

— Kom hit, Jim! ropade han. Den förste, som visar sig i passet, skjuter jag, den näsla tager du, och på det sättet tura vi om. Vi ha inte råd att skjuta två gånger på en, förstår du.

— Jag förstår — men om du inte träffar?

— Jag skall nog träffa, sade Georg lugnt.

— En duktig pojke, sade Pinehas för sig själf.

Där nere började man nu rådslå.

—• Jag tror, du brände en däruppe. Jag hörde ett skrik, sade den ene polisbetjänten.

— För min del går jag nu raka vägen till dem, sade Tom. Jag har aldrig varit rädd för niggrer och tänker inte bli det heller. Hvem vill komina med?

Och utan att vänta på svar började Loker klättra uppför klippan.

Georg hade hört, hvad han sagt. Han drog upp sin pistol, undersökte den noga och riktade den mot den punkt af passet, där den förste af fienderna måste visa sig.Hela skaran stormade efter Tom, och det dröjde icke länge, innan dennes väldiga gestalt fyllde det smala passet. Han hade nästan hunnit till randen af klyftan, då Georgs skott smällde. Kulan träffade honom i sidan, så att han gaf till ett stönande, men han ville icke gifva tappt; han hoppade öfver klyftan som en ilsken tjur.

— Vän, sade Pinehas, som nu plötsligt steg fram och gaf slafjägaren en kraftig box för bröstet med sina långa armar, här finns inte plats för dig. Vi bo något trångt häruppe. Var så god och vänd om!

Slafjägaren störtade ned mellan träd och buskar, så att småstenarna rasslade efter honom som ett smattrande regn, till dess han slutligen försvann i det mörka djupet.

— De slåss som riktiga vilddjur, sade Marks, alldeles likblek af rädsla, i det han gaf sig utför branten, så fort den oländiga vägen tillät.

De öfriga följde honom huller om buller.

— Hör på, gossar, sade Marks, så snart han hunnit ned, laga nu, att ni få reda på Loker, medan jag rider bort för att hämta hjälp.

Han kastade sig upp på hästen och gaf sig af utan att akta på kamraternas glåpord.

— Jo, den var modig! sade en af dessa. Nå, för min del frågar jag då inte heller efter, om Loker är lefvande eller död.

Emellertid funno de snart den förlorade, hvars högljudda jämmer vägledde dem. Trädgrenarna och buskarna hade hejdat farten och räddat hans lif.

— Det var ett förfärligt väsen du håller, Tom! sade en. Är du svårt sårad?

— Jag vet inte. Det var den där ohängda, Var så god och vånd om /»kväkaren, som gaf mig en puff. Ge mig en trasa att stoppa i såret, jag är ju nära att förblöda!

Hur de stretade, så lyckades det dem slutligen att släpa Loker fram till hästarna. Meta de försökte fåfängt att få honom upp i sadeln. För hvarje gång gled han ned igen, och slutligen föll han till marken med en tung duns.

— Han måtte väl inte vara död? sade Elisa.

— Jag tror verkligen, att de bofvarne lämna honom åt sitt öde, sade Pinehas.

Och han hade rätt. Efter en kort öfverlägg-ning stego förföljarne till häst och redo samma väg tillbaka, som de kommit.

— Det går då i alla fall inte an att låta karlen ligga och dö på landsvägen, sade Pinehas.

De begåfvo sig allesammans utför stigen, och just som de hunnit ned, fingo de se Mikael komma med vagnen, åtföljd af några beväpnade män.

— Ja, nu kunna ni vara glada åt att vara räddade för den här gången, sade Pinehas. Låt oss nu se om vår vän därborta!

Han lade sig på knä och undersökte Lokers sår. Han förstod sig väl på att sköta kroppsliga skador.

Är det Marks ? frågade Loker med matt röst.

— Nej, det är inte Marks. Han är sin kos för långese’n.

— Den hunden! stönade Loker. Ja, med mig är det nog snart förbi.

— Var bara stilla, så skall jag nog ställa det här till rätta! Men låt bli att nafsa och morra, för det är aldrig nyttigt för hälsan.

Och Pinehas gjorde i ordning ett förband af sin egen och de öfrigas näsdukar.— Det var du, som stötte mig utför branten, sade Loker med matt röst.

— Alldeles riktigt, vän, och hade jag inte gjort det, så hade du kastat ned oss allesammans. Men nu är grollet oss emellan öfver. Vi skola sköta om dig så ömt, som din egen mor skulle göra.

Loker suckade och slöt ögonen. All hans kroppsstyrka var förbi, och själsstyrka hade han ingen. Då vagnen kom fram, var han nästan afsvimmad, och de fingo alla hjälpas åt att få kolossen upp i åkdonet. Jims mor steg upp i vagnen och lade helt rörd Lokers hufvud i sitt knä; de öfriga fingo tränga ihop sig, så godt det lät sig göra.

— Tror du, att han dör? frågade Georg.

— Å nej, inte dör han, svarade Pinehas, men han har slagit sig både gul och blå på sin hastiga resa utför klippan.

— Det skulle smärta mig mycket, om han skulle dö, sade Georg.

— Ja, jag medger, att det inte är vidare tref-ligt att vara med och ta lifvet af folk, anmärkte Pinehas.

— Hur skola vi bära oss åt med honom nu då? frågade Georg.

— Vi få ta honom med fram till Amaria’s; där finns en gammal kvinna, som heter Dorkas. Hon är en utmärkt sjuksköterska och skall nog lappa ihop honom.

Sedan de kört vid pass en timme, kommo de till en treflig kväkaregård, där de blefvo vänligt emottagna. Loker lades i en god säng, hans sår blefvo af Dorkas rentvättade och förbundna, och medan de andra åto en god frukost, låg han med halföppna ögon och betraktade de hvita gardinernaSådana ord fä icl;e säga« i detta hus.»och de främmande människor, hvilka sysslade omkring honom.

Slutligen reste Pinehas och flyktingarna vidare och Loker blef kvar i den ömsinta Dorkas’ vård Ehuru han i början var oregerlig som en bullel oxe, behandlade hon honom med den största mildhet

Enligt sin gamla vana kunde han ibland ut slunga en svordom, när hon skulle sköta hans sår Hon sade då allvarligt:

— Sådana ord få icke sägas i detta hus.

Men sedan lade hon omslagen till rätta med

samma tålamod som förut. Slutligen blef han så pass spak, att han tyst hörde på hennes förma ningar att öfvergifva sina onda vägar och börja ett nytt lif.

Hans sjukdom var icke värre, än att han om några veckor kunde lämna det goda härberget, frisk och färdig. Då var hans sinne, genom den goda kvinnans saktmod och hennes ömma vård, så för-ändradt, att han verkligen beslöt att upphöra med slafjakten. Han flyttade till en aflägsen trakt, och där blef han till stor nytta för nybyggarne, därigenom att han utrotade en mängd björnar och vargar, hvilka eljest skulle gjort dem förfång.

Hela sitt lif talade han med tacksamhet och aktning om kväkarne.

— Präktiga människor, hedersknyfflar hvar enda en, sade han.SJUTTONDE KAPITLET.

Tom börjar längta.

yfter någon tid började Tom tillvinna sig sin herres förtroende i så hög grad, att han fick öfvertaga bestyret att göra alla uppköp för hushållets räkning, en sak som förut varit anförtrodd åt Adolf. Denne, som var lika slösaktig och tanklös som St. Clare själf, hade misshushållat af hjärtans lust. Tom, som var både klok och redlig, oroades i hög grad, då han kom underfund med, i hvilken oordning hela huset befann sig, emedan de många slafvarna gjorde alldeles hvad de behagade, utan ringaste uppsikt eller kontroll.

St. Clare var visserligen en bra människa, men han lät allt gå som det ville. När fröken Ofelia gjorde honom föreställningar om, hur orätt det var att icke taga sig af sina slafvar och försöka uppfostra dem till flitiga och samvetsgranna människor, hörde han visserligen på och medgaf, att hon hade rätt, men han saknade i alla fall kraft att åstadkomma någon förändring i förhållandet.

— Bara man är god emot dem, så är det ju nog, tröstade han sig själf

Tom kände det som en stor sorg, att St. Clare aldrig gick i kyrkan eller läste sin bibel, och mången gång sände han från sin lilla kammare böner till Gud, anropande honom att föra hans lierre på bättre vägar. Han älskade sin glade, vackre, unge husbonde med en blandning af vördnad och faderlig ömhet, och han önskade ifrigt att få tillfälle ajt tala med honom om hans världsliga lif.Ändtligen kom ett sådant. St. Clare hade tillbringat en kväll i ett dryckessällskap och kom hem midt i natten i ett alldeles redlöst tillstånd. Adolf och Tom hjälptes åt att få honom i säng. Adolf skrattade, men Tom låg vaken hela natten under bön för sin unge husbonde.

Följande dag, då Tom af sin herre mottagit en summa pengar för uppköpen, stod han kvar framför honom och slätade betänksamt ut sedlarna.

*— Är det något som fattas? sade St. Clare.

— Ja, master, jag fruktar det, sade Tom allvarsamt. Jag är bedröfvad, master, för jag hade alltid trott, att master ville vara god emot alla människor.

— Är jag inte del,' då?

- Nej, det är en, som master inte är god emot.

Är det mot dig? Har du inte fått, hvad du

skall ha?

Ack nej, det är inte mot mig. Jag har det så godt. Master är inte god mot sig själf.

St. Clare rodnade djupt. Men han var för stolt att låtsa om, att orden gripit honom. Tom hade talat med handen på låset och ryggen vänd emot honom.

— Var det ingenting annat? sade St. Clare med spelad munterhet.

— Ingenting annat! utbrast Tom. i det han hastigt vände sig om och föll på knä. O, min käre unge master! Det för till fördärf för både själ och kropp. Käre, dyre master, stanna, innan det blir för sent!

Toms röst kväfdes, och tårarna runno utför hans kinder.

- Din lok. sade St. Clare med tårar i sinaIngen I i ni) annat! utbrast Tomögon. Stig upp, Tom; jag är icke värd, att någon gråter för min skull.

Men Tom låg kvar och betraktade sin herre med bedjande blickar.

— Nå ja, sade St. Clare, jag lofvar dig, Tom, att jag hädanefter skall afhålla mig från sådana där dryckesgillen. Jag är själf utledsen vid dem. Torka dina ögon nu, min gosse, och var lugn! Jag ger dig mitt hedersord på, att du aldrig skall behöfva se mig sådan mer, som jag var i går.

Ocli St. Clare höll ord. Onkel Tom och fröken Ofelia gladdes i kapp öfver St. Clares förändrade Iefnadssätt.

För öfrigt hade fröken Ofelia mycket att tänka på för att hålla huset i någorlunda skick, och mången dust hade hon att utstå med de bortskämda tjänarna. Ofverköksan, Dina, var i synnerhet ursinnig öfver att hennes snutterier upptäcktes, och att hennes oordning icke vidare tåldes.

Tom bodde på ett litet vindsrum öfver stallet. Möbleringen bestpd af en säng, en stol och ett simpelt bord, där bibeln hade sin plats. Dessutom hade Tom där sin psalmbok och sin griffel-tafla; ty han fortsatte med sina skriföfningar.

En dag satt han med taflan framför sig och grilfeln i handen, ifrigt ansträngande sig att forma bokstäfver, hvilket tycktes kosta honom mycken möda.

Saken var, att hans längtan efter det kära, af-lägsna hemmet hade blifvit så stark, att lian måste sända några ord till Kloe för att få veta något om, huru de hade det därhemma. Af lilla Eva hade han fått ett stycke papper, och det är just de rader, hvilka skola stå i brefvet, som hanhåller på att sammansätta på gritleltaflan. Det går långsamt och trögt, ty lian har så svårt att komma ihåg, hur vissa bokstäfver skola formas, och demr han minnes, kan han icke sätta ihop, så att det blir mening i det.

När han som bäst sitter där och pustar och svettas, kommer lilla Eva hoppande som en fågel upp på stolryggen och tittar öfver hans axel.

— O, onkel Tom, sådana roliga figurer du ritar, sade hon. Skall det vara kattor?

— Nej, miss Eva lilla, jag försöker skrifva till min stackars gumma och mina små barn, sade Tom och förde afvigsidan af handen öfver ögonen. Men jag tror inte, jag kan. De förstå nog inte, hvad det skall betyda.

— Ack, om jag kunde hjälpa dig, onkel Tom r I vintras kunde jag alla bokstäfvernå, men jag är rädd, att jag glömt dem.

Eva lutade sitt lilla guldlockiga hufvud mot hans, och så började de tillsammans söka få ihopen skrifvelse, båda lika ifriga och lika okunniga. Efter en timmes ihärdigt arbete tyckte de likväl,, att det började se ut som ett bref.

—- Tänk, så bra det blifvit! ropade Eva förtjust. Så glad tant Kloe skall bli!

Och lutande sig tätt till hans öra hviskade-hon:

— Jag skall be pappa, att du får resa hem till dem.

— Missis Shelby sade, att hon skulle köpa mig; tillbaka, bara hon kunde skailä pengar, sade Tom. Jag tror nog, hon gör det, för hon är så god, och unge master Georg lofvade att hämta mig, och han. gaf mig den här dollarn som ett minne af sitt löfte..Tom tog fram den för honom så kära gåfvan och visade den för Eva.

— Då kommer han bestämdt, sade Eva. Så glad jag år, att du får komma hem igen, onkel Tom.

— Jag ville nu bara så gärna skrifva hem oeh tala om för Kloe, hvar jag är, och att jag har det bra. Hon var så ängslig för min skull, stackars Kloe.

— Hallå, Tom! hördes i detsamma St. Clares röst från dörren.

Tom och Eva sprungo upp.

— Hvad är det här? sade St. Clare, i det han gick fram till bordet.- Det är onkel Toms bref, pappa lilla. Jag har just hjälpt honom att skrifva det. Är det inte bra, säg?

St. Clare hade icke hjärta att säga dem, hvilka rysliga kråkfötter brefvet innehöll.

— Det är nog bäst, att jag skrifver det, sade han, så blir det litet längre. När jag kommer hem från min ridtur, skall jag göra det.

— Men det är mycket angeläget, sade Eva. Fru Shelby har lofvat att köpa igen Tom.

Samma afton lades Toms bref, skrifvet med St. Clares prydliga stil, ordentligt på posten.

ADERTONDE KAPITLET.

Topsy.

— IM. usin Ofelia, kom ned, så skall du få se någonting, ropade St. Clare uppåt trappan.

— Hvad är det? sade Ofelia, i det bon kom ned med sin söm i handen.

— Jag tänker ge dig en present, sade han skrattande, i detsamma han sköt fram till henne en liten negerflicka på en åtta, nio år.

Det var den svartaste lilla varelse, man kunde se. Hennes stora, runda ögon lyste som glaspärlor; munnen stod vidöppen af förundran och visade tvänne rader vackra, hvita tänder; hennes svarta, ulliga hår var flätadt i en mängd små

Onkel Toms stuga. 5 a»Jag tänker ge dig en present.korta hårpiskor, hvilka stodo ut i alla väderstreck, men hennes ansikte var icke lätt att begripa, ty det var icke allvarsamt, och ibland hade det ett uttryck af slughet och list, som förvånade hos ett sådant barn. Hon såg ut som ett litet troll, och det var icke underligt, att fröken blef förskräckt.

Hvad skall jag göra med henne? Hvarför i all världen har du köpt den här ungen?

— För att du skall uppfostra henne. Se så, Topsy, sjung nu en sång, och visa oss, hur du kan dansal

Den lillas ögon började glittra med ett slags elak lustighet, under det hon likväl bibehöll sin min af allvarlig underdånighet. Hon började genast att med skarp, gäll röst sjunga en vild negersång, på samma gång hon utförde en sorts dans, hvarvid hon böjde och vände kroppen i de konstigaste vridningar, slog omkring sig med armarna, hoppade och skuttade samt snodde rundt som en snurra. Hon slutade med en långt utdragen strupton, olik alla andra jordiska läten, gjorde ett högt språng i luften och stannade därpå orörlig på mattan, med hopknäppta händer samt skenbart ödmjuk och from uppsyn, utan att hon dock kunde hindra en och annan plirande, illparig blick att förråda, hur liten mening det låg i fromheten och allvaret.

Ofelia stod moltyst, en bild af stum förvåning. St. Clare, alltid färdig att fröjda sig öfver ett lyc-kadt puts, njöt synbart af kusinens häpnad.

— Topsy, sade han, här ser du din nya missis; laga nu, att du uppför dig väl!

— Ja, massa, sade Topsy högtidligt, under det ett ondskefullt uttryck syntes i hennes svarta ögon.— Du får lof att vara mycket snäll, Topsy. förstår du det?

— ,1a, massa, sade Topsy och blinkade igen, under det hon fortfarande höll händerna menlöst hopknäppta.

— Men kära AugustiD, sade ändtligen fröken Ofelia, tycker du inte, att vi ha nog med negerungar här i huset, och tror du inte, att jag har tillräckligt att reda ut här, utan att du behöfver belasta mig med mera?

— Ja, där ser du själf! svarade han leende. När det gäller att skicka ut biblar och kläder till de svarta och ställa till basarer och bilda missions-sällskap, dä äro ni ifriga och villiga. Men tar man en hedning och ställer framför er och säger: uppfostra den här till en ordentlig människa — ja, då är bon alltför motbjudande, då ha ni så många undflykter! Så går det till bland er, som predika så bra mot slafveriet.

— Augustin, jag törs säga om mig själf, att jag inte är af den sortens folk, sade Ofelia med någon hetta. Men från det jag kommer upp om morgonen ända till sena kvällen tumla negerbarnen omkring mig som valpar. Ett svart

hufvud ligger bakom dörren och sofver, ett annat sticker fram under bordet, en Ilock stojar och skriker och tumlar utför trappan, en annan vältrar sig på köksgolfvet. Är det icke nog? Dessutom behöfver jag ju inte alls den här nya för min uppassning. Den sköter jag helst själf.

— Men jag ber dig verkligen, Ofelia, sade St. Clare allvarligare, att du tar dig an den här stackarn. Jag tog henne, därför att det gjorde mig ondt om henne.Han drog sin kusin litet afsides och sade med låg röst:

— Hon tillhörde ett supigt och rått äkta par, som har krogrörelse i utkanten af byn. Jag måste dagligen rida där förbi, och jag såg, hur de pryglade och misshandlade henne, jag hörde hennes skrik och hennes jämmer. Jag tyckte, hon såg kvick och förståndig ut, och jag tänkte, att du kanske kunde få henne litet uppfostrad och hygglig.

— Jag skall göra ett försök, sade Ofelia och närmade sig Topsy med samma slags fasa, som man har för en jättespindel.

— Hon är ju halfnaken, och så förfärligt smutsig sedan! sade hon och kastade en hjälplös blick på St. Clare.

— Tag henne härifrån, och laga, att du får henne tvättad! sade St. Clare med en skalk i ögat.

Ofelia tog henne med sig ned i köket och ställde genast kosan till en vattenbalja.

— Fy, ropade ett par mulattflickor, en sådan otäckt svart negerunge!

Den svarta öfverkokerskan ansåg dessa ord förnärmande för hennes egen hudfärg och begagnade förtjust tillfället att gräla på mulattflickorna.

— Hon är visst inte någon otäck negerunge. Det kan ni vara själfva, ni half-ras-varelser, som man inte vet, antingen ni äro svarta eller hvita!

Emellertid tvättade Ofelia själf Topsy, eftersom ingen i köket t3Tcktes ha lust att röra vid henne. När hon blef afklädd, visade det sig, att hennes *'ygg' var full af blodiga strimmor efter slafpiskan.

Nej, se bara, ropade en af tjänsteflickorna, den där måtte vara god att ta’s med, när hennes herrskap har måst pn'gla henne på det där viset!lien lilla såg sig omkring åt alla kanter och tycktes isynnerhet förvånad öfver de stora pärlor, som en af flickorna hade i öronen.

När hon ändtli-gen var tvättad, fått håret afklippt och blif-vit iklädd en snygg dräkt, tyckte Ofelia, att hon började se skaplig ut, något så när som en människa.

Hon satte sig på en stol framför Topsy och började förhöra henne.

— Hur gammal är du".'

— Vet infe, missis, sade flickan och visade sina hvita tänder genom att grina med munnen upp till öronen.

— Vet du inte? Har du aldrig hört, hur gammal du är? Hvem var din mor?

Har aldrig haft någon mor, sade Topsy och grinade på nytt.— Hvad pratar du för dumheter? Hvar är du född? Det vet du väl åtminstone?

— År inte alls född, missis, sade Topsy och grinade igen, så att hon såg ut som en fullständig trollunge.

Miss Ofelia lät icke skrämma sig. Hon fortsatte sin examen med något mer stränghet i tonen.

— Du får inte svara mig på det där sättet, barn, sade hon, jag leker inte med dig. Säg mig nu ordentligt, hvar du är född och hvilka dina föräldrar voro?

— Har aldrig blifvit född, sade Topsy be-stämdt. Har aldrig haft några föräldrar eller någonting. Var hos slafhandlaren med en hel hop. Gamla Susanna såg efter oss.

— Hur länge har du varit hos gästgifvarens då?

— Vet inte, missis.

— Var det ett år eller två år?

— Vet inte.

— Har du någonsin hört talas om Gud, Topsy?"

— Hvem? sade Topsy och stirrade förvånad på Ofelia.

— Vet du, hvem som har skapat dig?

— Ar inte skapt, missis.

Ofelia suckade.

Kan du sy?

— Nej då.

— Hvad gjorde du för arbete hos gästgifvarens då?

— Bära vatten, tvätta diskar, skura knifvar,. passa på folk.

— Voro de goda mot dig?

Topsy betraktade miss Ofelia med en slug blick.

— Visst! sade hon och grinade.Miss Ofelia märkte snart, att det icke var lämpligt att lämna Topsy i köket bland de andra tjänarna, som endera skrattade åt henne eller grälade på henne. Hon beslöt därför att hafva flickan så mycket som möjligt uppe i sitt eget rum och själf undervisa henne.

Redan första morgonen börjar hon försöka lära henne konsten att bädda en säng. Topsy ser nu helt annorlunda ut, än då hon kom. Alla de små flätorna, hvilka utgjorde hennes stolthet, äro försvunna, håret är kammadt, hon är ren och snygg och har ett nystruket förkläde på sig. Hon står ödmjukt framför miss Ofelia, med en så allvarlig uppsyn, som om hon skulle på begrafning.

— Se nu på, Topsy, så skall jag lära dig att bädda min säng. Du måste göra det ordentligt, ty jag är noga i det fallet. Jag tycker om att ligga väl, förstår du.

Ja, missis, sade Topsy och suckade djupt.

- Ser du fållen på lakanet. Det här är rätsidan och detta är afvigsidan; kommer du ihåg det nu?

— Ja, missis, svarade Topsy med en ny suck.

— Nå, underlakanet lägger du öfver bolstret — så här — och stoppar väl ned det kring kanterna — så här förstår du?

Ja, missis, sade Topsy entonigt som förut och såg mycket uppmärksam ut.

Men öfverlakanet skall du lägga så här och stoppa ned det stadigt vid fotterna — så här — den smala fållen nedtill.

— Ja, missis.

Men när miss Ofelia vände ryggen till ett ögonblick, var det slut med den allvarsamma minen.Kvick som en vessla passade Topsy på att snappa till sig ett par handskar och ett band, hvilket allt hon snabbt och behändigt stoppade in i sina kläd-ningsärmar. När miss Ofelia vände sig om, stod hon som vanligt med oskyldigt sammanknäppta händer.

— Nå, Topsy, låt mig nu se, hur du bär dig åt! sade Ofelia och satte sig på en stol.

Med mycken behändighet bäddade Topsy sängen, men just som hon slutat, råkade bandet att sticka fram ur klädningsärmen. Miss Ofelia såg det ögonblickligen; hon drog fram det och utbrast:

— Du stygga, elaka barn, hvad vill det här säga? Du har stulit det, du otacksamma flicka!

Fastän Topsy blifvit tagen så godt som på bar gärning, såg hon på bandet med den oskyldigaste min i världen.

— Nej se, det är ju miss Felias band! Hur har det kunnat komma in i min ärm?

— Topsy, stygga flicka, försök inte att ljuga för mig! Du har stulit bandet.

— Nej då, missis. Har aldrig sett bandet förr än nu.

— Vet du inte, att det är syndigt att ljuga?

— Ljuger aldrig, missis. Talar alltid sanning.

— Skall jag taga fram riset, Topsy?

Om missis också piskar mig hela dagen, så är det sanning ändå, sade Topsy, som nu började gråta och tjuta. Har aldrig .. . b-u-u-u . . . sett det förr. Kan inte veta . . . b-u-u-u . .. hur det kommit i ärmen. Miss Felia tappat det i sängen ... b-u-u-u ... och så flög det in i ärmen . . . b-u-u-u ... inte mig rå för det . .. b-u-u-u.

Miss Ofelia blef så förbittrad öfver denna tyd-liga lögn, att hon tog i flickan och ruskade henne. Vid denna skakning föllo handskarna ur den andra ärmen och ned på golfvet.

— Kan du ännu påstå, att du inte stal bandet! utbrast Ofelia utom sig.

Den lilla tillstod nu, att hon hade stulit handskarna, men för bandet nekade hon hårdnackadt.

— Du skall slippa stryk den här gången, Topsy, sade miss Ofelia, ifall du ärligt bekänner allt samman.

Detta hjälpte. Topsy medgaf, att hon stulit bandet, och lofvade att »aldrig göra så mer».

— Men du tog bestämdt något mera, när du sprang omkring i huset i går. Bekänn nu, hvad du tog, så slipper du stryk.

— Ja, missis. Mig tog miss Evas röda halsband.

— Du elaka unge! Nå, än mer?

— Mig tog Rosas röda örhängen.

— Gå genast efter dem!

— Kan inte, missis. Bränt upp dem.

— Hvarför brände du upp dem?

— Mig är så elak — mycket elak — kan inte hjälpa det.

I detsamma kom Eva in i rummet. Hon hade som vanligt sitt korall-halsband på sig.

— Eva, hvar hittade du ditt halsband?

— Hittade? Jag har haft det på mig hela dagen och i natt också, för jag glömde att knäppa det af mig i går afton.

Miss Ofelia såg alldeles handfallen ut, och för att öka hennes förvåning kom Rosa i detsamma in med en korg nystruket linne på hufvudet och de »uppbrända» korall-örhängena dinglande i öronen.— Nej, men Topsy, sade fröken Ofelia, hvarför narrades du allt det där för mig?

— Mig skulle ju bekänna, snyftade Topsy, och mig ingenting ha att säga.

Rosa föreslog, att flickan skulle ha prygel, men Eva reste på sig med hotande uppsyn.

— Tyst genast, Rosa! sade hon strängt. Jag tål inte höra sådana ord.

Rosa försvann, och Eva gick fram till Topsy.

— Stackars Topsy, sade hon med sin ljufva röst, du har haft det svårt, men nu vill du nog bli snäll.

Det var de första riktigt vänliga ord, den lilla negerflickan någonsin hört. Tårarna trängde fram i hennes ögon. Men hon torkade hastigt bort dem och började fnittra och grimasera, som hon brukade.

— Jag kan inte begripa, hur jag skall bära mig åt med flickan, jämrade sig Ofelia en stund senare för sin kusin. Ingenting biter på henne.

— Du kan ju försöka med stryk, sade St. Clare. Du vet, att du har full frihet att uppfostra henne, som du själf finner bäst.

— Jag har talat vänligt vid henne, fortsatte miss Ofelia bekymrad, jag har stängt in henne i ett mörkt rum, jag har försökt allt möjligt, men hon är lika omöjlig ändå. Jag har aldrig sett ett sådant barn förr.

— Nej, jag kan tro det. De finnas icke däruppe i norden, men här i södern ha vi tjogtals af dem. Du har talat mycket med mig, kusin, om vårt ansvar som uppfostrare. Försök nu själf på!

— Det är slafveriet, som gör barnen sådana, sade fröken Ofelia med en djup suck.— Jag vet det, sade St. Clare allvarsamt, men när det nu en gång finnes ibland oss, hvad kunna vi göra åt det?

- Ja, sade Ofelia bittert, ingenting tycks hjälpa mer än att rycka upp det med roten, och det vilja ni icke, hur gudlöst det än är. Jag är dig föga tacksam för ditt uppdrag med Topsy, men jag skall icke uppgifva försöket — jag skall göra mitt bästa.

Och det gjorde miss Ofelia samvetsgrant. Hon tog Topsy upp på sitt rum på bestämda tider för att lära henne läsa och sy. Med läsningen gick det ganska raskt, men med syningen var det värre. Topsy hade nämligen aldrig ro att sitta stilla på ett ställe. Hon ville springa omkring som en liten markatta och snoka i alla vrår. För att slippa sy bröt hon af nålarna och kastade ut dem genom fönstret, trasslade till tråden, ja, då och då försvann hela rullen på ett obegripligt sätt. Smidig som en kattunge, utförde hon dessa konststycken så oförmärkt, att miss Ofelia aldrig kom på henne med det.

Topsy betraktades snart som en märkvärdighet af hela huset. Hennes förmåga att ställa till alla möjliga lustiga upptåg tycktes vara outtömlig. Dessutom kunde hon dansa, hoppa, sjunga, klättra, hvissla och härma alla möjliga sorters ljud och läten, hvilket gjorde, att alla barnen följde henne i hälarna med förundran och förtjusning — Eva icke undantagen. Hon tycktes vara tjusad af hennes vilda, trolska väsen, nästan på samma sätt som en dufva stundom kan vara tjusad af en glittrande orm. Denna Evas tillgifvenhet för Topsy oroade miss Ofelia i hög grad.

— Du borde förbjuda henne att umgås medTopsy, sade hon till St. Clare. Den vilda ungen kan alldeles för-därfva Hickan.

— Jag fruktar icke för Eva, sade St. Clare. Hade hon kunnat för-därfvas, så skulle det ha skett för länge sedan. Men Topsy kan ha godt af att vara med Eva.

De öfriga tjänarna visade i början ofördäckt sitt förakt och sin ovilja för Topsy, men detta uppförande fick hastigt en ända. De började snart märka, att hvar och en, som på något sätt antastade henne, inom kort råkade ut för något missöde. Antingen försvann ett smycke, eller befanns ett klädesplagg sönderklippt, eller strömmade en flod af kallt vatten öfver vederbörande just när hon var iklädd sin bästa stass, utan att den vilda lilla S3rnderskankunde upptäckas, ty hon klättrade lika lätt upp på ett tak som i det högsta träd.

Men i förrättandet af husliga sysslor gjorde Topsy öf-verraskande framsteg.' Ingen kunde bädda, sopa, damma och städa så väl som hon — när hon nämligen ville. Men i det fallet var hon oberäknelig. Sedan hon en lång tid varit ordentlig, kunde det hända, att då miss Ofelia var frånvarande, hon kunde hänge sig åt en hel svärm af odygdiga påhitt under en eller ett par timmars tid. I stället för att bädda företog hon sig att sprätta upp bolstervaret och köra in sitt ulliga hufvud i hålet, till dess det blef alldeles fullsatt med fjädrar och dun. Hon klättrade upp på dörrarna ochhängde sig fast med hufvudet nedåt, hon klädde bolstret i miss Ofelias nattkläder och uppförde med sin sålunda förfärdigade docka små skådespel. Hon kunde stå och grina mot sig själf i spegeln,.

skela och vinda med ögonen, med ett ord föra ett väsen, som, enligt miss Ofelias påstående, öfvergick all beskrifning.

En dag, då miss Ofelia glömt att taga nj7ckeln ur sin byrålåda, hade Topsy lindat hennes dyrbara ostindiska schal omkring hufvudet som en turban och stod och vred och vände sig framför spegeln,, då miss Ofelia kom in.— Men Topsy, utbrast hon, hur kan du bära dig åt på det här sättet?

— Vet inte, missis. Det är väl, för att jag är så syndig, kan jag tro.

— Jag vet inte, hvad jag skall taga mig till med dig, sade miss Ofelia suckande.

— Det är nog bäst att slå mig, föreslog Topsy. Inte van att arbeta utan stryk.

— Jag vill helst slippa slå dig. Du kan vara snäll, om du vill. Ilvarför vill du inte?

— Vet inte, missis. Det är nog bäst för mig att få stryk.

Miss Ofelia beslöt sig ändtligen för att följa anvisningen. Men när afstraifningen skulle ske, förde Topsy ett förfärligt väsen, tjöt och bad och stönade och visade alla tecken till förskräckelse. Men en half timme därefter satt hon uppllugen på balustraden kring verandan och berättade för de lyssnande negerbarnen, att hennes förra master han kunde slå så det kändes, han, men miss'Felia kunde inte döda en fluga en gång, det var hon för snäll till.

— Ser ni, era svarta niggrer, sade hon, jag tror, att hvita äro snällare än svarta, för alla niggrer äro syndare, och jag är allra värst. Jag är den styggaste varelse i hela världen, jag!

Och så kunde hon, högst stolt öfver detta vittnesbörd om sig själf, taga en sats och slå två kullerbyttor i luften och ändå komma helt prydligt ned på tåspetsarna.

Miss Ofelia arbetade samvetsgrant för att lära Topsy katekesen, och som flickan hade ett förträffligt minne, dröjde det icke länge, förr än hon, stående på ett ben, kunde rabbla upp sida efter sida. Men att få henne att följa de läror, hon»Kalas för niggerbarnen.»hade i sitt minne, tycktes icke vilja lyckas. Miss Ofelia suckade, och St. Clare skrattade, medan Topsy fortfarande följde alla sina vilda infall.

Så gick det i hela två års tid. Topsy var nära att taga lifvet af sin matmor, medan hennes master lekte med henne, såsom man roar sig med en hundvalp eller en papegoja.

När hon hade haft något okynne för sig, och hon fruktade att bli straffad af någon bland kamraterna, tog hon alltid sin tillflykt bakom sin herres stol, ty hon visste, att hon där var i säkerhet. Då och då gaf han henne en silfverslant, som hon anyände att köpa nötter och karameller för. Vid dessa tillfällen blef det alltid kalas för niggerbar-nen, ty Topsy var i hög grad gifmild och delade villigt och gärna med sig till sista biten.

NITTONDE KAPITLET.

I Kentucky.

Bet var sent på eftermiddagen en vacker sommardag. Alla fönster och dörrar i herr Shelbys hus stodo öppna för att insläppa hvarje liten vindfläkt utifrån. Själf låg han tillbakalutad i gungstolen, med fotterna upplagda på en taburett och njöt i långa drag af sin cigarr; fru Shel-by satt längre in i rummet och sydde. Hon hade

Taburett, låg stol utan ryggstöd.flera gånger öppnat munnen liksom för att säga något; det syntes tydligt, att hon hade något på hjärtat.

— Yet du af, Artur, frågade hon slutligen, att Kloe har fått bref från Tom?

— Har hon? Nå, hur mår den gamle gossen?

— Han tycks ha det bra; han blir väl behandlad och har inte mycket att göra. Det är visst en förnäm familj, som köpt honom.

— Nå, det gläder mig att höra. Då förmodar jag, att han inte alls längtar hit tillbaka.

— Hur kan du tro det, när han har hustru och barn här? Han frågar tvärtom mycket ifrigt, när han kan hoppas att bli återköpt.

— Det är inte godt att veta, sade herr Shelby med en suck. När affärerna en gång börjat gå baklänges, så går det fort utför.

— Jag tycker, att det borde göras något för att reda ut affärerna, sade fru Shelby allvarsamt. Du kunde sälja hästarna och en af de mindre gårdarna och betala våra skulder. Jag vill så gärna hjälpa dig att hushålla, bara jag finge veta, hur affärerna stå.

— Plåga mig inte med det där, Emilie lilla. Du förstår dig ju inte på affärer.

Fru Shelby teg.

— Vi få i alla händelser hitta på något sätt att skaffa pengar, sade hon slutligen. Tant Kloe längtar så förfärligt.

Herr Shelby suckade.

— Ditt löfte till Tom var obetänksamt och för-hastadt, sade han. Vi äro nog tvungna att säga Kloe rent ut, hur det står till, att vi med bästa vilja icke kunna skaffa pengar att friköpa Tom.— Nej, någol sådant kan jag icke säga henne, .lag har gifvit mitt ord, och jag måste hålla det. Om ingen annan råd blir, skall jag börja undervisa i musik.

— Skulle fru Shelby förnedra sig så djupt, att hon springer omkring och ger musiklektioner? sade herr Shelby med ovilja.

— Är det icke större förnedring att bryla ett löfte? sade hon med värdighet. För öfrigt har jag aldrig ansett, att ett hederligt arbete är förnedra nde.

— Jag förstår nog din välmening och att du är en liten hjältinna, när det gäller att försvara dina åsikter, tillade han mildare. Men betänk dig väl, innan du tar ett sådant steg! Du blottar därmed min affärsställning.

Samtalet afbröts af tant Kloe, som visade sig på verandan.

— Vill missis komma ut och se på kycklingarna, sade hon. Jag vet inte, om missis vill, att jag ska steka dem eller göra en pastej.

— Gör som du själf tycker, snälla Kloe! Jag är så bedröfvad, att jag inte kan tala om mat.

Goda missis, sade negerkvinnan, hvarför ska missis gå och grubbla så mycket öfver de där pengarna?

Fru Shelby förstod, att tant Kloe hade hört något af hennes samtal med mannen.

— Tycker inte du, att det är något att oroa

sig för, sade hon, när. . .

Men hon afbröts af tant Kloe.

— Hvarför kan inte herrskapet göra som andra, hyra ut sina negrer och förtjäna på dem? sade hon med ett litet skratt. Herrskapet kundeförtjäna mycket på dem, i stället för att vi nu alldeles äta ut massa och missis.

— Hvilka skulle vi hyra ut då, tycker du?

— Det är väl inte så svårt att hitta på. Jag själf skulle gärna gå i denna dag, om det vore någon hjälp. Det är jag inte en smul rädd för. Vet missis, att Sam säger, att det är en konditor i Louisville, som har mistat sin pastejbagare, och han vill ge ända till femton kronor i veckan, om han kunde få tag i en annan. Jag vet, att jag kan baka pastejer. Om jag kunde få mig en sådan plats, så kunde jag hjälpa till att köpa Tom fri.

— Men hur skall jag kunna undvara dig, Kloe?

— A, Sally börjar på att inte bli så dum i matlagning. Hon skulle nära på kunna ersätta mig.

— Men kan du lämna dina barn, Kloe?

— De börja ju på att bli stora, missis. Pojkarne kunna gå på arbete ganska bra, och den lilla kan väl Sally se till, yet jag, när hon får min plats. Den lilla rara ungen är inte mycket besvärlig.

Fru Shelby förstod, att Kloe trodde, att Louisville låg nära det ställe, där Tom var, och det gjorde henne ondt att nödgas betaga henne detta hopp.

— Louisville ligger många hundra mil från din Toms hemvist, Kloe, sade hon.

— Gör det? sade tant Kloe nedslagen.

— Men i alla fall kommer du närmare din man för hvarje dag, som går, sade fru Shelby, som fattat ett modigt beslut. Du får resa, Kloe, och hvartenda öre, som du förtjänar, skall läggas af för din mans friköpande.

Kloes svarta ansikte strålade af glädje.

Konditor (uttal: kånditår), sockerbagare, konstbagare.— lag kan spara hvartenda öre, utbrast hon, jag behöfver hvarken skor eller kläder. Hur många veckor är det på ett år, missis?

— Det är femtiotvå.

— Kära hjärtandes, är det så många? Och femton kronor för hvarenda en af dem! Hur mycket blir det på året?

— Sju hundra åttio kronor.

— Nej, men tänk! utbrast tant Kloe, alldeles hänryckt. Vill missis säga mig, hur lång tid det tar för mig att lägga ihop det som behöfs?

— En f}'ra eller fem år. Men jag skall nog försöka att lägga till litet, jag också.

— Men missis får inte tänka på musik och sådant där, det får inte ske, så länge jag har mina armar i behåll. Tycker någon, att det skulle passa sig! sade tant Kloe föraktfullt. Nej, det duger inte i vår familj.

Fru Shelby smålog.

— Jag skall väl öfverge den planen då, sade bon. Nå, när tänker du resa, Kloe?

— Jag? Jag tänker inte en smul i den saken. Det var bara det, att Sam ska fara till floden med några unghästar, och han sade, att jag kunde följa med honom i morgon bittida, i fall missis vill skaffa mig pass och gc mig betyg.

— Jag skall göra det, Kloe, såvida inte min man har något emot, att du reser.

Tant Kloe gick strålande glad hem till sitt och började genast lägga i ordning barnens kläder.

— Tänk, massa Georg, utbröt hon, då den unge herrn kom in till henne, jag ska bort och tjäna mycket, mycket pengar. Femton kronor i veckan! .Nu dröjer det inte länge, förr än gubben min blirfri, för alltsammans ska gömmas till det. Det har missis lofvat.

— Det var en stor nyhet, Kloe. När far du?

— I morgon. Törs jag be er om

någonting, massa Georg? Vill ni skrif-va ett bref till gubben och tala om det här, så blir han glad? Tänk er, bara fem år,massa Georg!

TJUGONDE KAPITLET.

Ett hotande moln.

Käre onkel Tom!

Jag skall hälsa dig från tant Kloe och berätta dig något roligt. Hon har rest till en konditor i Louis-ville, där hon får femton kronor i veckan. Mamma gömmer alla pengarna, och de skola vara till att köpa digfri för. Moses och Petter äro stora nu och gå på arbete, och flickan är också stor, och Sally ser efter henne, för din stuga står tom, men jag skall nog bygga till den och reparera den, så att den blir som ett slott, till dess du och tant Kloe komma hem. Jag skrifver och läser som förut, fast det är just inte så roligt, men man får ju lof att lära sig det, om man skall duga till något här i världen. Jag kan berätta, att vi ha fått fyra nya fölungar, sedan du reste. Pappa ocli

mamma må bra, och nu slutar jag med många hjärtliga hälsningar från mig till dig.

Din tillgifne vän

Georg Shelbij.

Tom blef så glad öfver detta bref, att han både skrattade och grät. Det var skrifvet med stora barnbokstäfver och var, som Tom uttryckte sig, så tydligt, att man kunde läsa det tvärs öfver rummet. Tom rådgjorde med Eva om, huruvidaman inte skulle kunna sätta det inom glas och ram, men denna plan strandade på svårigheten att kunna se båda sidorna på en gång.

För hvar dag som gick blefvo Tom och Eva allt bättre vänner. Hon läste 1'ör honom bibelns sköna berättelser. I början gjorde hon det blott för att glädja sin anspråkslöse vän, men småningom intogs hennes eget sinne allt mer af den underbara boken, och inom kort blefvo dessa stunder för henne själf de bästa på dagen. Hon längtade alltid till denna läsning. Tom å sin sida bar Eva i sitt känsliga hjärta med den ömmaste kärlek. Han nästan dyrkade henne med en sorts helig vördnad. Det fanns intet tillgifvenhetsbevis, som han icke var färdig att gifva henne. Då han om morgnarna återkom från torget, där han gjort sina uppköp, hade han alltid med något åt sin lilla miss Eva: en blomma, en apelsin eller en persika. Hur glad han blef, då han fick se henne stå i porten, själf som den fagraste ros, och skynda emot honom och ropa:

— Hvad har du i dag åt mig, onkel Tom?

Hela St. Clares hus flyttade om sommaren ut till ett landtställe, som låg vid sjö, och där det var friskare än i den kvalmiga staden. Villan var på alla sidor omgifven af verandor, hvilka ledde ut till storartade park- och trädgårds anläggningar med slingrande gångar och praktfulla blomstergrupper.

En söndagsafton sutto Tom och Eva i en löf-sal nere vid sjön. Det låg en stilla frid öfver hela naturen. Sjön lyste rosenröd i den nedgående solens strålar, hvita segelbåtar gledo långsamt fram öfver dess yta.Eva hade bibeln uppslagen i sitt knä. Hon hade nyss läst i Uppenbarelsebokens femtonde kapitel: »Och jag såg likasom ett glashaf, blandadt

med eld».

— Onkel Tom, ropade hon, ser du, där är det!

— Ja, det liknar det, som miss Eva nyss läste om, men jag tror knappt, vi kunna tänka oss, hur det är. Och Tom började sjunga:

O, hade jag morgonens vingar, jag flöge till Kanaans land.

Nu endast min aning mig bringar till nya Jerusalems strand.— Hyar tror du nya Jerusalem är, Tom? sade Eva.

— Däruppe öfver skyarna, miss Eva.

— Jag tror nästan, jag ser den sköna stadenr sade Eva tankfullt. Ser du, mellan de röda skyarna därborta ser det ut som hvita portar af pärlor och lysande stenar. Sjung något mer, Tom! Jag blir så glad, när du sjunger.

Tom började genast:

Jag ser de strålande änglars här i himlens lycksaliga land; och klädd så skinande hvit den är, och palmer de bära i hand.

— Jag har sett änglarna, sade Eva. De komma till mig i drömmen, men . . .

Och hon började sakta sjunga, halft sorgsen., halft glad:

En väg så trång, en väg så smal dock för till Sion fram, till ljusa Sion.

Ocli där bland tusen änglars tal jag sjunga skall Guds lamm i ljusa Sion!

— Vet du af, sade Eva, i det hon reste sig och med strålande ögon pekade mot den glödande himlen, att jag går till änglarna? Jag går snart dit, onkel Tom.

Det stack till i det gamla trofasta hjärtat, ty Tom hade märkt, hur Evas små händer på senaste tiden blifvit magrare, hennes hy genomskinligare och hennes andedräkt kortare. Han såg, hur tröttJag går snart dit, onkel Tomhon blef vid den minsta ansträngning, hon som förut kunnat springa och leka i timtal.

Samtalet mellan Tom och Eva afbröts af miss Ofelia, som ropade:

— Eva, hiva! Kom in genast, lilla barn! Du får inte sitta ute längre, daggen har börjat falla.

Eva och Tom skyndade in.

Miss Ofelia, som var en van sjuksköterska, hade med oro märkt, hur Eva började hosta. Hon hade talat med St. Clare om det, men han hade häftigt afvisat henne och kallat henne en olycks-profet, som säg faror öfverallt.

- När barn växa fort, se de alltid klena ut, sade han.

Men från den dagen betraktade han sin lilla Hicka med tilltagande oro. Hvad som ängslade honom mest, var, att barnets själslif utvecklade sig hastigt till en nästan öfverjordisk mognad. När hon talade med honom om himmelen med en rörande hänförelse och med en djup känsla af lifvets vikt, brukade han taga henne i sina armar och trycka henne intill sig med en ömhet och en förtviflan, som om han aldrig kunde släppa henne ifrån sig.

Hela Evas lif tycktes på senaste tiden vara äg-nadt åt kärleksverk. God och vänlig hade hon alltid varit, men nu liksom sökte hon efter tillfällen att göra människor glada. Hennes lek blef mera stillsam, och fast hon ännu kunde sitta långa stunder och skratta åt Topsys upptåg, blef hon ofta i en hast allvarsam, och hennes tankar tycktes vara långt borta.

— Mamma, sade hon en dag till sin mor, livar-för lära vi inte våra tjänare att läsa, likasom tant Ofelia lär Topsy?

— Det skulle inte tjäna något till, sade fru Marie. De skulle bara bli högfärdiga af det.

— Men de borde kunna läsa bibeln, mamma, för att få veta Guds vilja.

— Det kan man läsa för dem om söndagarna.

— Det är inte alltid någon till hands, som vill göra det, mamma. Hur skall det gå för Mammy, då jag inte läDgre kan läsa för henne? Hon tycker så mycket om bibeln.

— Du skall inte fundera på sådana där saker, barn! Snart blir du stor och skall ut i sällskaper,då får du börja tänka på dina kläder och smycken.

Hon tog i detsamma ett gnistrande halsband ur sitt juvelskrin och höll det framför Eva.

— Hvad tycker du om det här? sade hon.

Eva såg på det med stora, tankfulla ögon.

— Är det värdt mycket pengar, mamma?

— Ja, det kan du lita på. Pappa köpte det i Paris till min första bal, det var säkert det dyrbaraste smycke, som fanns på den balen.

- Om jag rådde om detoch finge göra med det, hvad jag ville! sade

— Hvad skulle du då göra?

— Jag skulle sälja det och köpa en stor egendom i nordstaterna och skicka dit alla våra slafvar. Då skulle de alla vara fria och få lära sig läsa och skrifva, Mammy med ...

Modern skrattade.

— Du har underliga begrepp, du Eva! sade hon. - Tänk om de kunde skrifva bref till sina

släktingar och vänner som vi andra! Hvad Tom skulle bli glad, och Mammy sedan!

Om du pratar sådana där dumheter, får jag hufvudvärk igen, sade fru St. Clare, i det hon lade halsbandet tillbaka i

skrinet.

Eva gick tyst sin väg. Men från den dagen började hon undervisa Mammy, som så ofta hade talat om, hur mycket hon önskade att kunna läsa.

uguslin St. Clares broder Alfred hade med

sin son Henrik, en tolfårig gosse, kommit till villan på ett par dagars besök.

Henrik blef genast intagen af Evas älskvärda väsen, och ehuru han själf var en modig och liflig gosse, lekte han gärna med den lilla stillsamma flickan.

Eva.

TJUGOFÖRSTA KAPITLET.

Henrik.En dag skulle de båda kusinerna ut tillsammans på en ridtur. Tom ledde fram Evas hvita häst, en liten from ponny, Henrik däremot hade en eldig, svart arab, öfver hvilken han var mycket stolt. Den leddes fram af en mulattgosse, som vördnadsfullt lämnade tyglarna i Henriks händer. Denne granskade hästen noga, innan han satte sig upp.

— Hvad vill det här säga? ropade han. Du har ju inte ryktat hästen i dag, din lathund!

— Jo, massa, han har dammat ner sig själf efteråt.

— Vill du hålla mun, din lymmel! Hur vågar du disputera med mig!

Gossen, som var lika stor som hans herre, kände sig förnärmad af den orättvisa beskyllningen. Han lyfte hufvudet, såg på Henrik med käcka, klara ögon och började:

— Master tfenrik ...

Henrik slog honom i blinken med knytnäfven i ansiktet, fattade honom därpå vid axlarna och tvang honom ned på knä, hvarefter han slog honom med sin piska.

— Din oförskämda valp, jag skall lära dig att tiga, när jag talar. Tag genast hästen tillbaka, och gör den ren! skrek lian.

— Unge master, sade Tom, jag såg, när Dodo ryktade hästen, men när han ledde upp honom, tumlade han om i sanden. Det var svårt nog att få honom hit.

— Tig du, till dess man ber dig tala! sade Henrik vresigt.

Han gick upp på verandan, där Eva stod i sin riddräkt.'Jag skall lära dig tiga, när jag talar.*

Wltin <— Förlåt, att du fått vänta, sade han. Men hvarför ser du så ledsen ut?

— Hur kunde du vara så grym och elak mot stackars Dodo! sade Kva med darrande läpp.

Grym? Elak? Hvad menar du, kära Eva?"

— Du får inte kalla mig kära Eva. när du är så stygg.

— Hvarför är jag stygg?

— För att du slog Dodo.

Du vet inte, hur lat han är, och hur han

ljuger.

Tom sade, att han ryktat hästen, och Tom ljuger aldrig. Du lär Dodo att ljuga, när dit skrämmer honom- på det där sättet.

Nu återkom Dodo med hästen.

Den här gången har du gjort det bättre, sade hans unge herre nådigt. Håll nu i miss Evas häst, medan jag hjälper henne i sadeln!

Dodo höll hästen med bortvändt ansikte, för att det icke skulle synas, att han gråtit.

Men Eva lutade sig ned och sade vänligt:

— Du är en snäll gosse, Dodo; tack skall du ha t

Dodo såg upp i det ljufva, af godhet strålande

ansiktet, blodet rusade till hans kinder, och de mödosamt hejdade tårarna började åter rinna.

— Kom hit, Dodo! sade hans herre befallande.

Dodo sprang fram och höll hästen.

— Där har du en slant att köpa bröstsocker för, Dodo, sade han och red därpå nedåt gången efter Eva.

Dodo stod kvar och såg efter dem. Den ena hade gifvit honom pengar, den andra vänliga ordr han visste nog, hvad han tyckte mest om.

Då barnen återvände från ridten, sutto St. Clareoch hans broder ute på verandan och spelade bräde.

— liva. min älskling, du har väl inte öfver-ansträngt dig? frågade fadern ömt, i det han gick ned och lyfte henne af hästen.

— Nej, pappa lilla, sade hon leende, men hennes korta andning oroade honom.

- Hur kunde du rida så fort, barn? Du vet ju, att det inte är bra för dig.

— Jag kände mig så kry, pappa, att jag glömde mig.

St. Clare bar henne in i salen och lade henne på soffan.

— Du skall vara rädd om Eva, Henrik, sade han.

Ja, farbror, sade Henrik nedslagen.

När St. Clare gått ut, satte Henrik sig invid soffan och smekte mildt Evas hand.

Jag är så ledsen, Eva, sade han, att pappa vill resa i öfvermorgon. Se’n dröjer det länge, innan jag får träflä dig! Om jag finge stanna här, skulle jag försöka att bli snäll och inte vara stygg' mer mot Dodo. Jag ger nog Dodo pengar, och han får ju vackra kläder, men jag blir ibland så häftig. Jag skall försöka att lägga bort det. Men i alla fall har ju Dodo det mycket bra hos oss.

- Skulle du tycka, att du hade det mycket bra, om ingen människa hölle af dig, Henrik?

- Jag? Nej, det skulle jag visst inte.

Men Dodo har ingen. Du har köpt honom långt bort ifrån. Hos er har han ingen.

Men det kan ju inte jag hjälpa. Inte kan jag taga hit hans mamma. Och inte kan Jag hålla af honom, kan du väl förstå.— Nej, det kan jag inte förstå. Hvarför skulle inte du kunna hålla af honom?

— Hålla af Dodo? Det kan du väl aldrig begära! Inte kan man väl hålla af sina negrer.

— Jo, Henrik; det gör jag.

— Det var besynnerligt.

Gud vill, att vi skola älska alla människor. Så står det i bibeln.

Bibeln, sade han, den säger en hel hop, som ingen rättar sig efter.

Eva teg några ögonblick.

— Håll af stackars Dodo för min skull! sade hon slutligen med matt röst. Var god emot honom! Snälla Henrik, kom ihåg, att han inte har någon annan!

TJUGOANDRA KAPITLET.

Förebud.

Ijäp^jitt par dagar efter detta samtal reste farbro-dern och kusinen. Eva, som öfveransträngt sig under leken med Henrik, blef några dagar sängliggande, och St. Clare, som icke ville tillstå för sig själf, att det var fara på färde, nödgades ändt-ligen skicka efter en läkare.

Hvad modern beträffar, hade hon aldrig velat lyssna till miss Ofelias ofta uttalade farhågor.

— Hon springer ju omkring och leker, sade hon.— Men hon hostar så förfärligt.

— Hostar! Det gjorde jag under hela min ungdom. Jag mins, att Mammy fick vaka natt efter natt hos mig. Men ingen frågar efter mina krämpor!

Men när läkaren kom och sade, att Evas sjukdom var af allvarligaste slag, då slog Marie St. Clare om och började klaga och jämra sig öfver-Ijudt.

— Jag är den olyckligaste mor på jorden, pustade hon. Det är inte nog med, att jag själf har alla möjliga sjukdomar, utan nu skall jag också behöfva se mitt enda barn sjukt och eländigt!

Om nätterna väckte hon oupphörligt Mammy, och om dagarna plågade hon stundeligen sin man med sina oresonliga klagovisor.

Kära Marie, sade han en dag, det kan ju ännu linnas hopp. Du bör inte ge allt förloradt.

— Du förslår inte en mors känslor, sade hon. Men det har ju alltid varit på det sättet, att du inte frågat efter, hvad jag lider. Men om du inte bryr dig om Eva, så vill jag åtminstone göra det.

Evas största oro var, att hon gjorde sina föräldrar så mycken sorg. Eljest bodde i hennes eget hjärta en ljuf visshet, att himlen var nära. Ehuru hon var mycket lycklig på jorden, hade hon under sin läsning med onkel Tom funnit och i sitt inre bevarat bilden af Honom, som sade: »Låten barnen komma till mig», och till honom längtade hon.

Men hennes ömma hjärta oroades för alla, som hon måste lämna efter sig. Särskildt smärtade det henne att lämna fadern, ty hon förstod, att hon var dyrbarare för honom än allt annat. Äfven sin morälskade hon; ty fastän hon så ofta icke kunde förstå henne, var det ju ändå hennes egen mamma.

Hon fann det också svårt att lämna alla tjänarna, för hvilka hon varit som dagens ljus och solens sken. Hon tyckte, att hon ville göra allt i världen för deras glädje och lycka — och nu måste hon bort.

— Onkel Tom, sade hon en dag, vet du, jag förstår, hvarför Jesus ville dö för oss.

— Hur då, miss Eva?

— Jo, jag har själf känt det.

— Hvad menar miss Eva? Jag förstår inte.

— Mins du, när vi reste på ångbåten tillsammans, onkel Tom? Jag såg där, hur mödrar grät» efter sina små barn, och hur karlar gräto efter sina hustrur; då tyckte jag, att jag ville dö för demT om jag bara kunde.

Och Eva lade med tankfull uppsyn sin lilla magra hand i Toms.

— Vi få inte behålla henne, sade Tom under strida tårar till Mammy några ögonblick senare. Herren har satt sitt märke på henne.

En afton smög hon sig intill sin far, som satt ute på verandan. Solen lyste på hennes gula hår och kom hennes kinder att se ännu mera feberheta ut än vanligt. Han tog henne i sina armar och tryckte henne intill sig.

— Du är väl kry i dag, min älskling? sade-han med en kväfvande smärta i bröstet.

— Pappa, sade hon, jag har något att säga dig, jag kan icke dröja längre. Vi måste skiljas.

Och hon lutade sig mot hans bröst och grät.

— Var lugn, mitt älskade barn, sade St. Clarersom själf darrade af rörelse. Ser du här, hvad jag köpt åt dig.

Och han visade henne en liten vacker marmorbyst. Men Eva sköt sakta bort hans hånd.

— Jag är lugn och glad, pappa, sade hon. Om det inte vore för din skull och för de andras, som hålla af mig, skulle jag vara riktigt lycklig. Men fast jag längtar att få dö, skulle jag ändå vilja vara kvar hos dig, älskade lilla pappa. Men det är så mycket, som gör mig bedröfvad här nere.

— Hvad är det? sade St. Clare, som knappast kunde tala.

— Ack, pappa, jag önskar, att de alla vore fria. Pappa, du som kan tala så vackert, om du ville resa omkring och be dem sluta upp med all ha slafvar! Vill du inte göra det, pappa, när jag är död?

— Eva, snyftade St. Clare, du är mitt allt på jorden. Tala inte om att dö, så skall jag göra allt, hvad du vill.

— Lofva mig, älskade pappa, att onkel Tom får sin frihet, så snart. . .

Hon tvekade och tillade sedan:

— Så snart jag gått hem.

— Jag vill göra allt, hvad du ber mig om.

— Älskade pappa-----------om vi finge följas åt.

— Hvart, Eva?

— Till vår frälsares hem. Vill inte du också komma dit, pappa?

St. Clare tryckte henne fastare intill sig, men svarade ej.

— Du skall snart följa mig, sade Eva med lugn visshet.— Ja, Eva lilla, jag skall följa dig — jag skall aldrig glömma dig.

Sittande med henne i sin famn såg han sitt förspillda lif framför sig med alla dess tvifvel och all dess tomhet som i en syn.

Han reste sig upp och bar henne ömt och varsamt in i hennes rum; dår vaggade han henne i sina armar och sjöng henne till sömns.

TJUGUTREDJE KAPITLET.

Den lilla evangelisten.

St. Clare hade under hela förmiddagen varit utsatt för sin frus långa sjukdomsbeskrifningar. För närvarande inbillade hon sig, att hon hade hjärtlidande, och funderade på att sända efter en beryktad läkare, då hon icke kunde ha förtroende för Evas läkare i ett så allvarsamt fall som hennes.

Alldeles uttröttad gick St. Clare in i salongen. Miss Ofelia och Eva kommo just från kyrkan, och Eva började berätta om gudstjänsten, då de fingo höra några häftiga förebråelser från Ofelias rum.

— Nu är det naturligtvis Topsy, som varit framme igen, sade St. Clare.

Inom ett ögonblick kom också Ofelia ut och släpade brottslingen med sig.

— Hvad är det, du är så förbittrad öfver? sade St. Clare, som hade svårt att dölja ett leende.

Onkel Toms stuga. 6 a— Jag* står inte ut med henne, utbrast Ofelia. Hon skulle sitta däruppe, medan vi voro borta, och lära sig en psalm utantill, och i stället snokar hon rätt på mina nycklar, tar min hatt ur asken och

klipper banden i små bitar.

— Där ser du, sade fru Marie, man kan icke uppfostra dem utan piska.

— Jag har sträfvat med den här ungen, sade Ofelia, jag har föreställt henne öch talat vid henne, så jag har blifvit hes många gånger om, jag har till och med gifvit henne ris, men hvadhjälperdet? Hon är omöjlig.'— Kom hit, din lilla markatta! sade St. Clare.

Topsy gick fram till honom, till hälften rädd, till hälften illmarig.

— Hvarför är du så där olydig, Topsy?

— Miss Felia säger, att det är för mitt syndiga hjärtas skull, sade Topsy och neg.

— Och ändå arbetar miss Ofelia så mycket med dig för att få dig snäll.

• — Men gästgifvarfrun arbetade mycket mera! Hon ryckte mig i håret och slog mitt hufvud mot dörren, och ändå blef jag inte bättre, sade Topsy. Och vet miss Felia, jag tror inte, man kan få en elak niggerflicka att bli bättre.

Eva reste sig.

— Kom med mig, Topsy! sade hon och vinkade åt henne.

Hon gick förut till hörnet af verandan, där det fanns ett litet rum, som St. Clare begagnade till skrifrum, och som var afskildt från verandan med ett förhänge. Därinom försvunno de båda barnen.

— Jag undrar, hvad Eva nu tar sig för, sade St. Clare efter en stund, jag har stor lust att se efter.

Ofelia och han närmade sig med sakta steg och tittade in.

Barnen sutto på golfvet midt emot hvarandra. Topsy hade sin vanliga, bekymmerslösa uppsyn, men Evas stora, blå ögon stodo fulla af tårar.

— Hvarför är du så stygg, Topsy? Du gör mig så bedröfvad. Håller du inte af någon, Topsy?

— Vet ingen att hålla af.

— Men din far och mor då?

— Har aldrig haft någon far eller mor, det vet ju miss Eva.— Har du ingen syster eller bror ?

— Aldrig haft någonting.

— Men om du ville försöka att vara snäll så ...

— Kunde aldrig bli hvit ändå. Om miss Eva hjälper mig af med det här svarta skinnet, så ska jag försöka.

— Men man kan hålla af dig, fast du är svart. Om du vore snäll, så skulle miss Ofelia hålla af dig.

Topsy skrattade till.

— Tror du inte det? frågade Eva.

— Nej, hon tål mig inte, för att jag är en nigger. Hon tycker, det är otrelligt att röra vid mig. Det ser jag nog. Men hvad bryr jag mig om det!

Och Topsy började hvissla.

— O, Topsy, jag håller af dig, för att du ingen annan har, utbrast Eva och lade sin genomskinliga hand på Topsys axel. Jag är mycket sjuk, Topsy, jag lefver inte så länge till, men jag sörjer öfver, att du är olydig. Vill du inte försöka att bli snäll för min skull? Jag kommer inte att vara länge hos dig.

Topsys ögon fylldes med tårar, och hastigt kastade hon sig framstupa på golfvet och snyftade och grät öfverljudt.

Eva lutade sig ömt öfver henne.

— Vet du inte, att Jesus håller lika mycket af alla? sade hon. Svart eller hvit, det är detsamma för honom. Han älskar dig mer än jag gör, för han är mycket, mycket bättre än jag. Tänk, Topsy, att du kan bli en af de saliga änglar, som Tom brukar sjunga om.— Kära miss Eva, kära miss Eva! snyftade Topsy. Jag ska försöka, jag ska försöka; jag har aldrig brytt mig om någonting förut.

St. Clare släppte gardinen.

— Detta påminner mig om min mor, sade han. Sådan var hon.

— Jag har fått en läxa, sade Ofelia. Jag har haft motvilja för negrer, men med Guds hjälp vill jag försöka att öfvervinna den.

TJUGU FJÄRDE KAPITLET.

Hem.

I~—t),vas rum stod i förbindelse med såväl föräld-rarnas som miss Ofelias och hade liksom alla andra utgång till verandan. Hela detta rum var ett bevis på St. Clares förfinade smak. Tapeternas och gardinernas mönster voro öfversållade med rosor, kring sängen hängde lätta, ljusröda flors-gardiner för att afhålla de i dessa heta trakter så besvärliga moskiterna. Midt på golfvet stod ett bord af bamburör, hvarpå en vas i form af en lilja hade sin plats. Denna vas fylldes hvarje morgon af Tom med friska blommor. I ett af hörnen stod en skön marmorgrupp, som föreställ-

Moskiter; uttal: måss-kiter (med k-ljud). Ett slags stickmyggor, som i heta trakter äro en svår landsplåga.de, huru Jesus välsignar barnen, i ett annat en ängel med sänkta vingar. Väggarna voro fyllda med vackra målningar. Hvart man såg, möttes ögat af bilder, som talade om barnslig o-skuld, skönhet och frid.

Här vistades Eva nu för det mesta. Man hörde alltmera sällan hennes lätta fotsteg på verandan. Hon hade låtit flytta fram sin soffa till fönstret, därifrån hon kunde se den solbeglänsta, lugna sjön.

En afton, då hon låg på denna plats, hörde hon ljudet af ett slag och några ord uttalade med häftig röst. Strax därpå hördes Topsy i jämrande ton utbrista:

— Jag har plockat dem åt miss Eva, missis.

— Tror du, hon bryr sig om dina usla blommor! Gå genast din väg!

— Jo, mamma, jag vill så gärna ha dem, ro-pade Eva. Kom in till mig, Topsy! Jag tycker så mycket om dina blommor.

Topsy, som vid fru Maries ord återfått sitt förra buttra uttryck, närmade sig nu Eva med en blyghet och en tvekan, helt olika hennes vanliga framfusighet.

— En så vacker bukett! sade Eva.

Den var också verkligen mycket vackert och smakfullt bunden.

— Vet du, Topsy, du binder blommor så bra, att jag skulle vara glad, om du ville fylla den där vasen i hörnet därborta

med blommor hvarenda dag.Topsy såg strålande glad ut, men när hon kom ut på verandan, torkade hon ändå bort ett par tårar.

— Du är bra konstig, Eva, sade modern. Hur kan du vilja ha något att skaffa med den där stygga ungen?

— Därför att jag tror, att hon vill bli snäll, mamma.

— Ja, det vore då inte för tidigt! sade fru Marie och gäspade. Hu, så hett här är i dag!

— Ja, mamma, det är mycket hett. Jag ville bra gärna ha mitt långa hår afklippt. Det blefve svalare för mig — och så ville jag...

Hon tystnade.

När fröken Ofelia efter några ögonblick kom in, sade Eva med ett leende:

— Tant, kom hit och klipp ditt lilla lamm!

Hon reste sig till hälften och skakade ut sina

långa, guldgula lockar.

— Det är nästan skada på ett sådant hår, men om du vill, så ...

St. Clare kom i detsamma med några vackra frukter från trädgården.

— Hvad tänker du göra? sade han, då han såg saxen i miss Ofelias hand.

— Jag är så varm, pappa, svarade Eva, jag ville bli af med mitt långa hår, och så tänkte jag göra något särskildt med det.

St. Clare såg med en suck, huru de långa, silkeslena lockarna föllo, den ena efter den andra, för den skarpa saxen. Men han nekade henne aldrig något numera.

Eva satt och snodde håret kring sina genomskinliga fingrar och såg bedjande på sin far.— Kom hit, pappa, sade hon, och vinkade honom till sig.

Och när han kommit, fortsatte hon:

— Pappa, jag ville så gärna ha alla tjänarna hit upp. Jag har något att säga dem. Jag blir svagare för hvar dag, och om jag dröjer längre, så orkar jag kanske inte. Bli inte ledsen, pappa, det gör mig så ondt. Men jag måste.

— Mitt älskade barn, sade St. Clare med bruten röst.

Miss Ofelia skickade ett bud, och snart voro alla tjänarna samlade i sjukrummet. Eva reste sig upp i bädden. Hon betraktade tyst den ena efter •den andra med sina stora, allvarliga ögon. De kunde knappt uthärda att se henne, så hvit, så tärd och så mild som hon var. Kvinnorna dolde ansiktena i sina förkläden.

— Jag håller så mycket af er alla, sade Eva, och jag har någonting att säga er, som jag vill, att ni skola komma ihåg. Snart är jag icke längre här . . . om några veckor få ni aldrig se mig mera...

Hon afbröts af häftiga snyftningar.

— Ack kära, kära vänner, sade hon efter några ögonblicks tystnad, jag är så rädd, att ni tänka för mycket på den här världen och för litet på den andra världen, där Jesus bor. Ni måste bli riktiga kristna, ni måste en gång bli änglar i himmelen. Jag är så rädd, att någon skall fattas. Ni måste läsa Guds ord ... Ack, det är sant, ni kunna ju inte läsa.

Hon begrof ansiktet i kuddarna och började snyfta. De känsliga och lättrörda negrerna knäböjde omkring henne under tårar och klagorop.Men hon reste sig igen, leende genom tårar.

— Det gör detsamma, sade hon, jag har bedt för er, och jag vet, att Jesus skall hjälpa er ändå. Men var flitiga att bedja, och försök att få någon att läsa för er! Ni veta väl riktigt, hur mycket jag håller af er? Jag vill inte sakna någon däruppe, inte en enda.

Hon stannade några ögonblick utmattad.

— Och så ville jag tacka er för, att ni alla ha varit så goda och vänliga emot mig.

— Hur skulle vi ha kunnat annat? ropade de. O miss Eva, dyra, älskade miss Eva!

Evas röst ljöd åter, mild och klar.

— Jag vill nu ge er någonting till minne af mig, sade hon. Jag tänker ge er, hvar och en, en lock af mitt hår. När ni se på den, så skola ni tänka på, att jag gått till himlen, och att jag väntar på er där.

De flockade sig snyftande omkring henne. Gråtande togo de emot hennes minnesgåfva. Många af dem kastade sig ned och kysste hennes kläder. Miss Ofelia, som fruktade, att det gripande uppträdet skulle inverka skadligt på det försvagade barnet, gaf dem nu en vink, att de måste gå, och de lydde ödmjukt. Snart voro endast Tom och Mammy kvar.

— Se här, onkel Tom, sade Eva, jag har gömt den längsta och vackraste locken åt dig.

Och i det hon slog armarna om sin gamla sköterskas hals, utbrast hon:

— Och dig, du kära, kära Mammy, skall jag aldrig glömma.

Hon föll utmattad tillbaka, och de smögo sig båda ut. Fröken Ofelia trodde sig nu vara fri»Jag vill nu ge er någonting.»från negrer, då hon hörde en snyftning. Det var Topsy, som satt i ett hörn och grät.

— Hvar kommer du ifrån?

— Varit här hela tiden, sade barnet och torkade sina ögon. Ville också gärna ha en lock, har varit en så stygg flicka, men o miss Eva, vill ni inte ändå ge mig en lock?

Eva räckte henne den sista, hon hade kvar.

— Kom ihåg, Topsy! sade hon matt.

Därpå sköt miss Ofelia Topsy ut genom dörren. St. Clare hade setat orörlig och tyst under hela detta uppträde. Han rörde sig icke heller nu. Hans hufvud var lutadt i handen.

—, Pappa, sade Eva.

Han spratt till men svarade ej.

— Snälla pappa, sade hon på nytt.

— Jag kan inte uthärda det, sade han och reste sig.

— Pappa, det gör mig så ondt, sade hon och brast i gråt. Du får inte tala så där.

— Nej, nej, sade han, gråt bara inte! Jag har varit stygg och själfvisk. Det skall bli bättre, Eva. Gråt bara inte!

— Du år ju en kristen — eller hur, pappa? sade hon.

— Hvarför frågar du det?

— Jo, du är så god och ädel, du måtte väl vara en kristen?

— Hvad är det du menar med att vara en kristen, min flicka lilla?

— Att älska Jesus öfver allting, förstås.

— Gör du det, du Eva?

— Ja, visst, sade hon med förvånad blick.

— Men du har ju aldrig selt honom.— Det gör ingenting. Jag älskar honom ändå, och snart skall jag få se honom.

— Du gömde ingen lock åt mig, sade han.

Hon smålog.

— Du får taga dem allesammans — alla dem som äro kvar — sedan.

Från denna dag aftynade Eva hastigt. St. Clare och den trofasta tant Ofelia skötte henne dag och natt. Äfven onkel Tom fick till sin glädje hjälpa till med sjukvården. Eva led mycket af feber-oro, och då var det en lindring för henne att bli buren. Det var Toms största fröjd alt på sina armar, bära den lilla bräckliga gestalten, hvi-lande på en dyna. Än bar han henne af och an i sjukrummet, än ute under orangeträden, under det han sakta sjöng för

henne deras älsklingssånger.

— Låt mig bära dig! sade St. Clare. Jag vill så gärna göra något för dig.

— Du gör allting, du, natt och dag, men Tom kan bara bära mig och sjunga, och det gör honom så glad, pappa.

Mammy skulle intet högre önskat än att få vara hos Eva, men fru Marie ville icke släppa henne ifrån sig ett enda ögonblick. Alla tjänarna brunno af begär att hjälpa den lilla sjuka, och det var en allmän förstämning öfver dem alla, ända intill de små barnen. Eva ensam var lugn. Full af kärlek och förtröstan låg hon där, och ofta sökte hon på sitt milda sätt intala sin far mod. Den, som bäst förstod Evas sinnestillstånd, var hennes trogne bärare, Tom. Åt honom kunde hon anförtro sina drömmar och sina förhoppningar, som hon fruktade skulle smärta hennes fader. Till slut tog sig Tom för att sofva på verandan, ut-sträckt på dess golf, så att han genast skulle kunna vara till hands.

— Hvarför gör du så? sade miss Ofelia.

— O, miss Felia, någon måste vaka, när brudgummen kommer, svarade han.

— Men hvarför just nu? Hon är ju icke sämre.

— Herren har sändt sitt budskap till hennes själ. Hon sade det i går. Jag måste vara nära, miss Felia, ty när detta välsignade barn går in i himmelriket, skola de öppna porten på så vid gafvel, att vi alla kunna blicka in i härligheten, miss Felia.

Detta samtal ägde rum mellan klockan tio och elfva på kvällen. Då miss Ofelia skulle låsa dörren till verandan, hade hon upptäckt Tom.

Eva hade just den dagen varit ovanligt kry. Hon hade setat uppe i bädden, och hennes röst hade låtit lifligare än förut under flera veckor. St. Clare kände en svag förhoppning fylla sitt hjärta. Men vid midnattstid märkte miss Ofelia en förändring. Hon ropade sakta: Tom! och han var där i en blink.

— Doktorn! sade hon, och Tom sprang.

Därpå knackade hon på St. Clare’s dörr.

— Vill du komma in, Augustin!

Han kom, och hans hjärta stod ett ögonblick stilla. De väntade båda utan ett ord. Eva sof. Ändt-ligen kom Tom med läkaren. Denne betraktade barnet tyst, och de förstodo hans tystnad.

Modern hade blifvit väckt, och Mammy hade skyndat ned för att underrätta tjänarna.

Fru Marie störtade fram till bädden, så snart hon kom in.

— Hvad är det? Hvad är det? började hon häftigt.[-—-Tyst,hviska-de-]{+—-Tyst,hviska- de+} St. Clare hest. Det är döden.

Hela huset kom snart i rörelse; ljus flämtade, fotsteg hördes, ängsliga ansikten blickade från verandan in genom fönstren, kväfda snyftningar ljödo sakta, medan Eva slumrade pä sin bädd.

St. Clare stod lutad öfver henne, när hon slog upp de stora, blå ögonen.

— Eva, min älskling — kan du se mig?

— Älskade pappa, hviskade hon med en sista

ansträngning och försökte slå armarna om hans hals.

Men de föllo maktlösa ned på täcket.St. Clare såg i hennes ansikte några drag af dödskampens smärta. Han kastade sig i Toms armar. All skillnad mellan herre och tjänare, hvit och svart, var försvunnen.

— Bed, Tom, bed, att hon må slippa lida! hviskade han.

— Det är öfver, sade Tom högtidligt. Herren har varit här. Se på henne, master!

Inför detta barnansiktes segrande klarhet måste sorgen vika. Hennes ögon stodo öppna, hennes läppar hviskade ordet: »Glädje» — och med en sista •suck gick hennes själ genom dödens port till lifvet.

Efter begrafningen flyttade familjen St. Clare från villan in till staden.Sorgen efter Eva var stor hos alla, men djupast sörjde hennes fader, fastän han icke talade ett ord om sin förlust med någon annan än med Tom.

Miss Ofelia fann en dag Topsy liggande på golf-vet i hennes rum, utstötande högljudda jämmerrop. Barnet hade länge försökt bära sina känslor inom sig, men i dag, vid att se något som väckte minnet och saknaden, hade de blifvit henne öfver-mäktiga.

— Ack, miss Eva, ropade hon oupphörligt, ack, lilla miss Eva!

— Lugna dig barn, sade Ofelia med vänlig röst, försök att vara lugn!

— Jag kan inte, snyftade hon. Hon sade, att hon höll af mig, och nu finns det ingen mer, som håller af mig i hela världen.

— Mitt stackars barn, sade Ofelia med darrande röst, jag vill hädanefter hålla af dig, hålla riktigt af dig, som om du vore min egen lilla flicka. Och det är du ju, Topsy?

Dessa ord verkade mera på den lilla neger-flickan, än alla de slag, hon fått i hela sitt lif. Från den dagen fick Ofelia en makt öfver barnet, som hon aldrig förr lyckats få.

Ht *

*

Sorgens oro hade gripit St. Clare. Han gick och gick beständigt, under det Toms ögon oroligt vaktade honom.

Tom hade en dag sett honom gå in i biblioteket, och då det dröjde länge, innan han kom ut igen, beslöt Tom att göra sig ett ärende dit in.Han inträdde sakta. St. Clare låg framstupa på soffan med Evas bibel uppslagen framför sig. När han såg upp, möttes hans blick af Toms ärliga ansikte, fullt af sorg och tillgifvenhet.

— Tom, min gosse, hela världen är som en öken för mig, sade han. Jag iäser, jag vill tro, Tom, men jag kan inte.

— Käre master, bed till Gud: »Herre, hjälp min otro!»

Och Tom föll på knä.

— Hur bär du dig åt, Tom? sade St. Clare suckande. Hur kan du tro?

— Jag har känt Kristus i min själ, master, jag känner honom nu. Jag har också skilts från det käraste, jag ägde, men Herren har hjälpt mig. Fast jag är en sådan stackars eländig varelse, så är jag så lycklig nu, för jag låter Herren göra med mig hvad han vill. Ack, jag vet, att han också vill hjälpa master.

Tom grät och talade, afbruten af snyftningar. St. Clare lutade sitt hufvud mot hans skuldra och tryckte hårdt hans valkiga hand.

— Jag vet, att du håller af mig, Tom, sade han.

— Jag ville ge mitt lif den välsignade dag, då master blefve en kristen, snyftade Tom.

— Du enfaldiga gosse, sade SI. Clare. Jag är icke värd ett sådant hederligt hjärtas tillgifvenhet, som ditt är.

— Vill master läsa det här stycket? Det brukade miss Eva göra.

Och Tom slog upp berättelsen om Lasari uppväckelse. St. Clare läste det högt, och Tom låg kvar på knä med sammanknäppta händer. När han slutat, sade Tom:— Om master bara ville bedja!

— Hur vet du, att jag inte gör det? Men jag gör det illa. Bed du, Tom, och lär mig, hur jag skall bära mig åt!

Toms hjärta var öfverfullt. Han bad till Herren, full af ifver för sin käre master. Orden flödade från hans läppar i brinnande tro, och den förnäme mr St. Clare kände sig af hans hängifna andakt nästan upplyft till portarna af den

himmel, dit hans barn gått.

— Tack, min gosse, sade han, då Tom reste sig, jag skall tala mera med dig en annan gång.

TJUGUFEMTE KAPITLET.

Återförening.

»t. Clare funderade allvarligt på att gifva Tom friheten, hvarför han en dag kallade honom in till sig.

— Gör dig i ordning att snart resa till Kentucky! sade han. Jag tänker göra dig till en fri man.

En glädjeblixt lyste i Toms ögon. St. Clare såg det och kände sig liksom sårad däraf; han hade icke heller förr tänkt på, hvilket tomrum det skulle bli i huset, når Tom var borta.

— Du har väl inte haft det så svårt här, att du behöfver bli så förtjust öfver att komma härifrån, sade han torrt.— Det är inte för det, master. Men att bli fri — master kan inte förstå, hur det skall kännas för en slaf. Men i alla fall vill jag inte resa än.

— Hvarför det, Tom?

— Inte så länge master är bedröfvad, sade Tom. sakta.

— Bedröfvad blir jag i hela mitt lif, Tom.

— Nej, sade Tom allvarligt. När master tar upp det arbete, som Herren vill, att master skall göra, då blir master glad.

En främmande kom på besök och afbröt samtalet.

Topsy blef visst icke genast ett helgon, men Evas död hade åstadkommit en stor förändring hos henne. En dag, när hon blef efterskickad af miss Ofelia, märkte Rosa, att hon hastigt stoppade något i fickan. Rosa grep henne i armen.

— Har du nu stulit igen, din stygga unge?' sade hon.

— Har inte stulit, skrek Topsy och försökte slita sig lös.

Miss Ofelia och St. Clare hörde oväsendet och. kommo in.

— Hon har stulit igen! ropade Rosa.

— Det är inte sant, det är inte sant, snyftade Topsy.

— Kom hit och låt mig se, hvad du har, sade Ofelia i bestämd ton.

Då tog Topsy fram ett litet paket, som visade sig innehålla en af hennes egna gamla strumpor, i hvilken hon hade stoppat ned en liten bönbok, som hon fått af Eva. Boken var inlindad i enskrusflorsremsa, och väl inlindad i papper låg där Evas hårlock.

Låt mig få behålla detl snyftade Topsy. Det har varit min älskade miss Evas. Det satt på hennes kista.

St. Clare var rörd öfver att se dessa saker inlindade i den gamla strumpan.

— Var lugn, min lilla flicka, sade han, ingen får taga ifrån dig dina skatter.

— Du skall få se, att hon blir en snäll flicka till slut, sade han till Ofelia, då Topsy gått.

— Jag tror detsamma —

men Augustin, hvems är hon egentligen? År hon din eller min?— Jag har ju skänkt henne åt dig.

— Då måste du också ge mig ett skriftligt intyg om, att barnet är mitt.

— Således vill min nådiga kusin också bli slaf-ägarel Det var då det sista, jag väntade mig! Du,, som afskyr slafveriet! sade St. Clare småleende.

— Prat! svarade miss Ofelia. Jag vill bara ha ett lagligt bevis på det, så att jag må kunna taga henne med mig, när jag reser, och sedan ge henne friheten.

Han satte sig genast ned och skref ett gåfvo-bref, kallade in ett par personer, som bevittnade det, räckte det så åt Ofelia och sade:

— Var så god! Nu är flickan din med hull och hår.

— Tack, Augustin. Men har du tänkt på att göra något för dina andra tjänare, ifall du skulle dö?

— Nej, det har jag icke.

— Men det borde du göra, Augustin.

— Ja, jag tänker verkligen styra om det med det första, sade han.

— Skjut inte upp det, kära kusin! Man vet ju aldrig, när ens timme slår.

— Tänker du på gula febern eller koleran? Hvad har det kommit åt dig?

— Jag tänker, att nu alltid är den bästa tiden,, när man vill göra något godt, sade hon, i det hon gick.

Ordet hade gripit St. Clare. Dö...? Han gick fram till fönstret och såg ut på springbrunnens-vatten, som steg och föll, på blomstren, på gräsvallarna och på bilderna.

— Dö? sade han sakta för sig själf. Lämna allt detta? Och hvad är att vänta på den andra sidan?I detsamma hörde han Tom. Denne satt i verandans hörn och läste högt för sig själf, i det han med sitt stora finger följde hvart ord:

— Sannerligen säger jag eder: Hvad I hafven gjort en af dessa minsta mina bröder, det hafven I gjort mig.

— Jag skall gifva dem alla fria, sade St. Clare för sig själf. De skola bli fria, min lilla Eva.

Han gick in i salongen och satte sig vid pianot.

— Se här, sade han till Ofelia,' den här sången brukade min mor sjunga. Det tyckes mig nästan, som om jag hörde henne. Hon brukade stå bredvid mig, och vi sjöngo tillsammans.

Han slog några ackorder och började med sin underbart vackra röst:

Jesus, du, som måste blöda för min synd och lida möda ända intill korsets död, hjälp mig att dig aldrig glömma, låt mig i din famn mig gömma undan lifvets sorg och nöd!

Tom hade smugit sig fram och lyssnade till de sköna tonerna, mäktigt gripen.

— En underlig tanke, sade St. Clare, då han slutat och suttit tyst några minuter, en underlig tanke, denna räkenskapens stora dag, då allt ondt skall komma i dagen, då alla vår själs frågor skola blifva lösta.

Han reste sig.

— Min lilla Evangelina, sade han, hon fick nog en lätt räkenskap. Mitt älskade, lilla barn, fortsatte han, hon hade fått i sitt barnsliga, lilla huf-vud, att jag skulle kunna uträtta mycket godt i världen.— Det kan du, Augustin, sade miss Ofelia, om du bara ville gripa dig an. Hvarför dröjer du?

— Jag skall icke dröja längre, sade St. Clare beslutsamt. Jag har varit feg förut; jag skall icke vara det längre. Jag har ingenting att förlora nu mera, men jag har fått mod i utbyte mot hvad jag mistat. Jag skall göra min plikt mot de fattiga och ringa, och jag skall börja med mina egna slafvar.

Han gick några slag fram och tillbaka på golf-vet i djupa tankar.

— Jag förstår inte, hvad det är, som gör, att jag i afton tänker så mycket på min mor. Jag kommer ihåg så mycket, som hon brukade säga. Det är alldeles som om hon vore här, invid mig.

— Hon skulle välsigna ditt beslut, Augustin, ifall hon lefde, sade Ofelia.

— Jag skall gå ut ett slag och höra hvad nytt som händt under dagen, sade St. Clare. Adjö så länge, kära kusin!

Han gick fram till henne, tog hennes hand och sade med upprörd röst:

— Du har varit mig till så stor tröst och hjälp under den svåra tiden, Ofelia. Jag har aldrig kunnat tacka dig, därför att jag inte kunde tala om henne.

Han vände sig hastigt om, tog sin hatt och gick. Tom följde honom till yttre porten.

— Önskar master, att jag skall följa master ut? sade han.

— Nej, min gosse, jag är tillbaka om en timme.

Tom vände om och satte sig på verandan.

Det var en härlig afton, och aldrig förr under sitt lif hade Tom haft så glada tankar. Han skullefå återvända till de sina samt återse Kloe och de älskade barnen som en fri man. Han kände på sina svarta, starka armar. Det skulle icke dröja länge, innan han köpt sin familj fri. Hans arbetsförtjänst var numera hans egen. Men först och sist uppsände hans ömma och tacksamma hjärta förböner för hans ädle herre. Ur alla dessa tankar väcktes han plötsligt genom ett häftigt bultande på porten.

Han skyndade att öppna. Fem män stodo därutanför med en bår. Där låg en gestalt utsträckt. Månens sken föll på det bleka ansiktet. Tom utstötte ett förtviflans skrik. Det var hans herre. Karlarne buro sin börda fram emot verandan, där miss Ofelia satt och stickade.

St. Clare hade varit inne i ett kafé för att läsa aftontidningarna. Ett slagsmål uppstod mellan ett par berusade män. Då St. Clare försökte skilja <lem, drog en af dem upp sin bowieknif och stötte den i hans sida.

Hela huset fylldes af jämmer; fru Marie skrek och ropade på Mammy, slafvarna kastade sig stor-tjutande på golfvet, endast Tom och miss Ofelia hade någon besinning. De sände efter läkare och redde till en bädd åt den blödande St. Clare, som förlorat medvetandet. Miss Ofelia hällde några droppar vin mellan hans läppar, och han återfick sansen. Hans blick gled långsamt öfvcr dem alla och fästes slutligen på hans moders porträtt. Han hade svårt för att tala. Tom låg på knä invid sängen. St. Clare sträckte ut sin hand och lade den på Toms hufvud.

— Tom, min stackars gosse, hviskade han.

— O, master, hur är det?»Det nar hans herre.»— Jag dör, sade St. Clare, tryckande hans hand. Bed! Bed!

— Ifall ni önskar en präst. . . sade läkaren. Men St. Clare skakade på hufvudet och sade

åter ifrigt till Tom:

— Bed! Bed!

Tom bad, som han aldrig förr bedt i sitt lif. Hans ord tycktes lyfta denna kämpande själ ur jordens fängsel till de nejder, där äfven de goda föresatserna ha sin lön.

— Tack, sade St. Clare med svag röst.

Han räckte åter ut sin hand och fattade Toms. Dessa händer möttes till det stora farväl, som skiljer lifvet och döden. St. Clare visste, att Tom varit hans hästa jordiska vän.

Slutligen började hans läppar röra sig.

Låt mig i din famn mig gömma,

Jesus, undan lifvets nöd . . .

hviskade han.

— Han yrar, sade läkaren.

— Nej, sade St. Clare med tydlig röst, nu ändtligen ser jag klart... ändtligen!

Öfver hans ansikte spred sig ett uttryck af frid, liksom då ett trött barn slumrar in. Ett sakta framhviskadt: »moder», en blick af förvånad glädje, en lätt suck, och Augustin St. Clares själ hade flytt från

jorden.TJUGUSJETTE KAPITLET.

Värnlösa.

i\ ed slafvarnas djupa sorg öfver den gode

dade sig bestörtning och fasa. Hur skulle det nu gå med dem? Alla visste, att fru St. Clare endast genom sin mans bestämda förbud hindrats att begå grymheter mot dem. Alla fruktade för framtiden; endast Tom var uppfylld af glädje öfver de sista ord, hans herre talat. Han tänkte icke på sin egen hopplösa belägenhet, på att hans slafveri skulle fortfara; hans själ höjde sig öfver allt jordiskt, medan han sysslade med sin herres liflösa

Hvad fru Marie beträffar, var hon fullt upptagen med att välja tyger till sorgdräkten.

Knappt fjorton dagar efter begrafningen började emellertid tjänarna få erfara, hvad de hade att vänta af sin hårdhjärtade matmoder.

En dag hörde Ofelia en sakta knackning på sin dörr. Då hon öppnade, stod den vackra Rosa utanför med rödgråtna ögon,

— Hvad har händt? sade Ofelia.

Rosa föll på knä och fattade tag i hennes kjol.

— Miss Felia, sade hon gråtande, vill inte miss Felia gå in till missis och be för mig? Se här!

Hon räckte Ofelia en papperslapp. Det var några ord till föreståndaren för en prygelanstalt, att han skulle gifva öfverbringerskan femton pisk-rapp. Riljetten var skrifven med fru Maries prydliga stil.

husbondens så oväntade bortgång blan-

kropp.— Men hvad har du då gjort, Rosa?

— Ack, miss Felia, jag vet, att jag har ett häftigt lynne, jag vet, att jag bar mig illa åt, men jag blef så ond, når hon slog mig midt i ansiktet, så att jag svarade henne häftigt.

Ofelia stod alldeles rådlös.

— Jag skulle inte säga något om att få prygel, fortsatte Rosa, för jag har ju kanske förtjänt det, •om det bara vore missis eller miss Felia, som sloge mig. Men att få stryk af en främmande, gemen karl — det är det, som är så förfärligt, jämrade sig Rosa.

Ofelia visste nog, att det var brukligt att förnämt folk sände sina kvinnliga slafvar till ett fängelse, där deras rygg blottades och de blefvo pryglade af råa rättstjänare. Men hon hade aldrig närmare tänkt på det vandrande i denna bestraffning, förr än hon såg Rosa skälfvande vid sina fötter.

Blodet steg henne åt hufvudet af förtrytelse, men hon var klok nog att dölja sin harm, då hon gick in till fru Marie.

— Hur mår du, kära Marie? sade hon.

Marie låg i en bekväm hvilstol med tillslutna

•ögon. Hon suckade djupt.

— Hur kan man väl må i denna syndiga och bedröfliga värld? sade hon och förde sin spetsprydda näsduk fläktande öfver sitt ansikte.

— Jag tänkte tala med dig litet om den stackars Rosa, sade Ofelia med en förlägen hostning.

Då spärrade Marie upp ögonen.

— Hvad är det med henne? sade hon kort med kall röst.

— Hon är så bedröfvad och ville gärna be dig om förlåtelse för sin förseelse.— Jaså, vill hon det? Men jag vill

icke förlåta henne. Hon skall ha sitt straff, så att hon håller styr på sin tunga en annan gång.

— Hon vill gärna taga sitt straff, bara det får bli här hemma. Hennes blygsamhet...

— Blygsamhet! hånlog Marie. Hon anser sig naturligtvis för förnäm att straffas som andra slaf-var, men den högfärden skall allt piskas ur henne.

— Du är grym, Marie. Tänker du icke på, att du också skall ansvara för dina handlingar?

Men fru Marie kunde icke finna, att det var någon grymhet, att en näsvis negerflicka skulle få femton piskrapp. Det kunde just vara lagom åt en sådan, menade hon.

Ofelia var nära att spricka af harm, men som hon insåg, att det ej var värdt att spilla ett ord mera på denna hårdhjärtade kvinna, bet hon ihop tänderna och lämnade rummet. Det var tungt att återvända till Rosa med oförrättadt ärende. Samma dag blef den stackars flickan med våld förd till fängelset och fick, trots böner och tårar, sina femton slag.

Adolf visste, att han alltid misshagat missis St. Clare, och han gick nu som på glödande kol af fruktan att uppväcka hennes vrede. En dag kom han upp i Toms rum, alldeles utom sig.

— Vi skola säljas, Tom, sade han.

— Hur vet du det?

Adolf berättade, att han hade stått bakom en dörrgardin och hört missis tala med sin advokat. Hon skulle sälja gården och alla tjänarna samt flytta hem till sin far. Endast ett par af flickorna skulle hon taga med sig. Tom suckade djupt.— Ske Guds vilja! sade han sakta.

Han hade så länge gått och invaggat sig i de ljusaste förhoppningar; han hade sett för sig tornspetsen på hemmets gamla kyrka, taken på de välkända husen och slutligen återseendets ögonblick, då han skulle sluta hustru och barn i sina armar. Allt detta drog nu bort från hans inre syn, försvann som i en dimma. Ju oftare han sade: »Ske Guds vilja!» ju mer började han förstå, att denna vilja gick i motsatt riktning mot hans egen. Han vred sina händer och brast i gråt.

Men ett försök ville han dock göra, det var ju hans rättighet. Han gick till miss Ofelia och berättade henne, att St. Clare lofvat honom friheten.

— Fäll ett godt ord för mig hos missis! bad han. Jag vet, att det var masters tanke, han talade om det, dagen innan han dog.

Ofelia kunde icke gifva honom något hopp, men hon lofvade, att hon skulle försöka. Hon tog sin stickning i handen och gick in till Marie. Innan hon gick in, föresatte hon sig att vara lugn och visa sig vänlig och hjärtlig, så mycket hon kunde, på det att det icke skulle gå lika illa nu, som då hon lade sig ut för Rosa.

Marie låg på en soffa och var som vanligt sysselsatt med att välja mellan olika tyger, som Jane höll upp framför henne.

— Jag tror, jag tar det där, sade hon och pekade på ett af profven.

— Ja, det borde missis verkligen ta, instämde Jane. Just den sorten hade generalskan Derby i somras. Det såg vådligt stiligt ut.

Derby; uttal: Darbi.— Hvad tycker du, kusin?

— Jag förstår mig så litet på det, men nog är det vackert.

— Jag har inte en enda snygg klädning, jämrade sig Marie. Jag tanker upplösa hushållet och resa i nästa vecka, men jag har rakt ingen passande resklädning.

— Tänker du resa så snart?

— Ja, min far tycker det är bäst att sälja bort hela negerflocken på första auktion ...

— Men Marie, något undantag får du väl göra, inföll Ofelia. Augustin lofvade Tom friheten strax innan han dog. Han hade redan börjat träffa anstalter . ..

— Visst inte, afbröt Marie. Tom är värd mycket pengar. Jag har icke råd att skänka bort honom.

— Han har så länge gått och gladt sig åt att få resa hem och bli fri, invände miss Ofelia.

— Ja, naturligtvis, det gör hvarenda en. Skulle vi därför släppa dem, så skulle vi bli utfattiga. Nej tack du!

— Men Augustin lofvade vår lilla Eva på hennes dödsbädd, att han skulle göra det. Jag kan icke tro, att du icke vill uppfylla bådas önskningar.

Marie satte näsduken för ansiktet.

— Alla människor sätta sig upp emot mig, snyftade hon. Ingen förstår, hur klen jag är. Jane, kom hit med mina nervdroppar!TJUGUSJUNDE KAPITLET.

Slafbasaren.

i\an föreställer sig kanske, att en slafbasar var ett mörkt hål, snuskigt och orenligt. Nej, alldeles tvärt om; huset var präktigt, salarna ljusa och rymliga, och »handelsvarorna» hade under de dagar, som föregingo försäljningsdagen, behandlats väl, så att de skulle taga sig riktigt bra ut.

Man inbjöds artigt af föreståndaren att stiga in, och därinne såg man gifta män och gifta kvinnor, bröder, systrar, fäder, mödrar och barn färdiga att säljas »i parti eller i minut», allt efter köparens önskningar.

Tom och hans sällskap hade blifvit införda i en stor sal, där de tillsammans med en hop andra »varor» skulle tillbringa natten. Rop, stoj och till och med skratt mötte dem vid inträdet.

— Muntra, mina gossar! ropade uppsynings-mannen. Det tycker jag om. — Det var rätt, Sambo, håll humöret uppe på dem! sade han gillande till en storväxt neger, som gjorde alla möjliga gyckelkonster, och som därigenom lyckats framkalla en och annan skrattsalfva.

Tom hade med sig en kista, full med kläder. Denna ställde han så långt afsides som möjligt, satte sig på den och lutade sig mot väggen.

Sambo gick genast fram till honom.

— Hvad är du för en? frågade han.

Jag heter Tom.— Hvad sitter du och hänger näsan för? Upp med hufvudet, gosse! sade han och stötte Tom i sidan.

— Jag skall säljas i morgon, sade Tom lugnt.

— Jaså, ska hela den här klungan däran? frågade Sambo och lade sin hand på Adolfs axel.

— Låt mig vara i fred! sade Adolf förtretad och skakade bort handen.

— Nej, hör på den! skrattade Sambo. En sådan där halfhvit herre, som är för fin för oss andra! Luktar pomada, he?

— Vill ni gå er väg! skrek Adolf ursinnig.

— Se, så snarsticken han är, den fina kam-marduksnålen! Han måtte ha varit kammartjänare,, det syns på utanskriften.

— Nog är jag åtminstone finare än du, sade Adolf. Jag har tjänat hos en herre, som hade kunnat köpa er allesammans för sina gamla aflagda byxor, om han velat.

— Nej tänk, hvad ni ändå äro förnäma, härmade Sambo, det är underligt, att ni värdigas gå på denna simpla jorden!

Många skrattade, ty Sambo var en mästare att härma folks tal och åtbörder.

Adolf, som blifvit alldeles ifrån sig af Sambos hån, slog honom nu med knytnäfven midt i ansiktet. Det blef ett förfärligt skrål och oväsen. Upp-syningsmannen kom in med sin piska och lät deiu klatsch a i luften.

— Ordning! Ordning! ropade han.

— Det är icke jag, upplyste Sambo, mig känner nog massa och vet, att jag är fredlig af mig. Nej, det är de där nykomna.

Utan att taga vidare reda på saken går upp-syningsmannen fram till Tom och Adolf oeh ger dem hvar sin spark med sin grofva stöfvel. Därefter befaller han dem alla att lägga sig, hvarefter han går sin väg.

I en annan sal ligga ett femtiotal kvinnor af alla åldrar. En liten vacker tioårsflicka, som dagen förut sett på, huru man fört bort hennes mor, har gråtit sig till sömns, utan att någon frågat efter henne. Rundt omkring ligga yngre och äldre kvinnor, insvepta i täcken och filtar.

Litet afsides sitta två kvinnor med finare ut seende än de öfriga. Den äldsta, som heter Susanna, är en välklädd mulattska med ett par milda ögon och öppna, redbara anletsdrag. På hufvudet har hon en turban af dyrbart rödt tyg, och hennes klädning är vacker och välsittande. Vid hennes sida sitter hennes dotter Emmelina, en ljus kvarteronflicka om 15 år. Hon har moderns milda ögon, och hennes rika, bruna hår faller i mjuka, vågiga lockar kring hennes hufvud. Ilon är liksom modern väl klädd, och hennes lina, hvita händer utvisa, att hon icke varit van vid groft arbete. De hafva båda tillhört en god och vänlig fru, som dock rftåst göra konkurs, och nu låta fordringsägarne sälja dem.

Månen lyser in genom fönstren på denna förvirrade tafla, på de många sofvande och på de gråtande kvinnorna.

— Blöt ditt hår i vatten i morgon, barn, så att det blir rakt och slätt! säger modern.

— Hvarför det, mamma? Lockarna se ju så bra ut.

— Du skall försöka att icke se bra ut, svarar modern snyftande.' Ju enklare du ser ut, ju störrei IJlel afsides sitta två kvinnor,»hopp är det, att snälla människor köpa dig. Och om vi blifva skilda åt, Emmelina, så lämna aldrig ifrån dig din bibel, och glöm aldrig, hvad vår goda missis lärde oss!

— Det skall jag nog minnas, mamma; men jag tror säkert, att vi få vara tillsammans.

Men moderns hjärta är tungt af sorg och dystra aningar. Hon börjar sakta sjunga en vemodig sång, bruklig som sorgekväde bland slafvarna.

O, hvar är gråtande Mary?

Gången till sällhetens land.

Hon är död och gången till himlen, gången till sällhetens land.

Ändtligen dagas det. Den glädjelösa morgonen kommer.

Uppsyningsmannen går med hatt på hufvudet och cigarr i munnen och synar sina varor.

— Nu gäller det att se glada och trefliga ut, förnöjda och muntra! säger han. Tvätta er nu väll Men — (han stannar framför Emmelina) hvad vill det här säga? Hvart ha lockarna tagit vägen?

Flickan ser ängsligt på sin mor.

— Jag har sagt henne, att hon skulle kamma sig slätt och fint, så att hon skulle se nätt och anständig ut.

— Dumheter! Gå genast och lägg upp lockarna igen! Du får gå med och hjälpa henne!

Och modern måste lyda. Hon måste pynta ut sitt enda lamm, som var till salu åt den mest-bjudande.

* *

•i-

I den präktiga auktionsbyggnaden återfinna vi nästan alla St. Clares tjänare tillika med Susannaoch Emmelina. De väntade med ängsliga blickar på försäljningens begynnelse. På åtskilliga ställen voro tribuner uppförda för auktionsförrättarne.

Det började snart samlas stora hopar af uppköpare. Tom betraktade med oro alla dessa ansikten, undrande hvilket af dem tillhörde hans-blifvande herre. Han kunde bland dem alla icke finna något motstycke till St. Clare.

— Hvad gör du här, Alf? sade en ung sprätt till en herre, som stod och betraktade Adolf genom sin lorgnett.

— Jag behöfver en betjänt, och jag har hört, att St. Clares gossar skola säljas i dag. Den där tror jag skulle passa.

— Jag skulle aldrig ta någon, som varit hos St. Clare. De äro bortskämda hvarenda en.

— Det oroar mig icke det minsta. Den här köper jag, han tilltalar mig. När han varit på prygelhuset några gånger, är oförskämdheten allt bortpiskad, det skall jag bli man för.

Strax innan auktionen började, kom en grof-lemmad karl, klädd i rutig skjorta och smutsiga byxor, och armbågade sig fram genom folkhopen. Han började genast med kännareblick undersöka slafvarna. Vid hans närmande kände Tom en obeskriflig fasa och afsky. Karlen var synbarligen mycket stark, hans tjocka läppar, hans röda hår och hans illpariga ögon, allt gjorde hans utseende motbjudande och vidrigt. Tom ryser, ty mannen stannar framför honom. Med sina grofva,. ludna, solbrända händer griper han Tom i hakan och öppnar hans mun för att se på tänderna;:

Lorgnett (uttal: lårnjätt), ögonglas utan bågar.han låter honom draga upp rockärmen för att visa sina muskler, och han befaller honom slutligen att hoppa och springa för att se, hur pass spänstiga hans ben äro.

— Hvar är du född? frågar han.

— I Kentucky, master, svarar Tom med en blick, hvilken liksom bönfaller om räddning.

— Hvad har du gjort?

— Jag har skött en landtgård.

Mannen gick vidare, och sedan han i förbifarten spottat ut en laddning tobakssaft öfver Adolfs välblankade stöflar, stannade han framför Susanna och Emmelina. Han drog fram flickan, kände på hennes armar, undersökte hennes tänder och skuffade henne därefter tillbaka till modern, hvars tåliga ansikte uttryckte den största ångest.Emmelina började gråta.

— Håll mun, barn — intet gnäll här inne! utbrast uppsyningsmannen.

Ögonblicket därefter började försäljningen.

Adolf slogs bort för en betydlig summa till den unge spträtten, som beslutat sig för honom. De andra fingo olika herrar, Tom kom sist.

— Upp med dig! ropade försäljaren och gaf Tom en vink att stiga upp på estraden.

Tom såg blott en skara människor, han hörde bud på flera språk, men han såg och hörde allt som i en dimma, ett slags halfyrsel, tills slutligen försäljarens skarpa röst skrek ordet dollars för sista gången. Tom blef knuffad ner igen. Han förstod, att han fått en ny husbonde.

Mannen med det vedervärdiga utseendet kom fram och drog honom afsides.

— Stå stilla där, du! sade han med sträf röst.

Det nästa klubbslaget gällde Susanna. Hon

blef köpt af en medelålders herre med vänligt utseende.

— Master, ropade hon ångestfullt, var barmhärtig och köp min dotter också!

— Jag tror inte, jag har råd, sade han och betraktade medlidsamt den unga flickan, som nu, blek och skälfvande,

steg upp på estraden.

— Jag skall göra hvad jag kan, säger den vänlige herrn.

Men hans anbud öfverbjudes snart, och när klubban faller, har Emmelina fått samma husbonde som Tom. Han heter Simon Legree och äger en bomullsplantage vid Röda floden. Emmelina föres

Legree; uttal: Legri.

Onkel Toms stuga. 7 agråta nde bort till Toms plats. Den vanlige herrn, som velat rådda henne men ej kunnat göra det, för b ort hennes mor till motsatta sidan.

TJUGUÅTTONDE KAPITLET.

Åter på resa.

djp^å en liten usel ångbåt, vid namn »Sjöröf-varen», som långsamt gick uppför Röda floden, satt Tom fängslad till händer och fötter. På hans hjärta hvilade en större tyngd än bojornas. Hoppets stjärna hade för honom gått ned. Han satt och tänkte på hemmet i Kentucky, på hustru och barn, som han så nyligen hoppats få träffa, på sin döde herre och på lilla Eva; allt hvad han erfarit af lycka var som bortblåst med ens.

Legree hade köpt åtta slafvar, hvilka voro sammankedjade två och två. Tom var sedan auktionen iklädd sina bästa kläder, hvilket genast föll Legree i ögonen, då han kom fram till honom.

— Upp med dig! ropade han barskt till Tom.

Tom lydde.

— Ta af dig halsduken och stöflarna !

Då Tom på grund af sina kedjor hade ganska svårt att lyfta upp armarna, tog hans herre fatt i halsduken, slet den af honom och stoppade den

Röda floden (»Red river»), biflod till Mississippi, så kallad efter sina af röd lera bestående stränder.i fickan Därefter begärde han nyckeln till Toms reskoffert och började gräfva i den. Han tog fram Toms sämsta arbetskläder, löste hans kedjor,, pekade på en vrå af däcket och skrek:

— Gå dit bort och kläd på dig de här!

Äfven detta gjorde Tom utan att knota; hair

stack fotterna i ett par tjocksulade slafskor, som Legree kastade åt honom.

När Tom återkom, satte Legree åter kedjorna på honom, undersökte den rock, Tom lagt af sig, och fann där en silkesnäsduk, som han stoppade i sin egen ficka. Några småsaker, som Tom gömt till minne af Eva, kastade han med ett hånlöje ut i floden.

När Tom klädde om sig, hade han lyckats sticka på sig sin kära bibel, men psalmboken hade han glömt, och den fick nu Legree rätt på.

— Så-å, gudelig! hånade han. Du hör till de heliga, du, kan jag tro?

— Jag är en kristen, master, sade Tom ödmjukt.

— Nå ja, det ska jag snart ta ur dig. På min egendom tål jag inga bedjande och sjungande skrålhalsar. Lägg det på minnet!

Inom den ödmjuke svarte mannen ropade en röst ett högljudt nej, fastän hans läppar tego. För hans inre ljödo de ord, som Eva så ofta hade läst för honom: »Frukta dig icke, ty jag har återlöst dig. Jag har kallat dig vid namn. Du är mim.

Sedan Legree en stund betraktat Tom med bister uppsyn, gick han fram till skansen och vältrade allt innehållet i Toms kista ut på däcket. Un-

Skansen: den del af ett fartyg, där besättningskar-larne bo.der mycket skratt och glam såldes de olika persedlarna till besättningen. Slutligen såldes också den tomma kistan. Man tyckte allmänt, att det var ett lyckadt infall af massa Legree.

— Nu har jag befriat dig från en hel hop beskär, sade Legree, då han återkom till Tom. Yar nu rädd om de kläder du har, för du får inga nya i brådrasket.

— Ja, master, sade Tom.

Legree gick vidare fram till kvinnorna. Emmelina var fastkedjad vid en äldre mulatt-kvinna.'

— Se glad ut, min lilla vän ! sade han och tog henne under hakan.

Emmelina sågpå honom med en blick af fasa och förskräckelse, som icke undföll grobianen.

— Inga sura miner, sade han, du ser bara vänlig ut, när jag talar dig till; hör du det! Och du, ditt gamla gula månsken, fortfor han, i det han gaf mulattkvinnan en knuff; du är så god och låter bli att tjura så där, om du vill stå väl hos mig. Se nu på mig allesammans! ropade han och ställde sig bredbent framför dem. Se på mig — — rakt in i ögonen — — hör ni!

Legree stampade med foten vid hvarje mening, och alla stirrade häpna på honom.

— Ser ni den här näfven, fortfor han och knöt sin stora, grofva hand, som liknade en smedslägga, känn på den! Tom, betrakta de här knogarna noga! Den känns som järn, skulle jag tro. Med den fäller jag hvilken nigger jag vill med ett enda slag till marken. Alla måste lyda mig — ögonblickligt — utan betänkande — för hos mig finnes intet förbarmande. Dägg det väl på minnet!

Med dessa ord svängde han sig om på klacken och gick ned för alt få sig en styrketår, som han efter ett slikt mandorasprof tyckte sig ha förtjänat.

TJUGUNIONDE KAPITLET. Framkomsten.

ngbåten sträfvade uppåt den grumliga floden med dess enformiga röda lerstränder, till dess den lade till vid en liten by, där Legree gick i land.Af hans lefvande egendom instufvades kvinnorna, fortfarande hopkedjade, i bakre delen af en usel vagn, livari han själf log plats på framsätet. Karlarne traskade bakefter vagnen. Vägen gick genom dystra moras och öfver ödsliga hedar. Ur den gyttjiga marken stucko de mossbehängda cypressträden upp sina mörka grenar, i hvilka vinden susade liksom med långdragna suckar. Allas ansikten sågo trötta och missmodiga ut, förutom Legrees eget. Han tyckte sig nämligen hafva gjort en förträfflig affär på sin resa.

— Så där, gossar, ropade han och såg sig om, låt oss nu få en munter visa, som lifvar marschen!

Slafvarna sågo på hvarandra med ett hopplöst uttryck.

— Nå, hur går det? röt Simon och klatschade med piskan.

Då började Tom sjunga:

Jerusalem, min längtans hem, o, namn, så dyrt för mig!

När skall min sorg en ände få, när skall din fröjd jag nå?

— Håll mun på dig, din åsna! röt Legree. Någonting lustigt ska det vara! Se så, fort bara!

En annan slaf uppstämde då en af de vanliga meningslösa niggervisorna:

Och massa han bad mig hoppa till mån’.

Hej hoppsan, hoppsan hej.

Men när jag försökte, jag kunde inte nå’n.

Hej hoppsan lirum lej.

Slafvarna föllo in och försökte framtvinga en krystad munterhet, men ingen förtviflans klaganskulle kunnat

uttrycka djupare kval än dessa vilda toner.

— Och du, min lilla vän, sade Legree till Em-melina och lade handen på hennes axel, nu äro vi snart framme, ska du tro.

Emmelina kröp intill den gamla mulattkvinnan, som om hon ville söka skydd hos henne.

— Du har aldrig haft några örringar, tror jag, fortfor han, och tog med sin grofva hand i hennes öra.

— Nej, massa, sade hon förskräckt.

— Du ska få ett par af mig, då vi komma fram. Se inte så förskräckt ut, du ska slippa strängt arbete och ha det bra på alla sätt, bara du blir en snäll flicka.

Simon var till hälften drucken och i följd däraf böjd för välvilja.

Man nalkades nu plantagen, hvilken förut tillhört en rik man, som nedlagt stora summor på egendomens förskönande. Nu var alltsammans förfallet. Ogräs, majshalm och annat skräp betäckte gräsplanerna, hela stället såg otrefligt och ödsligt ut. På den ursprungligen vackra byggnaden var rappningen bortfallen, flera fönster von» öfvertäckta med fastspikade brädstumpar, i andra voro rutorna sönderslagna. Allt gaf tillkänna, att stället fallit i händerna på en rå och obildad ägare.

Då vagnen körde fram på gården, rusade tre eller fyra raggiga hundar ut med ett ilsket skall. De hindrades med möda af ett par trasiga tjänare att kasta sig öfver de ankommande.

— Där kan ni se, hvad som väntar er, ifall ni försöker rymma, sade Simon förtjust. De härbestarna skulle inte ha något emot att spisa en nigger till kvällsvard. Nå, Sambo, hur har det gått här hemma, medan jag varit borta?

— Utmärkt, massa, svarade den tilltalade, en trasig neger med hatt utan brätten.

— Och du Kvimbo, du har väl kommit ihåg, hvad jag befallde dig?

— Till punkt och pricka, massa.

Båda dessa negrer, som inställsamt fjäskade kring sin husbonde, voro plantagens arbetsförmän och pådrifvare. De voro föga mindre vilda och argsinta än de dresserade bulldoggarna. De hatade hvarandra, och hela gårdens befolkning hatade dem. På så sätt var det ett allmänt anklagande på gården, den ena på den andra; ondskan, afunden och osämjan frodades på denna plantage. Också sågo slafvarna hemska ut i sina slitna kläder och med sina djuriska, dystra, elaka ansikten.

Simon frågade Sambo och Kvimbo, hvad de tyckte om de nykomna.

— Den store där, sade han och pekade på Tom, ska vara en duktig karl. Han har ensam skött en gård, så jag tänker, att jag kan göra honom till uppsyningsman och pådrifvare.

De två svarta sneglade bort till Tom.

— Jag tror nästan, jag ska göra honom till öfveruppsyningsman, sade Simon.

En elak blick syntes i de två negrernas ögon.

— Följ dem nu ned till barackerna! Den här mulattkvinnan får du ta hand om, Sambo. Jag köpte henne till hustru åt dig, sade Simon, i det han löste henne.

Mulattkvinnan skalf af fasa, men hon vågade ej säga någonting.— Kom hit, du lilla där! sade han till Emme-lina. Du ska se om rummen däruppe.

Tom märkte i ett af fönstren ett mörkt, hotfullt kvinnoansikte. Han blickade med deltagande-efter Emmelina, då hon fördes in af Legree.

Strax därpå föstes han och de andra af Sambo-ned till bostäderna. Dessa bestodo af en rad eländiga baracker. Rummen voro usla kyffen med nakna väggar och jordgolf, på hvilka litet halm. var utströdd. Intet spår af möbler

syntes till.

— Hvar skall jag bo? frågade Tom.

— Det vet jag inte. Här är fullt öfverallt. Du kan ju krypa in i ett hål hvar som helst.

Det var sent på aftonen. Utarbetare kommo drifvande hem i stora skaror, män och kvinnor,, alla uttröttade och vresiga. Utan att det minsta bekymra sig om de nykomna — ty äfven nyfikenheten tycktes utslocknad hos dem —, började de mala på handkvarnarna för att krossa sin torra majs och däraf tillreda sin torftiga kvällsvard. Det var under brådaste skördetiden, och de hade varit hela dagen ute på fälten, alltjämt jäktade under uppsyningsmännens piskor.

Tom sökte förgäfves få syn på ett vänligt ansikte. Nej, han såg endast vresiga, surmulna, förhärdade människor, hvilka genom rå och obarmhärtig behandling sjunkit så nära djurens ståndpunkt, som människor kunna komma. De starkaste stötte utan betänkande bort de svagare från kvarnarna för att få mala först. Ingen hjälpte den andra, all människokärlek tycktes flyktad.

Ända till långt in på natten hördes kvarnarnas rassel, ty det fanns mycket få kvarnar i förhållande till arbetarnes antal, och de svaga, hvilkamåste vänta till sist, hade icke någon kraft att göra arbetet fort.

— Se här, sade Sambo och kastade en påse majs till mulattkvinnans fotter, här har du litet till mat. Hvad heter du?

— Lucy.

— Nu år du min hustru, sade Sambo, och nu mal du genast den hår majsen och lagar den till kvållsvard åt mig.

— Jag vill inte vara din hustru, sade Lucy med förtviflans mod. Gå bort ifrån mig !

— Om du inte lyder, så sparkar jag dig, sade Sambo och lyfte hotande foten.

— Döda mig, om du vill — ju förr dess hellre, sade Lucy.

— Om du skadar arbetsfolket, så talar jag om det för master, sade Kvimbo och glodde argt på Sambo från sin kvarn, där han stod och malde.

Tom var efter resan och den långa fastan så hungrig, att han kände sig nära att falla i vanmakt.

— Där har du, sade Kvimbo och kastade en liten påse majs till honom, men var rädd om det, för du får inte mer på en veckas tid!

Tom stod länge och väntade, innan någon kvarn blef ledig. Framför honom stodo tvänne kvinnor, hvilka knappast förmådde vrida kvarnen och tycktes färdiga att digna af trötthet. Rörd af deras elände, tog Tom och malde deras mjöl före sitt eget. Detta obetydliga barmhärtighetsverk var något så nytt på detta ställe, att de båda kvinnorna förundrade stirrade på honom, och en glimt af vekhet syntes i deras hårda drag. De gräddade af tacksamhet Toms majskaka åt honom.Sedan han ätit, satte han sig på golfvet och började vid skenet från elden att läsa sin bibel.

— Hvad är det du läser? frågade den ena af kvinnorna.

— Det är bibeln.

— Jag har inte sett någon bibel, sedan

jag var i Kentucky, sade hon suckande.

— Har ni varit i Kentucky? frågade Tom ifrigt.

— Ja, och där hade jag det godt. Aldrig trodde jag då för tiden, att jag skulle komma i sådant elände som nu.

-r- Läs nå-gonting för oss! sade den andra kvinnan nyfiket.

Tom läste:

— Kommen till mig I alla, som arbeten och åren betungade, och jag skall vederkvicka eder!

— Det år vackra ord, sade kvinnan. Hvem säger så?

— Herren Jesus.

— Den som kunde få rätt på honom ändå, så skulle jag nog komma, för nog är jag betungad så det förslår, och arbeta får jag, så min rygg och alla mina lemmar värka. Men inte finns det någon vederkvickelse för mig att få. Sent kommer man till ro, och man hinner knappt blunda, förr än man skall upp igen och ha piskan öfsrer sig. Kunde jag få rätt på honom, nog skulle jag då tala om, hur vi ha det, alltid.

— Nog kan du få rätt på honom, sade Tom, för han är här; han är öfverallt.

— Sådant prat! sade kvinnan. Nu skall jag i alla fall gå och sofva, medan jag kan få.

Kvinnorna gingo till sitt brädskjul; Tom satt kvar vid elden, som då och då flammade upp och kastade ett rödt sken öfver hans sorgsna ansikte. Månen steg silfverklar och lysande upp på den röda himmelen och såg ned på den ensamme svarte mannen, som satt med korslagda armar och sin bibel i knäet.

För första gången steg ett bittert, tärande tvifvel upp i hans själ, ett tvifvel på Guds kärlek. Hur kunde Gud se allt detta förtryck, allt detta lidande utan att ingripa och hjälpa? Hvad tjänade det till, att man hoppades på Herrens hjälp! Det fanns ju ingen hjälp. Hade icke all hans gudsfruktanvarit förgäfves? Han hade ju endast ett lif i jämmer och elände att vänta! Aldrig mer skulle han få se sin hustru och sina barn.

Tom reste sig och gick långsamt bort till den koja, där han skulle ligga. På golfvet var det redan fullt af sofvande människor, och en kväf-vande luft mötte honom vid inträdet. Gärna skulle han legat ute, men natten var kall och blåsig. Med en suck svepte han in sig i ett uselt täcke och sjönk ned på halmen.

Han somnade och fick en dröm, full af himmelsk tröst. Han tyckte, att han satt med Eva på stenbänken nere vid sjön. Hon läste för honom med sin milda, allvarliga stämma; han hörde hvarje ord:

— När du färdas genom vattnet, skall jag vara med dig, och floderna skola ej fördränka dig; när •du vandrar genom elden, skall du ej varda bränd, och lågan skall ej förtära dig, ty jag är Herren din Gud, Israels helige, din frälsare.

Småningom öfvergingo hennes ord till en himmelsk musik, hon såg på honom med sina kärleksfulla ögon; han kände en obeskriflig tröst i sitt hjärta, och hans blickar följde henne, där hon, liksom buren på musikens vågor, höjde sig och försvann ofvan molnen.

Tom vaknade. Var det en dröm? Må vara, men han tviflade icke, att den själ, som haft sin högsta glädje af att hugsvala, trösta och glädja alla lidande, af Gud fått tillåtelse att fullfölja sina kärleksverk, äfven sedan den lämnat jorden. Voro icke änglarna Guds tjänsteandar, hade de icke i uppdrag att tjäna dem, som här nere i lidandes-äandet sträckte sig efter evinnerligt lif?En skön, en tröstrik tro det är, att på din lefnads stig dig goda änglar äro när och vaka öfver dig.

TRETTIONDE KAPITLET.

Kassy.

Wom såg snart, hvad han hade att vänta sig af både godt och ondt i sitt nya hem. Det goda fick han sig ganska sparsamt tillmätt, men han gick stilla och tålmodig i sitt arbete, var vänlig mot alla och hoppades, att han genom flit och godt uppförande skulle kunna skaffa sig en någorlunda dräglig tillvaro. Han såg nog ofta misshandel och grymhet utöfvas mot medtjänarna, och sådant saknades icke heller för hans egen del, men han hade föresatt sig att vara tålig till det yttersta och sätta sin förtröstan till den Herre, som vakar öfver alla sina barn. Kanske kunde det med tiden visa sig någon utväg till räddning.

Ett par veckor förflöto. Simon Legree gick tigande och lade märke till Tom. Han kunde icke undgå att se, att han var en förträfflig arbetare, men han kände likväl en motvilja för sin allvarlige slaf. Han såg nämligen ett ogillande

i Toms ögon, när han i sin råhet förgrep sig på de andra slafvarna, och detta retade honom. Simons mening hade varit att göra Tom till pådrifvare. Men somi hans tanke en sådan mans första egenskap måste vara hårdhet, något som Tom var alldeles i saknad af, beslöt Legree att bibringa honom detta karaktärsdrag genom att »härda» honom.

En morgon, då slafvarna ställde upp sig för att bege sig af till bomullsplanteriDgarna, märkte Tom, att den kvinna, han sett en skymt af i fönstret första aftonen han kom, stod med i ledet. Skulle verkligen den fina damen deltaga i ut-arbetet?

Hon såg ut att vara mellan 35 och 40 år, lång och smärt, med små händer och fötter. Hon var väl klädd och bar ännu drag af skönhet i sitt aftärda ansikte. Hennes mörka ögon glödde under de svarta ögonbrynen, kring munnen låg ett trotsigt drag, och, ehuru hennes insjunkna kinder talade om utståndna lidanden, visade hennes stolta hållning, att ännu var hon icke kufvad, ännu hade hon kraft och mod kvar.

Hon gick tyst i den dimmiga morgonluften vid Toms sida. De andra slafvarna, som kände henne, knuffade hvarandra och tycktes elakt glädja sig öfver, att hon nu blef likställd med dem.

— Ändtligen, skrattade en kvinna hånfullt, har också hennes tid kommit!

— Ja, nu få vi se, hvad hon duger till ule på marken, sade en.

— Och om hon i kväll har ryggen sönderpiskad, som vi andra, sade en annan.

Hon låtsades icke höra, hvad som hviskades omkring henne, utan fortfor att gå framåt med ett öfverlägset leende.

Tom, som lefvat bland fint bildade människor, märkte tydligt, att denna kvinna hört till en sådan samhällsklass, och han kunde icke förstå, hur hon

' 7 okunnat sjunka så lågt. Ehuru hon icke sade ett ord, fortfor hon att gå bredvid honom under hela dagen.

Under sitt arbete kunde Tom icke låta bli att då och då kasta en blick på den främmande, som gick helt nära honom. Att hon var skicklig och flink, hade han sett, genast hon började. Hon samlade en förvånande mängd bomull och tog likväl noggrant allt med. Under dagens lopp kom Tom stundom att gå bredvid mulattskan Lucy. Hon, var synbarligen sjuk, ty hon vacklade ofta, och hennes händer skälfde. Då Tom kom helt nära henne, lade han tyst flera näfvar bomull från sin korg i hennes.

— Gör inte det, hviskade hon, du blir olycklig, om de se det.

Sambo hade redan märkt det.

— Hvad är det där för konster! skrek han,, i det han gaf kvinnan en spark och Tom ett slag i ansiktet med piskan.

Tom återtog tyst sitt arbete, men Lucy svimmade.

— Vänta litet, jag ska nog få lif i henne, jag, sade Sambo skrattande och stack en knappnål in i kroppen på henne.

Kvinnan vred på sig och började jämra sig.

— Upp med dig, ditt lata djur! skrek han,, eljest ska jag nog laga, att du kommer på benen.

Kvinnan tycktes få öfvernaturliga krafter och började arbeta med feberaktig ifver.

— Håll på så där, annars ska jag prygla lif— vet ur dig i kväll, sade Sambo.

Tom hörde henne mumla:

— O, Gud, hvarför hjälper du oss icke?Utan att fråga efter hvad följden kunde bli för honom själf, gick han fram oeh lade ännu några näfvar bomull i hennes korg.

— Du får inte göra det, stönade hon. Du vet inte, hvad du kan komma att lida för det.

— Jag står bättre ut med att lida än du, sade han och skyndade tillbaka till sin plats.

Den främmande, som hade hört Toms ord, fäste sina svarta ögon på honom, tog därefter några näfvar bomull ur sin korg och lade i Toms.

— Du skulle inte göra som du gjort, ifall du kände den man, som köpt dig, sade hon. När du har varit här en tid, så förlorar du nog lusten att hjälpa andra.

— Med Guds hjälp hoppas jag, att det aldrig kommer att ske, sade Tom.

— Någon Guds hjälp finnes icke här, sade hon dystert, i det hon började arbeta igen.

Emellertid hade Sambo märkt, att de talat med hvarandra, ehuru han stod långt borta. Han närmade sig nu med sin piska.

— Hvad nu, ropade han med en viss tillfredsställelse i tonen, smusslar ni här också! Nu är det jag, som har makten. Akta er bara, eljest vankas det stryk.

En blixt ljungade emot honom från hennes svarta ögon, hennes näsborrar vidgades, och hennes läppar darrade.

— Slå mig, om du vågar, din hund! sade hon med halfhög, af vrede skälfvande stämma. Ännu har jag så mycken makt här, att jag kan få dig sliten i stycken af hundarna eller lefvande bränd, om jag bara säger ett ord.

Sambo syntes slagen.— Menade intet ondt, missis Kassy, sade han.

— Håll dig härifrån du, sade hon stolt.

— Den där Tom börjar bli besvärlig, sade Sambo om aftonen till sin herre. Han ställer till krångel bland niggrerna. I dag har han flera gånger lagt bomull i Lucys korg.

— Han behöfver uppfostras, kan jag märka, sade Legree, och han och de båda negrerna skrattade hemskt.

— Och den där Lucy är då en lat slyna, sade Sambo. Om inte Tom hjälpt henne, hade hon ingenting haft i dag.

— Hjälpte han henne? Nå, då skall han få det nöjet att prygla henne i dag.

— Men hennes korg har nog vikten inne, för både Tom och missis Kassy fyllde på den.

— Men det är lyckligtvis jag, som väger, svarade Legree, i det han gick in i magasinet.

* #

*

En och en kommo de uttröttade arbetarne in i boden med sina korgar till vägning. Legree antecknade vikten på en grifleltafla.

Toms korg godkändes; men han dröjde några ögonblick för att se, hur det skulle gå för Lucy. Hon kom vacklande in. Det var icke något att aöiiiärka på hennes korg, men likaväl röt Legree åt henne:

— Åter igen för knappt, ditt lata ök! Stanna kvar här; du ska få litet extra traktering.

Kvinnan stönade af förtviflan och sjönk ned på en bjälke.

Med en trotsig och likgiltig min kom Kassyfram med sin korg. Legree betraktade henne hånfullt, men hon spände djärft sina svarta ögon i honom och sade några ord på franska. Simon blef ursinnig och lyfte armen liksom för att slå henne, men hon gick ut med ett spotskt uttryck och högburet hufvud.

— Kom hit, Tom! sade Simon. Det är min mening att upphöja dig till pådrifvare, och det är därför bäst, att du öfvar dig så godt först som sist att bruka piskan. Du kan börja med Lucy där.

— Jag ber om förlåtelse, master, men det kan jag icke, sade Tom sakta men tydligt. Jag är inte van vid sådant.

— Då ska jag lära dig det, röt Simon, i det han tog en snodd läderpiska och slog Tom, först i ansiktet och sedan en hel skur af rapp, hvarhelst de föllo.— Se så, pustade han utmattad, tror du nu, att du kan? Hva?

— Nej, master, sade Tom, i det han torkade af blodet, som strömmade ned öfver hans ansikte. Jag skall arbeta, så

länge det finns lif i mig, men slå mina kamrater, det gör jag aldrig; nej aldrig, massa, ty det är orätt och synd.

Toms milda röst, och det saktmod, han alltid visade, hade ingifvit Legree den föreställningen, att han var feg och lätt att kufva.

Vid Toms svar hade en bestörtning gripit alla negrerna. De fasade för, hvad som nu skulle ske.

Ett ögonblick tvekade Simon, men sedan utbröt han på nytt:

— Ditt usla, svarta djur, tror du dig om att lära mig, hvad som är rätt?

— Lucy är sjuk, sade Tom, det vore en skriande orättvisa att piska henne. Jag gör det icke; och icke heller någon annan människa piskar jag, om också master slår ihjäl mig.

Tom talade lugnt men bestämdt. Det hördes tydligt, att hans beslut var oryggligt. Simons gröngula ögon glödde af raseri; till och med hans röda skägg knorrade sig af ilska. Men likasom vissa rofdjur först leka med sitt byte, innan de rifva det i stycken, behärskade han sitt raseri och började spotta.

— Såå, vi ha fått ett fromt kräk hit ibland oss andra syndare? Men är jag inte din herre kanske, och står det inte, att tjänare skola vara sina herrar underdåniga? Har jag inte ärligt betalt dig? Är du kanske inte min, till både kropp och själ? Svara, din usling!

Och Simon gaf Tom en våldsam spark.Men vid denna fråga föll en stråle af himmelsk glädje in i Toms bedröfvade själ. Han rätade upp sig, såg upp mot himmelen, och under det tårar och blod sköljde öfver hans milda ansikte, utropade han:

— Nej, nej! Min själ tillhör inte er, master — ni kan aldrig köpa den. Den har redan blif-vit köpt af honom, som kan bevara den till evigt lif. Min kropp kan ni fördärfva, master, men min själ kan ni inte göra någon skada.

— Vi få väl se, sade Simon, halfkväfd af ilska.

Han vinkade åt Sambo och Kvimbo.

— Ge den här hunden en sådan smörjelse, att han känner det en hel månad! sade han.

De båda jättarne grepo glada sitt offer. Lucy uppgaf ett rop af förfäran, och en djup fasa målade sig äfven i de öfrigas anleten, då Tom fördes bort utan att göra motstånd.

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Kassys berättelse.

Bet var sent på natten. Tom låg, blodig och kvidande, i ett gammalt skjul bland en hop skräp och bråte. Han plågades af moskiternas skarpa sting i de öppna såren och af en olidlig, brännande törst.

— O Gud, hjälp mig att uthärda mitt elände,»Han hörde fotsteg och säg skenet af en lykta.»bad han, medan han vred sig på sitt usla låger; jag förgås af kval.

Han hörde fotsteg och såg skenet af en lykta.

— Hvem ni än är, stönade Tom, så gif mig för Guds barmhärtighets skull en droppe vatten!

Det var Kassy. Hon hade med sig en flaska, hvarur hon fyllde en kopp, som hon satte för Toms mun.

— Drick så mycket du vill! sade hon, under det hon stödde hans matta hufvud.

Tom drack kopp efter kopp.

— Jag visste nog. hvad som skulle smaka dig, sade hon. Det är inte första gången. Jag har ofta tillfälle att öka min erfarenhet.

— Gud skall belöna missis, sade Tom.

— Kalla mig icke missis! Jag är icke annat än en stackars slaf som du, bara mycket eländigare än du någonsin

kan bli, sade hon bittert.

Hon gick tillbaka till dörren och hämtade en halmmadrass, öfver hvilken hon bredde ett med vatten fuktadt lakan.

Tom rullade sig med svårighet från golfvet upp på bädden, men sedan han väl kommit dit, beredde honom det kyliga, fuktiga lakanet mycken lindring i hans plågor.

Kassy började nu med van hand att sköta om hans sår. När hon lagt sina förband, ordnade hon en mjuk hufvudgärd af skadad bomull. Sedan sade hon:

— Nu kan jag inte göra mer. Det är litet nog.

Men Toms hjärta öfverflödade af en tacksamhet, som han måste få uttrycka. Kassy satt på golfvet och stirrade framför sig med ett dystert uttryck. Hon tycktes knappast höra honom.— Du gjorde rätt, sade hon slutligen, soin om hennes tankar voro långt borta, du är modig, och du är god. Men det hjälper icke. Det är bäst att ge efter med ens.

Tom hade själf i denna natt kämpat en hård kamp mot tvifvel och missmod. Medan han var ensam med sina plågor, hade frestaren passat på och hviskat stygga ord i hans öra, och här satt nu hon, med sina vilda ögon och sin förtviflade röst. Hvad fordrade de af honom?

— Gud, öfvergif mig icke! suckade han.

— Hvarför ropar du på Gud? sade hon. Ser du inte, att han glömt oss, olyckliga varelser?

Tom slöt ögonen och ryste vid dessa hemska ord.

— Ser du, sade Kassy, du känner inte det här stället än, men det gör jag. Gården ligger ensligt, det är många mil genom kärr och moras till någon människoboning. Här finns ingen hvit människa, som kan vittna, ifall du blir lefvande bränd eller söndersliten af hundarr.a eller piskad till döds, och vi färgade få ju icke vittna, det gäller icke. Det finns ingen lag här, som kan beskydda dig mot denne man, och det finns ingenting, som denne bödel icke är färdig alt göra, när hans vrede kokar öfver. Ditt hår skulle resa sig af fasa, om jag skulle berätta dig, hvad jag har sett och hört här. Det hjälper inte att sätta sig på tvären. Mitt lif har varit ett enda lidande, natt och dag, under de fem år, jag varit i hans våld.

Hon kastade sig framstupa på golfvet och började snyfta.

När hon lugnat sig något, började hon berätta •om sina olyckor. Hennes fader var en rik man,men hennes moder var slafvinna. Han hade alltid tänkt att frigifva henne, men under årens lopp glömde han den saken. Kassy hade lefvat i fina salar, lärt främmande språk och musik i stadens förnämsta skola, och allt var lyckligt och godt. Men helt hastigt förlorade fadern hela sin förmögenhet, och kort därpå dog han plötsligt i kolera. Allt i huset såldes, och efter som modern icke var fri-gifven, gingo både hon och Kassy under klubban. Kassy blef köpt af en ung, god man, som, redan när hon gick i skolan, hade fattat tycke för henne. Efter hon ej var frigifven, hade han ingen annan råd än att köpa henne för att bli förenad med henne. De hade sitt eget angenäma hem, och ingenting fattades dem. Hon lefde i ett präktigt hus, hade tjänare, vagnar och hästar och fina kläder.

— Jag älskade honom af hela mitt hjärta, och jag skall älska honom, så länge jag lefver, sade hon, medan tårarna runno utför hennes kinder. Han var så god. Men snart kom olyckan, samma sorts olycka som min moders. Vi hade en enda dotter — o, en sådan älsklig liten flicka — men han, hennes far, blef förledd att spela; han kom i dåliga sällskaper och måste lämna egendomen. Han flydde öfver till Europa och öfverlämnade till en bekant alt reda upp affärerna. Denne usling sålde mig åt ett håll och barnet åt ett annat. Hvad jag har lidit, kan icke beskrifvas. Slutligen har jag hamnat hos det odjur, som du känner litet till. Men vänta bara! slutade hon med sammanbitna tänder. Hans timme skall också slå.

— Ni sade mig nyss, att jag skulle ge vika och öfvergifva den goda vägen, sade Tom. Det kan jag icke. Jag har förlorat allt på jorden.Skulle jag nu mista himlen med, så vore jag der» olyckligaste människa. Jag måste vara

trogen mot min Herre och Gud.

— Men hvad skall du taga dig till? De äro-öfver dig i morgon igen. Du måste ge vika eller bli dödad tum för tum.

— Jag väljer att dö, utbrast Tom. De må draga ut på tiden genom sina grymheter, men de kunna icke hindra, att jag dör till slut, och jag; vet, att Herren skall hjälpa mig igenom det.

— Du är lycklig, du, Tom, sade Kassy.

— Vill missis vara så god och gifva mig mini bibel; den ligger i min rock därborta.

Kassy gick och hämtade boken.

— Vill missis vara så god och läsa det här stället, sade Tom och pekade på en sida.

Kassy läste. Det var om Jesu död på korset-När hon kom till orden: Fader, förlåt dem, ty de-veta icke, hvad de göra! brast hon i gråt.

— Vill icke missis försöka att förlåta master Simon? sade Tom med ängslig röst. Ack, försök, det, och säg icke, att hans timme skall slå! Vi få' icke hämna oss själfva. Då synda vi ju på samma sätt som våra förtryckare.

— Ack, sade Kassy, det hviskar ibland onda* röster omkring mig; då blir jag vild.

Hon stod tyst och betraktade Tom.

— Kan jag hjälpa dig något mer, min stackars-vän? sade hon. Kanske du vill ha mera vatten?

Hon räckte honom med mildt behag i sina rörelser ännu en kopp.

— O, missis, om ni ville gå till Honom, som kan ge er lefvande vatten! utbrast Tom.

Men Kassy sade blott:— Försök att sofva nu, min stackars gosse f Det är inte bra att tala mera.

Och sedan hon ställt vattnet så, att han kunde räcka det, nickade hon åt honom och gick.

egree satt kvällen före denna natt i sitt hvar-

dagsrum, en stor sal med väldig spis. Medan han på ett glödfat värmde vattnet till sin af-tontoddy, funderade han öfver dagens händelser. Han var förargad på sig själf, som låtit af sin ilska förmå sig att göra en af de bästa arbetarne obrukbar under brådaste tiden, och han var förargad på Sambo, som utfört hans befallningar med kanske väl mycken skadeglädje. Dessutom pinade honom tanken på Kassy. Han hade skickat ut henne på arbetsfältet, därför att han på morgonen varit vred på henne, emedan hon åtagit sig Emmelinas sak och på allt sätt sökt skydda flickan, ända sedan hon kom i huset. Detta kunde Simon icke tåla. För öfrigt var han rädd för att ha henne i sin närhet. Liksom alla människor med ondt samvete var han vidskeplig. Han kunde, som man säger, se spöken på ljusa dagen. Kassy hade på senaste tiden då och då visat tecken till sinnesförvirring, och under dessa anfall hade hon hotat honom med de rysligaste saker. Denna morgon

TRETTIOANDRA KAPITLET.

En hemsk natt.hade en häftig tvist ägt rum mellan dem. Simon hade svurit på, att hon hädanefter skulle få slita lika ondt som de andra slaf-varna, och hon hade trotsigt svarat honom, att det var just, hvad hon önskade; arbete var hon icke rädd för.

Simon hade väntat, att hon efter dagens släp skulle komma och bedja att få slippa utarbe-tet, men det var Kassy för stolt till. Hon böjde sig icke, och just genom denna oböjlighet och genom sin understundom återkommande sinnesförvir-ring hade hon fått en makt öfver honom som ingen annan.

Nu, där han satt i den stora salen, som blott svagt upplystes af elden från spiseln, hörde han, utan att han förut märkt det minsta ljud af fotsteg, en röst tätt invid sitt öra, som hväste fram ett:

— Akta dig, du!

Simon ryckte häftigt till, och i det han stötte henne ifrån sig, ropade han:

— Är du galen, Kassy?

— Ja, jag är galen. En ond ande har farit in i mig.

— Det ser nästan så ut, sade han. Men det är bäst för dig att uppföra dig ordentligt.

— Gör ni det då, Simon Legree? År ni inte ett odjur, som inte en gång förstår sitt eget bästa, när ni låter prygla er bästa arbetare fördärfvad?

— Det var kanske oklokt, sade Simon för att blidka henne, men en sådan där uppstudsig slaf måste lära sig att lyda.

— Ni kan inte kufva Tom i alla fall, hur ni än bär er åt, sade hon.

— Kan jag inte? sade han, och ilskan började på nytt att koka i honom. Det ska jag visa. Jag ska knäcka hvartenda ben i hans kropp, om han inte lyder mina befallningar.

I detsamma kom Sambo in och gaf sin herre ett litet paket, omlindadt med papper.

— Hvad är det där?

— Det är något slags trolldomstyg, som negrer bära på sig, så att hugg och slag inte ska bita på dem, sade Sambo. Tom hade det bundet om halsen på sig med en svart snodd.

Legree öppnade papperet med en viss rädsla.Först föll en silfverdollar ut, och därefter fick han tag i en läng, glänsande gul hårlock, hvilken snodde sig om hans fingrar, liksom om den haft lif.

— Ta bort den! Bränn den! ropade han förfärad och kastade den i från sig midt i f3rrfatet.

Både Kassy och Sambo stodo helt förvånade och stirrade på honom. Men Legree tog dollarn och slungade den häftigt ut genom fönstret, så att rutan sprang sönder.

— Kom aldrig mer till mig med sådant otyg! skrek han.

Hvilken makt att förfära den råe och grymme mannen hade väl denna hårlock?

Den påminde honom på ett ohyggligt sätt om en död kvinna, hvilken också haft långa, ljusa lockar, nämligen hans egen moder. Hans fader var en grof och despotisk man liksom han själf, men hans moder var en mild och from kvinna. I sin barndom hade han vid klockors ljud följt henne till Herrens tempel, och i hans utsväfvande ungdom hade hennes böner för honom icke förstummats. Han hade haft sina tider af ånger, men hans onda natur afgick med seger, och han förhärdade sig allt mer. Han for till sjös och förde ett vildt lif. Efter några år kom han hem på ett besök. Hela hans utseende, alla hans ord upp.en-barade för modern, hvilken fördärfvad människa han blifvit. Hon gjorde ett sista försök. Under böner och tårar besvor hon honom, att han skulle vända om från sina onda vägar; hon iill och med knäföll inför honom. Då blef han ursinnig och sparkade till henne, så att hon föll omkull och i fallet slog hufvudet mot det skarpa spiseljärnet. Han lämnade henne, utsträckt pårgolfvet, blödande och vanmäktig; han sprang från huset, ja han flydde från trakten och for åter ut fill sjös. Efter ett par år lämnades honom ett gammalt bref. Det innehöll underrättelsen om, att modern nu var död, och att hon af allt hjärta förlåtit honom. Men det innehöll ännu något mer. Det var en lång, gul hårlock, hvilken slingrade sig kring hans fingrar, liksom den, han nyss bränt upp.

Och sedan dess hade hans moders bild följt honom under all hans vilda framfart, än som sjö-röfvare i Västindien, än som slafhandlare i Afrika, .än som slafpiskare i Amerikas sydstater. Öfver-allt syntes detta milda, bleka anlete förebrående betrakta honom, när han vaknade om nätterna. Ofta vaknade han badande i svett och rusade upp ur sin säng i vild förskräckelse. Ty det är så: de ogudaktiga hafva ingen frid.

Allt detta ohyggliga framkallade den ljusa hårlocken, lilla Evas lock, nu lefvande för hans minne.

— Hvad var det för en hårlock? mumlade han. Kunde det vara den? Nej, nej — den brände jag ju upp.

Han började gå fram och tillbaka i det stora, kalla och fuktiga rummet, där de långa skuggorna föllo djupa i

vrårna, och där de kring väggarna upphängda kläderna sågo ut som rörliga vålnader, då elden flammade upp och skenet gled öfver väggen. De stora, lurfviga hundarna lågo inkrupna bland gammalt skräp och snarkade. Alltsammans var hemskt och skräckinjagande.

*

Det var efter detta uppträde, som Kassy hade smugit sig bort för att hjälpa Tom.— Jag ska kalla hit Emmelina, sade Legree, jag står inte ut med att sitta här ensam.

Han gick ut i stora förstugan, från hvilken en vindeltrappa ledde upp till öfre våningen. Han stannade på nedre trappsteget och stirrade upp i det ogenomträngliga mörkret. Ty han hörde någonting. Det var toner, klagande, kvalfulla, på en dyster melodi. Det lät hemskt och spöklikt midt i natten i detta gamla ruckliga och förfallna hus med dess många skrymslen. Legree lyssnade med spända nerver.

O, det skall bli sorg, sorg, sorg, sorg och tandagnisslan, på den stora domens dag.

— Det är Emmelina, den slynan; jag ska stoppa igen munnen på henne, jag. Emmy! ropade han.

Men endast ett svagt eko svarade honom, medan rösten fortfor att sjunga:

Föräldrar och barn skiljas där!

Mor och son skiljas där!

Far och dotter skiljas där!

Och aldrig de mera få mötas.

Och därpå ljöd omkvädet igen doft ned i den ödsliga förstugan:

O, det skall bli sorg, sorg, sorg, sorg och tandagnisslan på den stora domens dag.

Simons hjärta dunkade i honom, ty midt i det djupa mörkret såg han åter sin döda modersbleka ansikte. Han trefvade sig tillbaka till salen och satte sig framför den nästan förkolnade elden.

— Är jag förhäxad, sade han, eller hur står det till med mig? Är det döden, som klappar på?

Och i ångesten lofvade han sig själf, att Tom skulle få vara i fred för honom; man kunde ju icke veta, om han hade trolldoms-makter till sin hjälp.

Simon frös och svettades på samma gång, och tänderna skallrade i munnen på honom. Ensamheten föreföll honom förfärande. Han hvisslade åt hundarna.

— Upp och håll mig sällskap! ropade han.

Men hundarna voro sömniga och hade ingen

lust för sällskapslif.

— Jag ska kalla hit Sambo och Kvimbo och låta dem dansa och sjunga för mig, så måtte det väl en gång bli slut på den här natten, sade han, i det han tog ett horn från väggen, gick ut i förstugan och tutade ett par gånger efter dem. Det var hans vanliga sätt att kalla på dem.

Och då Kassy mellan ett och tu på natten återvände från Tom, hörde hon på långt håll det vildaste larm från salen, tjut, skratt och skrän, blandadt med hundarnas skall. Hon gick upp på verandan och såg in genom fönstret. Där sutto de tre berusade männen och skrålade, fäktade med armarna och förvredo sina ansikten som galningar. Hur bitter hon kände sig till mods!

— Vore det väl någon synd att befria världen från sådana odjur? mumlade hon.TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Emmelina och Kassy.

Mär Kassy kom upp i Emmelinas rum, fann» hon den unga flickan hopkrupen i ett hörnr nästan halfdöd af förskräckelse.

— O, är det du, Kassy, ropade hon emot henne. Jag trodde, du aldrig skulle komma tillbaka. Du kan icke tänka dig ett sådant lefverne de ha hållit där nere hela natten.

— Det är jag nog van vid att höra, sade Kassy.

— Hur skola vi komma bort härifrån? sade Emmelina och vred sina händer. Hvart som helst — ut i träsken bland ormarna hellre än här!

— Det ha många sagt före dig, men jag vet, hur det går med dem, som försöka fly, sade Kassy.

— Jag är inte rädd för ormar, och jag kunde i nödfall lefva af bark, sade Emmelina,

— Man blir snart uppspårad af hundarna.

— Hvad skulle sedan hända oss, ifall vi blefve fasttagna? frågade den unga flickan.

— A jo, pinomedel finnas nog, sade Kassy dystert. Där finns ett ställe bakom barackerna, där du kan se ett svart, förkolnadt träd; marken däromkring är betäckt af aska. Från det stället har jag hört skrik, som jag aldrig glömmer.

Emmelina bleknade.

— Hvad skola vi då taga oss till? suckade

hon.Kassy gick fram och strök henne öfver håret.

— Jag har en dotter, sade hon sakta, hon skulle nu vara vid din ålder. Jag vet icke, hvar hon finns, men säkert är hon olycklig som du. Jag önskar till Gud, att jag kunde hjälpa dig. Om jag det kunde, så kanske någon också skulle förbarma sig öfver henne.

* *

*

Ändtligen hade det blifvit tyst där nere i salen. De två karlarne hade gått ned till sina kojor, och Simon satt ensam kvar med efter ruset förvirrade tankar. Han hade åter en syn; han tyckte, att han såg ett blekt ansikte, omgifvet af långa, gula lockar. Han tog en af dessa lockar och lade den omkring sin hals. I början kändes den len och mjuk, men småningom blef den hård som järn och drog sig tätare och tätare omkring honom, till dess den kväfde honom.

Simon skakade på sig. Solen hade gått upp och sken genom fönstren. Det var en härlig morgon, fåglarna vaknade, allt redde sig till den nya dagens nya lif. Denna dag ropade, liksom alla föregående, till den af samvetsångest plågade mannen: »Ännu är det tid; vänd om! Guds nåd är hvar morgon ny.» Men han ville icke höra denna maning.

Dörren öppnades, och Kassy kom in.

— Jag har haft en otäck natt, sade Simon med en rysning.

— Ni får väl fler.

— Hvad menar du med det, din markatta?

— Jag menar, att som man bäddar, får manligga. Jag varnar er, tänk på hvad ni gör! Låt Tom vara i fred!

— Ja, sade Legree, så vida han vill be mig om förlåtelse för sitt uppförande.

— Det gör Tom aldrig.

— Jag lof-var dig, att han ska ligga på sina knän och tigga mig om förlåtelse.

— För hvad då? frågade Kas-sy hånfullt. Han har handlat alldeles rätt, han har ingenting att be om förlåtelse för. Ni får aldrig bukt på honom.

— Såå —menar du det?

— Ni känner icke den sortens människor. Ni kan slita dem i styckentum för tum, men ni får dem icke till att svika sin tro.

Legree svarade icke. Han tog sin ridpiska och gick ut till det gamla rucklet, där Tom låg. Simon fruktade denna gång att hafva någon med sig, ty i djupet af sin själ hade han en misstanke om att Kassy hade rätt. För första gången misstrodde han sin förmåga att öfvervinna en neger, ehuru han icke ville erkänna det ens för sig själf.

Dagens högtidliga ljus inträngde genom gluggen i det kyffe, där Tom låg. Tom var öfvertygad om, att det var gryningen till hans dödsdag, som glänste i öster, och hans hjärta slog af länglan och glädje. All fruktan var förbi; han kände ingen oro, när han hörde sin tyranns stämma.

— Nå, ropade Simon, hur smakade bastonaden? Inte fullt så morsk, tror jag, som i går, inte fullt så färdig att predika för fattiga syndare?

Tom teg.

— Stig upp, din hund! röt Legree och sparkade honom.

Det var icke lätt för Tom att resa sig, men det lyckades slutligen, och han stod lugn och rak framför sin husbonde.

— Nå, det gick att komma upp, ser jag, hånlog Legree, men nu ska du ned igen och det djupt ändå. På knä med dig, och bed mig om förlåtelse, för att du bar dig dumt åt i går!

Tom rörde sig ej.

— På knä! ropade Legree och slog honom med piskan.

— Master Legree, jag kan inte göra det. Jag gjorde bara, livad jag anser vara rätt, och ingen skall kunna tvinga mig att vara grym.Legree betraktade honom.

— Hvad skulle du säga om att bli bunden vid ett träd och få en långsamt brinnande eld tänd omkring dig? Hur tror du, det skulle kännas — hvasa?

— Jag vet, att master kan hitta på förfärliga saker och har gjort det. Men jag kan inte mer än dö — jag är icke rädd, ty efter döden kommer evigheten.

Detta enda ord, hans längtans ord, återförde till Toms själ ny styrka och nytt hopp, medan det på Simon verkade som ett stygn af en skorpion. Den ursinnige mannen gnisslade med tänderna och kunde icke tala för vrede.

— Master, sade Tom stilla, eftersom ni har köpt mig, så vill jag vara er en trogen tjänare; jag vill arbeta flitigt åt er, så mycket jag förmår. All min tid, all min kraft, allt mina händers arbete vill jag ge er. Men min själ ger jag inte åt någon dödlig. Jag har en Herre också i himmelen, och mot honom vill jag vara trogen. Jag vill först lyda honom, antingen jag nu skall lefva eller dö. Jag är inte rädd för att dö, jag vill hellre dö än lefva. Master kan piska mig, svälta mig eller bränna mig, jag kommer desto förr till det ställe, dit jag längtar.

— Jag ska allt försöka ändå, om jag icke kan kväsa dig, hväste Simon.

— Jag är en svag människa, svarade Tom ödmjukt, men Gud allsmäktig skall hjälpa mig.

— Där har du att börja med! röt Legree, i det han gaf honom en spark med sin grofva stöfvel, innan han gick.TRETTIOFJÄRDE KAPITLET.

Ändtligen fria.

i måsle nu tills vidare lämna vår stackars Tom i hans lidanden och återvända till Georg och hans hustru och son.

Som deras vänner kväkarne fruktade, att flyktingarna skulle bli efterspanade vid Erie-sjön, ansåg man bäst, att de delade sig i två partier. Jim och hans gamla mor reste först, och ett par dagar senare foro Georg och Elisa med lille Harry. De blefvo emottagna af förut underrättade »vänner», hos hvilka de bodde, medan de ordnade sig för resan öfver sjön.

Georg blef alltmera orolig, ju närmare frihetens dag nalkades. Något kunde ju inträffa i sista stund, som kunde

förråda dem. För alt undgå misstankar hade man beslutit, att Elisa skulle förkläda sig till karl. Fru Smyth, en äldre kvinna från Kanada, hvilken varit på besök hos de »vänner», där Georg bodde, och nu skulle återvända hem, åtog sig beredvilligt att spela lilla Harrys tant.

Elisa stod framför spegeln och klippte af den ena locken efter den andra af sitt långa hår.

—– Det här tycker jag nästan är skada, sade hon småleende.

Georg smålog också, men sorgset.

Erie (uttal: Iri), en af de stora Kanadiska sjöarna. Det är från den, som Niagara-floden flyter. — Smyth; uttal: Smäjs (det sista s-ljudet läspadt).— Nu är det färdigt, sade hon. Är jag inte en ganska vacker ung man kanske? Se då litet glad ut, Georg! Var säker på, att Gud, som hjälpt oss så långt,också skall hjälpa oss nu!

— Skulle det väl kunna vara möjligt, att vi skola lyckas och bli fria? utbrast han. Kan en så stor nåd vederfaras oss? Mitt hjärta bäfvar så.

— Mod, min älskade! sade

Elisa med tårar i sina milda ögon. Du, som varit så stark, får icke svikta i afgöran-dets stund.

Dörren öppnades, och fru Smyth inträdde med en liten flicka vid handen.— Se, en sådan liten söt flicka det blifvit af honom, sade Elisa. Vi kalla honom Harriet, det blir utmärkt.

Men Harry drog sig förskräckt tillbaka, när Elisa ville taga honom i sitt knä. Han kände icke igen sin mamma i den främmande dräkten.

— Så mycket bättre, sade Georg. Ni få icke vara tillsammans eller se ut, som om ni kände hvarandra. Fru Smyth och Harry måste hålla sig ifrån oss så mycket som möjligt.

— Men behöfva vi vara så rädda för att väcka misstankar?

— Ja visst, sade Georg. Fru Smyth har hört, att det varit folk nere och anmodat kaptenerna på ångbåtarna att hålla utkik efter en man och en kvinna med en liten gosse.

— Lär mig nu att begagna kappan, Georg? sade Elisa. Är det på ena axeln, den skall sitta?

— För all del, inte på den högra! Så här — på den vänstra. Endast detta kunde ha röjt oss.

Ändtligen kom droskan, som skulle föra dem ned till hamnen. Vid landgången bjöd den förklädda Elisa artigt armen åt fru Smyth, och Georg kom efter med nattsäckar och askar. Sedan han lagt sakerna på däcket, gick han fram till kaptenens hytt för att lösa biljetter. Medan han väntade, hörde han ett samtal strax bredvid.

— Jag kan försäkra er, att de inte äro här, säde den ena. Jag har sett hvarenda en, som kommit ombord.

Det var styrmannen som talade, och den som svarade var vår gamle bekante, Marks.

— Karlen är en mycket ljus mulatt, och kvin-nan är nästan hvit. Han är brännmärkt i ena handen, sade han.

Möjligen darrade den hand något, som nu tog emot biljetterna, men Georg hade nog sinnesnärvaro att kasta en likgiltig blick på den talande, när han lugnt gick tillbaka till Elisa, som väntade på honom. Fru Smyth begaf sig nu ner i salongen, där »den lilla söta flickan» ådrog sig alla passagerarnas välvilja.

Klockan ringde sista gången. Hur lätt blef icke Georg om hjärtat, då han såg Marks gå i land och visste, att hvarje ögonblick, som gick, förde honom bort från hans förföljare!

Det var en härlig dag. En lätt vind krusade Eriesjöns blåa vatten, som glittrade i solskenet. Timmarna flögo hastigt bort. Ändtligen syntes i fjärran Kanadas kust.

Georg och hans hustru stodo arm i arm, då ångbåten lade till vid den lilla sjöstad, där de skulle stiga af. Det var ett högtidligt ögonblick. Georg kunde knappast draga andan af rörelse, men hans ögon glänste, och han tryckte tyst den lilla hand, som skälfvande låg på hans arm.

Klockan ringde. Som i en dröm samlade Georg ihop sina saker, ropade på fru Smyth och barnet och gick i land.

Då ångbåten åter gått ut, kastade sig Georg och hans hustru på knä och lämnade fritt lopp åt sina tårar. Högt tackade de den Gud, som fört dem oskadda genom så många faror.

Fru Smyth förde dem till en missionär, som bosatt sig här just för att bereda ett hem åt flyktande slafvar.Det vore omöjligt att beskrifva den glädje, dessa unga makar kände på sin frihets första dag. De kunde tala, röra sig, arbeta, gå hvart de ville, obevakade och utan fara. De ägde icke ett tak, som de kunde kalla sitt.ingen jordbit, icke ett öre i pengar — intet. De voro fattiga som fåglarna underhimmelen och blomstren på marken, och likväl kunde de icke sofva för bara fröjd.TRETTIOFEMTE KAPITLET. Segern.

Jet finnes ögonblick af så dj up sorg i en människas lif, att hon kan tycka, att det är lättare att dö än att lefva. .

Då Legree stod framför Tom och hotade honom med alla slags pinomedel, då vidgades visserligen Toms hjärta af mod, och han kände inom sig en kraft, som gaf honom förmåga att trotsa allt för Herrens skull. Men när Legree gått, och Tom utmattad sjönk ned på sin bädd, då hans sår svedo och hans sönderbråkade lemmar värkte, då greps han af en djup misströstan.

Långt förr än hans sår voro läkta, tvingades han att deltaga i de andra slafvarnas göromål. Han led mycket af att gå i arbetet från morgon till kväll i den brännande solhettan, och när han kom hem, var han så utmattad, att han handlöst kastade sig på sin usla halmbädd. Att läsa var honom omöjligt; hans försvagade hjärna kunde icke fatta, hvad han läste, och bokstäfverna dansade rundt för hans ögon.

I början hoppades han ännu på befrielse. Han trodde, att miss Ofelias bref till hans vänner i Kentucky skulle påskynda deras bemödanden till hans bästa. Men vecka efter vecka förgick, och småningom smög sig den tanken på honom, att Gud öfvergifvit honom.

En och annan gång såg han en skymt af Kassy eller Emmelina, men han kunde aldrig få tillfälle att tala med dem.

8 a

Onkel Toms stuga.En afton satt han och rörde i glöden efter den eld, där han gräddat sitt bröd. Elden blossade upp till en liten låga. Fastän han var ytter-Higt trött och utmattad, tog han likväl fram sin lilla bibel ur fickan och försökte läsa. Men han fann ingen tröst; ordet var liksom dödt för honom, och med en förtviflad suck slog han igen boken. Ett rått skratt kom honom att spritta till. Han såg upp — Simon stod framför honom.

— Jo jo, min gubbe lilla, sade Simon hånande, jag tror du ändtligen kommit underfund med atl din gudlighet inte duger någonting till. Jag visste väl det, att jag till sist skulle få det där ur skal-Jen på dig.

Tom teg.

— Du har burit dig åt som en åsna, fortfor Simon. Jag tänkte sätta dig öfver alla mina slaf-var, och du kunde haft goda dagar här, och så går du själf och förstör alltsammans bara förden där usla luntans skull. Kasta du den på elden! hLyd mitt råd och var förnuftig! Det ska du finna dig båttre af.

— Jag kan inte släppa min bibel, master. Om jag också inte förmår läsa den, så är det en tröst för mig att hålla den i min hand.

— Så’nt struntprat! Om Gud hade velat hjälpa dig, så hade han sannerligen aldrig låtit dig komma till mig! Begriper du inte det? Ser du, här är det jag, som är herre, och jag kunde hjälpa dig, jag, om du bara rättade dig efter min vilja.

— Nej, master, sade Tom, antingen Herren Jesus vill hjälpa mig eller icke, så vill jag tro och förtrösta på honom till min sista stund.

— Så mycket värre för dig! röt Legree. Menvänta mig, du. Din istadighet räddar dig inte. Jag skall kväsa dig till sist, det har jag satt mig i sinnet.

Han gickifrån honom, skälf-vande af ilska.

Men hvad hände?

Medan Tom satt där framför elden, förkrossad och i den djupaste inre nöd, kom till hans kämpande själ en himmelsk uppenbarelse. Han såg i en syn sin törnekrönte frälsare,med det milda ansiktet fullt af förbarmande, och han hörde en röst, som sade: Den som öfvervinner, honom skall jag gifva alt sitla med mig på min tron, såsom ockjag har öfvervunnit och sitter med min fader på hans tron.

Tom kastade sig på knä. Tviflets förfärliga mörker var skingradt. Hans själ var fri. I denna stund afsade han sig alla förhoppningar för detta lifvet och gaf sin vilja utan alla villkor åt Gud.

När han åter kom till känsla af det jordiska, var elden slocknad, och rummet kändes kallt och fuktigt. Tom kröp ned i sin bädd. Men hans glädje var för stor. Han satte sig åter upp, sträckte händerna upp mot de blänkande stjärnor, som glimmande syntes genom gluggarna uppe vid taket och började sakta sjunga en lofsång, hvilken han ofta sjungit i forna, lyckligare dagar, men aldrig med en så jublande fröjd som nu:

När den är flydd, min jämmers tid bland jordens nöd och kval, jag smaka skall en evig frid i himlens ljusa sal.

Och när i tio tusen år jag sjungit fröjdesång, det skall mig vara, som i går jag sjöng den första gång.

När morgonljuset bredde sig öfver himlen och de dåsiga, utfrusna slafvarna trögt drogo i väg ut till fälten, var det en i skaran, som gick med lätta, säkra steg. Borta voro alla tvifvel, försvunnen var all fruktan; det eviga lifvets ovanskliga glädje strålade ur hans ögon.

Alla märkte den förändring, som skett med Tom. Han var munter och liflig och bar alla förnärmelser med stilla tålamod.— Hvad är det åt honom? sade Simon. Han har gått och hängt med hufvudet en lång tid, och nu springer han som en gräshoppa.

Sambo förmodade, att han gick och funderade på att rymma.

— Låt honom försöka på det! sade Simon och grinade till. Hur långt tror du han skulle komma, Sambo?

— Det skulle vara en munter syn, skrattade Sambo, att se honom klifva i gyttjan med en hund hängande i hvartdera benet. Molly har märken efter den roligheten än, hon.

— Håll emellertid ett öga på honom, och sätter han i väg, så lös genast blodhundarna, kom ihåg det!

Detta samtal fördes, medan Legree steg till häst för att rida till den lilla staden i grannskapet. När han på kvällen återkom, gjorde han ett slag ned till negerbostäderna för att se, om allt var lugnt. Då han närmade sig huslängan, hörde han en sång klinga i den stilla, månljusa natten.

När kallet jag hör och tecknet jag ser

där uppe från himmelens stad,

jag lämnar hvar börda, som här tryckt mig ner,

och torkar mitt öga glad.

Om världen än rasar med hugg och med slag och vill släcka mitt ögas ljus, jag vet, att för mig snart stundar en dag sä säll i min faders hus.

.lag fruktar ej mer, om än sorg och nöd vilja släcka allt jordiskt hopp.

Jag väntar min frihet just i min död och skådar med glädje dit opp.Dit opp till tindrande stjärnornas här,

som vinka mig högt i det blå!

Ty ingen kan kufva min andes begär,

min längtan till Herren att gå.

— Jaså, tror du det, du, mumlade Simon, som kände en plötslig vild ovilja mot dessa sanger. Hvad sitter du här och bölar efter, din svarta gaphals? Kom genast hit! röt han.

— Ja, master, sade Tom vänligt och reste sig upp.

Simon blef utom sig af att se Toms vänliga leende. Han red tätt intill honom och började slå honom med piskan. Tom stod alldeles tyst; och med ens begrep Legree, att hans makt öfver denne tyste och tålige man var bruten. Gud stod emellan honom och hans slaf.

Sedan Tom fått frid och glädje i sin själ, kände han det innerligaste medlidande med sina stackars kamrater, och han ville gärna dela med sig af sin egen lycka. I början undrade de förtryckta varelserna på hans kärleksfulla ord och hans stora hjälpsamhet, men då han fortfor att vara lika mild och vänlig vecka efter vecka och månad efter månad, började slutligen deras förtorkade och förslöade sinnen att vekna. De fingo ånyo erfara känslor, hvilka i åratal varit dem främmande. De sågo, huru Tom delade sitt knappa bröd med de hungriga, hjälpte de trötta att samla in bomull och ofta lånade sitt täcke åt de febersjuka. Dessutom uthärdade han med förundrans-värdt tålamod alla sin herres förnärmelser.

Småningom började han tala med de andra slafvarna om Jesus, de lidandes vän, hans egentröstare. När hösten var till ända, och den brådaste tiden var öfver, samlades en skara negrer omkring honom om söndagsaftnarna för att höra hans enkla utläggningar öfver Guds ord. Små sammankomster höllos, ån här, än där. Men snart förbjöd Simon dessa möten, och då blef det svårt för Tom att verka bland kamraterna.

Hos åtskilliga hade dock tanken på deras frälsare blifvit väckt, och tyst gick lifvets ord från man till man, från hjärta till hjärta. Lucy, den stackars mulattkvinnan, hvilkens enfaldiga barnatro nästan blifvit utplånad genom de lidanden, hon fått genomgå, styrktes och upprättades genom den ödmjuke missionärens ord. Till och med den halft sinnesförvirrade Kassy fann ett slags tröst af att höra på honom.

En natt, då alla de slafvar, som delade Toms kyffe, voro försänkta i djup sömn, hörde han sitt namn hviskas. Han såg Kassys bleka ansikte genom gluggen; hon vinkade tyst åt honom.

Tom gick ut. Han såg i månskenet, hur hennes ögon lyste af en hemsk glöd.

— Kom med mig, hviskade hon, jag har något att säga dig.

— Hvad är det? sade Tom orolig.

— Skulle du inte tycka om att bli fri? frågade hon flämtande.

— Jo, när Herren vill gifva mig friheten, sade Tom.

— Du kan bli fri i natt. Han sofver djupt. Jag lade något i hans toddy. Om jag haft mer, så hade jag inte behöft någon hjälp. Bakdörren är öppen — där står en yxa bakom den. Dörrentill hans rum är också öppen. Jag hade helst gjort det själf, men min arm är för svag. Kom!

Tom stannade förfärad och grep om hennes arm.

— Inte för hela världens skatter följer jag er på sådana vägar, hviskade han.

— Men tänk på alla dessa olyckliga varelser, som vi kunde skänka friheten!

— Nej, sade Tom, intet godt

kan någonsin komma af en ond gärning. Jag högge hellre af min egen hand med er yxa.

— Nå, så gör jag det själf, sade hon och gick skyndsamt bort.Men Tom sprang efter henne och höll henne tillbaka.

— För vår dyre Herres skull, som gifvit sitt lif för att rädda er själ, belasta den icke med ett så stort brott! Tänk på Herrens ord: Min år häraden, jag skall vedergålla det. Vi måste tåligt vänta på hans tid.

— Har inte jag väntat? sade hon. Han har pinat mig, till dess min hjärna blifvit omtöcknad, och dig skall han icke släppa ur sina klor, förr än han slitit dig i stycken; men nu är hans tid kommen! Jag längtar att se hans hjärteblod.

— Vi måste följa vår Herre i spåren, sade Tom mildt, och lära oss älska våra fiender.

Tom såg upp mot himmelen, och tårar glänste i hans ögon. Denna blick af himmelsk kärlek och innerlig hängifvenhet smälte isen i hennes hjärta. Hennes uttryck blef mera blidt, och Tom kände, att hennes vilda kraft slappades.

— Onda andar förfölja mig, sade hon, och de ingifva mig onda tankar. O, fader Tom, om jag kunde bedja, när det ondskefulla sinnet rinner på mig!

Stora tårar runno utför Ivassys kinder.

— Missis Kassy, sade Tom tvekande, under det han medlidsamt betraktade henne, om det vore någon möjlighet för er att tyckas, skulle jag vilja råda er och Emmelina att fly. Men endast om ni vill afstå från edra mordiska planer, kan jag ge er ett sådant råd.

— Vill du följa med oss då, fader Tom? frågade hon hastigt.

— Nej, svarade Tom. I början tänkte jag nog på det i min stora förtviflan och min gränslösalängtan efter hustru och barn. Men nu har Herren gifvit mig ett värf att utföra bland dessa för-smäktande själar. Jag vill stanna hos dem och bära mitt kors tillsammans med dem intill änden. Det är annorlunda med er. Ni kunna icke stå ut, och därför är det bättre för er, om ni kunde lyckas att fly.

— Vi hafva ingen annan tillflykt än grafven, sade Kassy. Ute i morasen skulle hundarna genast uppspåra oss.

— Herren, som hjälpte Daniel i lejonkulan, lef-ver ännu. Han, som själf gick på vattnet, kan föra er öfver morasen. Försök, och jag skall bedja för er!

Kassy hade ofta förr tänkt ut planer till flykt men förkastat dem som outförbara. Vid Toms trosvissa ord genombäfvades dock hennes själ blixtlikt af en tanke, alldeles ny men full af möjligheter.

— Tack, utbrast hon ifrigt. Jag skall försöka.

— Amen, sade Tom. Herren skall föra er bort från frestelserna här.

TRETTIOS JETTE KAPITLET.

Kassys plan.

r inden i Legrees hus var stor och ödslig, full af gamla kistor och annat skräp, söndrigt husgeråd och förkastade redskap. Det utgjorde negrernas fasa, då de i något ärende blefvo skic-kade dit upp, ty det ansågs allmänt, att det spökade där. En gång hade en negrinna, som ådragit sig Legrees vrede, blifvit instängd på vinden. Hvilka grymheter, som begåtts däruppe, visste ingen, men efter några veckor bars hon död ned. Från den tiden påstods det, att man under vissa ovädersnätter kunde höra ohyggliga ljud däruppe, och att man äfven sett underliga syner i fönstren. Då Simon Legree en gång hörde ett par negrer hviska om dessa historier, blef han så ursinnig, att han hotade att slå ihjäl den första, som talade ett ord om saken. Men den kunde icke tystas ned, skräcken för vinden spred sig, och man var till och med rädd för trappan, som ledde dit upp.

Det var på Simons stora vidskepelse och på detta hemska tal om vinden, som Kassy byggde sin plan att rymma.

Kassys rum låg rakt under vinden. En dag företog hon sig helt oväntadt att flytta alla sina möbler in i ett annat rum, som låg långt ifrån hennes förra. Under det hon och flera tjänare höllo på med omflyttningen, kom Simon hem från en ridtur.

— Hvad betyder det här? sade han.

— Jag står inte ut med att bo därinne hos mig längre, sade Kassy. Jag kan behöfva sofva om nätterna, jag också.

— Hvem hindrar dig ifrån att sofva? sade Simon.

— Det kan vara detsamma, sade Kassy trumpet.

— Fram med det, din markatta! skrek Legree.

— Hvem som hindrar mig? Ja, det vet jag inte, men kanske ni vet det? sade Kassy och spände sina svarta hotande

ögon i honom. Jag vet bara,att där uppe öfver mitt rum stönar det och suckar om nätterna, och ibland skriker det och jämrar sig så högt, att det är alldeles omöjligt att få en blund i sina ögon. Ni kan ju själf lägga er där, så får ni höra.

Simon skrattade till och mumlade något om fruntimmerspjåsk, men han gick sin väg utan ett ord vidare, och Kassy märkte, att hennes ord gjort verkan.

Nu började Kassy sina förberedelser. I ett kvisthål invid vindsfönstret inpassade hon en butelj på så sätt, att när blåsten drog förbi öppningen och svepte in i buteljhalsen, uppkommo långa, klagande och jämrande ljud, som, när blåsten var stark, blefvo nästan till små tjut. Tjänarna hörde de långdragna jämmertonerna och ryste. Fastän ingen vågade tala om det med Simon, kunde han icke undgå att märka oron i huset. Alla syntes ängsliga och skrämda. Särdeles Kassy såg alldeles vild ut, och det föreföll honom slutligen, som om självfva luften vore uppfylld af ängslan och bäfvan.

En blåsig natt satt han framför elden i sitt rum. I alla knutar hven stormen, och hängen och lås i det gamla förfallna huset gnisslade och gnällde. Stormen kom då och då farande ned genom skorstenen, så att askan rök på hällen.

För alt skingra sina oroliga tankar grep Simon till en bok, som Kassy lagt fram på bordet. Det var en bok, som handlade om mord och spöken. Då han läst några sidor, kastade han boken ut åt golfvet. I detsamma öppnades dörren, och Kassy kom in. Hon såg alldeles förskräckt ut.

— Hvad är det, hviskade hon, som väsnas däruppe på vinden? Jag står inte ut med det här!Och hon vaggade fram och tillbaka med kroppen i tydlig fruktan.

— Det är väl råttorna, sade Simon. För du tror väl inte på spöken? tillade han med ett försök att skratta.

— Jag undrar just, om råttor kunna öppna en låst dörr, som man till på köpet satt en stol för? sade Kassy och vred händerna. Kunna råttor komma smygande ... smygande ... smygande ... fram till ens säng och sträcka ut handen ... så här?

Kassy lade hastigt sin iskalla hand på Simons. Han svor till och sprang upp.

— Hvad är det du säger? Inte har någon gjort så! röt han.

— Nej, nej, naturligtvis inte. Har jag påstått, att någon gjort så? svarade Kassy.

— Men har du verkligen sett något sådant . . . Kom det från vinden, Kassy?

— Det? Hvilket det?

— Det du nyss talade om, förstås.

— Inte talade jag om någonting, sade Kassy vresigt. Vill ni veta något om de där sakerna, så ligg själf däruppe!

Simon gick oroligt fram och tillbaka.

— Tror du, jag är rädd? sade han. Jag vill ha reda på de dår dumheterna. Jag tar mina pistoler ...

— Ty.st . . . sade Kassy. Hvad är det ...?

Han ryckte till. En gammal klocka, som stod

i ett hörn i rummet, började långsamt och doft slå tolf.

Legree kände sig ohygglig till mods. Kassys ögon lyste som eldkol i halfmörkret. Han hade alltid haft svårt att fördraga hennes blick.— Tolf ... hviskade hon hest, nu få vi se.

Hon vände sig hastigt om, öppnade dörren till

förstugan och lyssnade.

— Tyst ... hör ...

Ett långt utdraget klagotjut ljöd ner till dem ifrån vinden.

— Kom! sade hon. Tag pistolerna och gå dit upp! Men strax, ty nu hålla de på som bästl

Men Simons knän darrade, och hans ansikte var likblekt.

— Nej, sade han, jag har ingenting där uppe att göra.

— Då går jag själf, sade hon och sprang uppför vindstrappan, kom med!

— Nej, gå inte opp! Kom ned genast, Kassy! ropade han.

Men hon skrattade vildt och försvann. Han hörde henne öppna dörren till vinden; en vindstöt for i detsamma tjutande nedför trappan och släckte ljuset, som Legree höll i handen. Det ohyggliga tjutet hördes ånyo. Som förföljd störtade han in i sitt rum och slog igen dörren efter sig.

Kort därpå kom Kassy tillbaka. Hon var blek men lugn och kall.

— Är ni nöjd nu? sade hon hånfullt. Jag har stängt dörren. Men säg mig ändå, Simon, hur hänger det ihop med vinden?

Hon stod framför honom hotande och stolt.

— Det angår dig inte! sade han.

Då Kassy på eftermiddagen märkt, att det börjat blåsa, hade hon öppnat det lilla fönstret på vinden. Detta hade gjort, att det häftiga motdraget släckt Legrees ljus, så snart hon öppnade dörren dit upp.Ilur hänger det ihop med vinden?*.På detta listiga sätt lyckades Kassy ingifva Legree en sådan fruktan för att gå upp på vinden, att han hellre velat sticka hufvudet i ett lejons gap än företaga någon undersökning där.

Emellertid förde hon själf under nätterna dit sina egna och Emmelinas tillhörigheter samt så mycket lifsmedel, att de skulle kunna uppehålla sig däruppe några dagar. Hon afvaktade nu med oro den stund, då hon kunde sätta sin plan i verket.

Slutligen var tiden att handla kommen. Det var mot aftonen. De båda kvinnorna stodo i Kassys rum och lade ihop sina små knyten.

— Tag nu på dig hatten, så ge vi oss af! sade Kassy.

— Men de kunna ju se oss, sade Emmelina.

— Det är just meningen, svarade Kassy lugnt. Vi smyga oss ut genom bakdörren och springa förbi barackerna. Sambo och Kvimbo se oss och sätta efter oss. Då gäller det, att vi hinna ut till moraset. Där måste de vända om för att springa tillbaka och lösa hundarna. Under villervallan ila vi ned i bäcken, som flyter här alldeles bredvid byggningen, och i den vada vi, tills vi komma tillbaka till bakdörren igen. Detta skall villa bort hundarna, ty de mista sitt väderkorn i vatten. Alla äro då ute för att söka oss, och vi kunna därför osedda smyga oss upp och gömma oss på vinden. Där måste vi vara ända till dess de upphört att söka. Först när man uppgifvit allt hopp och börjar glömma saken, kunna vi tänka på att fly på allvar.

Emmelina suckade ängsligt.

— Se så, sade Kassy och tog henne i handen, kom nu!

De båda kvinnorna smögo sig ljudlöst ur husetoch skyndade nedåt barackerna till. Då de voro nära kanten af moraset, hörde de en röst, som befallde dem att stanna. Det var Legrees egen röst, och Emmelina blef däraf så förskräckt, att hon hviskade:

— Jag tror jag svimmar.

— Om du gör det, så dödar jag dig, sade Kassy, i det hon drog fram en knif och höll för hennes ögon.

Detta hjälpte. Emmelina återfick besinningen. De skyndade in bland de mörka snåren i moraset, dit Legree ej

kunde följa dem utan hjälp.

— Hallå där, Sambo och Kvimbo! ropade han. Två af kvinnorna ha gifvit sig af ut i moraset. Femtio kronor åt den, som griper dem! Ut med hundarna! Släpp lös Tiger och Lejon och alla de andra!

Det blef en stor uppståndelse. Alla sprungo om hvarandra. Somliga skaffade facklor, andra löste hundarna.

— Ska vi skjuta dem, om vi inte kunna komma åt dem på annat sätt? sade Sambo.

— Skjut Kassy, sade Legree, men låt den andra vara!

Hela skaran begaf sig af. Alla de öfriga tjänarna följde nyfiket efter och åsågo jakten på af-stånd. Huset var därför alldeles öde, när Kassy och Emmelina smögo sig in bakvägen.

— Se, hviskade Emmelina, då de väl voro inkomna, se hur facklorna glimta mellan träden, och hör hur hundarna skälla! Om vi vore där borta, skulle de snart ha oss fast. Låt oss genast gömma oss!

— Jag måste skaffa oss en liten reskassa först,Se hur facklorna glimta mellan träden /»sade Kassy, i det hon tog en nyckel ur fickan på den rock, som Legree kastat af sig, och öppnade hans pulpet. Hon tog därur en bunt sedlar, som hon stoppade på sig.

— Men det är ju att stjäla, sade Emmelina.

— Låt oss inte tala om stöld i denna röfvare-kula, där allt är stulet från arma människors svett och möda! svarade Kassy. Nej, Emmelina, vi få ställa så, att vi icke svälta ihjäl, innan vi nå en ort, där vi kunna förtjäna vårt bröd. Men kom nu! Jag har ljus däruppe.

De gingo upp på vinden. Emmelina förvånade sig öfver, hur klokt Kassy ordnat deras bostad. En ofantlig möbellår hade hon hvälft på sidan, så att öppningen vette åt det sluttande taket. Sedan de krupit in i låren, såg Emmelina ett par madrasser och några kuddar, där de godt kunde hvila bredvid hvarandra. Kassy fäste ljuset vid en krok, som hon slagit in i brädväggen.

— Här är ju riktigt trefligt, sade Emmelina, bara de inte komma och söka oSs här.

— Då skall jag spela spöke, så att de snart vända om. Men var du lugn, hit vågar sig ingen!

— Men tänkte ni verkligen döda mig med knif-ven? frågade Emmelina.

— A, jag ville bara hindra dig att svimma, sade Kassy. Hade du gjort det, så vore du nu i det där odjurets klor.

Emmelina ryste.

Fram på natten hörde de sällskapet återvända under skrik och stoj.

— Jag kan se dem alla genom det lilla hålet här, hviskade Kassy. Simons häst är alldeles nedstänkt af lera. Till och med hundarna se snopnaut. Och bössor ha de också med sig. Ja, för egen del skulle jag inte ha något emot att bli skjuten. Det är bara för din skull, jag vill fly. Själf har jag så litet att vinna. Friheten kan ju icke åter-gifva mig mitt barn.

Och med tårar i sina mörka ögon strök Kassy ömt Emmelinas långa, bruna lockar.

TRETTIOSJUNDE KAPITLET.

Martyren.

^imon hade lagt märke till att Tom ej deltagit i förföljandet. Detta retade honom, men så länge något hopp om framgång ännu fanns, lade han band på sitt raseri. Då den följande dagens jakt icke heller medförde någon fångst, kände emellertid hans raseri inga gränser. Han hade anmodat flera andra plantageägare att hjälpa till med spårhundar och folk, men allt var för-gäfves.

— Kvimbo, gå och hämta hit Tom! röt han, då han väl slagit sig ned i sin stol. Nu ska sanningen fram, kosta hvad det vill!

Tom mottog kallelsen med en aning om hvad som förestod. Han kände till Kassys plan, men intet skulle förmå honom att svika de olyckliga.

Han satte ned sin korg, lyfte sina armar mot höjden och sade:

— Fader, ti dina händer befaller jag min ande.Därpå följde han Kvimbo utan motstånd.

— Nu är massa ilsken, så det förslår, sade Kvimbo. Det ska just bli roligt att se, hur du kommer att reda dig den här gången.

Tom hörde icke dessa hjärtlösa ord. Han hörde blott en röst, som sade: »Räds icke för dem, som dräpa kroppen och sedan icke hafva makt att göra något mera!»

Det är sant, att Toms ben darrade och att det svartnade för hans ögon, men oaktadt denna kroppsliga svaghet var hans själ mera stark och modig än någonsin förr.

— Vill du tillstå, att du hjälpt till med det här, din hund? röt Legree.

Tom teg.

— Vet du, att jag har beslutit att döda dig?

— Jag är villig att dö, master.

— Men först ska du säga mig, hvad du vet om de båda slynorna!

— Jag har ingenting att säga, master.

— Du vet således ingenting, din svarta lögnare!

— Jo, master, jag vet, men jag kan inte säga något. Jag kan bara dö, master.

Tom teg ett ögonblick. Simon var mållös af ilska. Då rätade Tom plötsligt upp sig, och liksom det första blodsvittnets strålade hans ansikte som en ängels ansikte.

— Master, sade han med mild röst, om ni vore sjuk eller i nöd eller döende, och jag kunde hjälpa er, så skulle jag ge mitt lif för er räddning. Gud vet, att jag talar sanning. Och om jag kunde frälsa er dyrbara själ, så skulle jag med glädje offra hvarenda droppe blod i mingamla kropp. Nu ber jag er, master, belasta icke ert samvete med detta nya brott — jag ber er icke för min skull utan för er egen, ty hvad ni nu gör, skall vittna emot er på domens dag!

Det blef ett ögonblicks tystnad. Simon stirrade på Tom i ett slags tvekan. Samvetet slog honom, men han förhärdade sig på n3'tt.

— För bort honom! ropade han. Ni veta, hvad jag befallt, ifall han skulle visa sig halsstarrig. Ingen barmhärtighet!

Sambo och Kvimbo kastade sig öfver Tom och släpade bort honom.

* *

*

Yi vilja icke beskrifva, hvad som nu följde. Till och med de båda bödlarne kände slutligen ett stygn i sina samveten, då de sågo sitt tåliga offer ligga blödande vid deras fötter.

Simon kom dit och betraktade honom.

— Ja, nu ser det ut, som om jag inte skulle behöfva ha mer förargelse af den där hunden, sade han.

— Ja, jag tror, att han är död, massa, sade Kvimbo med darrande röst.

Men Tom var icke död. Då Legree gått, slog han upp ögonen och såg på de båda männen.

— Det var massa, som tvingade oss, sade Sambo.

Kvimbo skakade i hela kroppen. Ändtligen hade också han blifvit träffad i hjärtat.

— Kan du förlåta oss? sade han.

— Allt, allt, sade Tom med svag röst, för min Herres och frälsares skull.»Kvimbo skakade i hela kroppen.— Säg oss något om den Jesus, som har hjälpt •dig! sade Sambo.

Dessa ord, den första bönen ur ett förhärdadt hjärta, väckte Toms domnande lifsandar. Skulle han äfven i sina sista stunder få verka för Guds rike? Milda och varma ord strömmade från hans läppar till de båda vilda männen.

De togo honom på sina armar och lade honom på en kylig bädd, de tvättade hans sår, och tårar trängde oupphörligt fram i deras ögon, då de lämnade honom.

Många böner uppstego den natten från Toms hjärta, men först och sist bad han för sina bödlar.

— O, Herre, tag vård om deras själar och :fräls dem! suckade han.

Och hans bön blef hörd.

vå dagar därefter körde en ung man fram till

Legrees port. Han hoppade ur vagnen och rfrågade efter plantagens ägare. Det var Georg Shelby.

Miss Ofelias bref till fru Shelby hade ej kommit fram förr än två månader sedan det afsändes. Således befann sig Tom redan i Legrees våld, då hon fick det. Vid den tiden var hon helt och hållet upptagen vid sin mans dödsbädd. Först sedan bestörtningen efter herr Shelbys död något lagt sig, kunde hon anställa efterforskningar angående Tom. Allt sökande var dock förgäfves. Från fru St.

TRETTIOÅTTONDE KAPITLET.

Master Georg.Clares advokat fick hon blott den underrättelsen, att slafven blifvit såld på auktion. När Georg, som nu öfvertagit sin fars egendom, gjorde en af-färsresa nedåt floden, besökte han New Orleans för att spana efter Tom. Sent omsider och efter många svårigheter hade han nu kommit på rätt spår.

Medan han lämnade tömmarna åt en negergosse, kom Legree ut på trappan och frågade buttert om hans ärende.

— Jag kommer för att höra efter en slaf vid namn Tom. Han har i flera år varit i min fars tjänst, och jag ämnade underhandla med er om att få köpa honom, sade Georg.

Legrees uppsyn mörknade.

— Den hunden har vållat mig mera förargelse än alla mina öfriga slafvar tillsammans. Det är den mest oförskämda och näsvisa lymmel, jag någonsin sett. Han uppmanar mina slafvar att rymma. Jag har nyss mistat två flickor, värda fyra tusen kronor stycket . . .

— Hvar är han? afbröt Georg häftigt. Låt mig få se honom!

— Han är där i skjulet, sade den lille gossen, som hållit Georgs häst. Han håller på att dö.

Legree gaf pojken en spark och svor öfver honom, men Georg skyndade genast ned till det anvisade stället.

I två dagar hade Tom legat i en tung dvala. Han kände nästan icke till sina plågor. En del af gårdens folk hade nattetid smugit sig till honom och vederkvickt honom med vatten och kylande omslag. Många tårar götos vid hans läger af de stackars negrerna, mången framhviskad tacksägelse uttalades nu för alla de kärleksbevis, Tomgifvit dem. Till och med Kassy hade besökt honom. Utan att fråga efter den fara, för hvilken hon utsatte sig, hade hon en natt smugit sig ned till honom och gråtande tackat honom för allt hvad han hade lidit för hennes och Emmelinas skull.

Då Georg inträdde i skjulet och såg Toms tillstånd, betog honom en känsla af svindel.

— Är det du! utbrast han. Är detta möjligt, o, är det möjligt?

Han kastade sig på knä bredvid den döende.

— Onkel Tom, min stackars käre, gamle vän!

Tom rörde sakta på hufvudet och mumlade

småleende:

, Så mjukt, så godt, så himmelskt ljuft kan Jesus dödens läger bädda.

— Käre onkel Tom, hviskade Georg, tala ännu en gång till mig! Det är jag, din egen lilla master Georg. Känner du inte igen mig?

— Master Georg, hviskade Tom svagt och slog långsamt upp ögonen, master Georg!

Småningom klarnade hans förvirrade blick, och ett gladt uttryck syntes i hans ansikte.

— Prisad vare Herren, sade han sakta, i det tårar samlades i hans ögon, han har hört mina böner. Nu kan jag dö nöjd.

— Du får icke dö, Tom. Jag har kommit hit för att köpa dig och taga dig med mig hem och ge dig friheten, sade Georg med djup rörelse.

— Det är för sent, master Georg. Men — de hafva alltså icke glömt mig — det är nog — jag är lycklig — jag går hem — jag får friheten.

— O, Tom, hvad du har lidit!

— Ja, massa Georg, jag har lidil, men det äröfver. Säg ingenting om det här åt Kloe — det här svåra — det skulle smärta henne — säg bara, att ni fann mig vid härlighetens port. Herren Jesus har hjälpt mig igenom. Mina gossar — lillan — Kloe — kära goda missis — hälsa dem alla — jag älskar alla — alla här också.

Den tillfälliga styrka, som åsynen af Georg gif-vit Tom, började nu försvinna. Han slöt ögonem och andades tungt. Ansiktet blef högtidligt ochi lugnt. Han öppnade ännu en gång läpparna och hviskade:

— Hvem kan skilja oss från Kristi kärlek?'

En lätt suck, och en trogen själ hade gått att

möta sin Herre.

* *

*

Georg var som bedöfvad. Han tillslöt ömt sin, gamle väns ögon. Det eländiga skjulet föreföll honom som en helig plats, och i hans inre ropade ert röst: »Hur härligt det är att dö som en kristen!»

Då Georg kom ut, stod Legree där med butter uppsyn. Georg fäste sina mörka ögon skarpt på honom, och i det han pekade på den döde, sade han:

— Där ser ni ert offer! Ni har beröfvat honom allt, ända till lifvet. Hur mycket skall jag betala för hans kropp? Jag vill begrafva honom anständigt.

— Jag gör inte affärer i niggerlik, sade Simon vresigt. För mig må ni begrafva honom, hvar ni> behagar.

— Gossar, ropade Georg till några af negrerna, hjälp mig att bära honom till vagnen, och skaffa-mig en spade!

En af dem sprang efter en spade, de andraHan öppnade ännu en gåny läpparna.»hjälpte Georg att flytta Tom. Georg bredde ut sin kappa i vagnen och lät varsamt lägga den döde på densamma. Därefter vände han sig mot Legree, som hvisslande och med låtsad likgiltighet åsett tillredelserna.

— För det brott, ni här begått, sade Georg, ämnar jag åtala er. Jag förklarar högt inför edra tjänare, att ni har begått mord. Jag skall ange er för närmaste myndighet.

— Var så god, sade Legree hånfullt, här finnes ingen enda hvit på gården, och ni vet förmodligen, att svarta icke

få vittna. Hur vill ni bevisa ert påstående? För öfrigt förstår jag inte, hvar-för ni bråkar så där för en död niggers skull.

Detta skulle Legree icke ha sagt. Georg vände sig ögonblickligt om och fällde honom med ett våldsamt slag till marken. Därefter steg han upp och for sin väg.

Ett stycke bortom Legrees område låg en liten kulle med några vackra träd. Här beslöt Georg att begrafva sin gamle vän.

— Ska vi ta af honom kappan? sade negrerna, som springande följt honom och beredvilligt kastat upp grafven.

— Nej, sade Georg, han skall behålla den. Det är det enda, jag kan gifva honom.

De lade ned honom, insvept i kappan, och kastade igen grafven öfver honom. Georg gaf negrerna hvar sitt silfvermynt.

— Tack, gossar! sade han med rörd och sorgr sen stämma.

Men de dröjde att aflägsna sig.

— Om massa ville köpa oss ändå, sade en af dem. Vi skulle vara så trogna och arbeta så flitigt.— Det är omöjligt, sade Georg, jag kan det icke.

Och han vinkade vänligt åt dem, när de bedröfvade gingo tillbaka till sitt elände. Då han var ensam, föll han på knä vid grafven.

— O, evige Gud, hör mitt löfte! sade han.

Från denna stund vill jag ägna alla mina krafter åt att drifva slafveri-ets förbannelse ut ur mitt land.

Det finnes ingen minnesvård öfver den gamle slafvens graf, men det gör ingenting. Hans Herre vet, hvar han hvilar.TRETTIONIONDE KAPITLET.

Räddning och återseende.

pfå plantagen hade man under senaste tiden allmänt börjat tala om spökhistorier. Det berättades, att man midt i natten hörde det tassa i trapporna, och det fastän alla dörrar voro låsta. Huru spöket såg ut, visste man visserligen ej så noga, men att det var insvept i ett hvitt lakan, därom voro alla öfverens.

Legree kunde icke undgå att höra dessa hviskningar, och de inverkade på honom till den grad, att han, sedan han druckit sin toddy, tyckte sig. se de hemskaste syner. Om kvällen tog han sina försiktighetsmått. Han ställde en stol framför dörren, låste denna väl och ställde lampan brinnande på bordet, där hans båda laddade pistoler lågo.. Men likafullt hade han de förskräckligaste drömmar.

Kvällen efter Toms begrafning tog han sig ett grundligt rus. Detta skänkte honom ändtligen sömn. Men om ett par timmar väcktes han till hälften af en hes hviskning, som hördes tätt invid hans hufvudgärd. Han gjorde häftiga ansträngningar att vakna, men det låg en tyngd öfver honom, som han ej kunde skaka af sig. I detta tillstånd midt emellan sömn och vaka, såg han framför sig en gestalt, som småningom antog formen af hans mor i liksvepning. Han hörde hennes suckar och jämmerrop utan att kunna röra sig. Han visste, att dörren var öppen, och att något fanns bredvid ho-nom — något som var långt och hvitt. Slutligen lyckades han genom en våldsam ansträngning att vända sig om. Spöket stod orörligt framför hans säng, med utsträckt hand. En hemsk röst hväste i hans öra:

— Kom! Kom! Kom! Jag är här för att hämta dig.

I detsamma släcktes lampan, och medan Legree kallsvettades af ångest, försvann uppenbarelsen, utan att han kunde märka huru eller hvart. Han kastade sig ur sängen och vacklade fram till dörren. Den var låst . . . Han föll afsvimmad till golfvet.

Kassy — ty det var naturligtvis hon — försvann till sitt gömställe uppe på vinden, där Emmelina väntade, färdig

till flykt.

Från den stunden drack Legree ännu mer för att döfva sina förvirrade tankar. Det hjälpte icke. Minnena om alla hans ogärningar förföljde honom natt och dag. Samvetskvalen hemsökte honom, och i nattens tystnad kommo de honom att i förskräckliga syner återse alla, som han under sitt lif plågat och pinat. Alla dessa olyckligas gestalter samlades omkring hans säng och ropade i nattens tystnad sitt ve öfver honom.

Snart spred sig ett rykte, att han var svårt sjuk. Han hade fått den hemska fylleri-galenskapen. Ingen kunde vara i hans närhet; ensam fick han kämpa sin kamp, utan vänner och öfvergifven af sina negrer.

Kassy och Emmelina voro då försvunna. När tjänarna under natten efter Toms begrafning väck-» Förskräckliga sgner.»tes af Legrees ångestrop och sågo ut genom fönstret, märkte de i halfdunklet två hvita gestalter, som ilade utför allén åt landsvägen till. Ingen vågade sig ut, och ingen tänkte på Kassy och Em-melina. Det troddes tvärtom allmänt, att de hvita gestalterna voro spöken, som skrämt massa, så att han svimmat.

I soluppgången satte sig Kassy och Emmelina att hvila i en lund invid vägen. De vederkvickte sig med mat och dryck samt togo på sig andra kläder. Kassy klädde sig i en svart dräkt. På hufvudet hade hon en liten hatt med en .tät slöja. Hon skulle uppträda som en kreolsk dam, och Emmelina skulle föreställa hennes kammarjungfru.

Då de tidigt på morgonen kommo fram till staden, köpte Kassy genast en reskoffert, hvilken hon anmodade en negergosse att draga till det hotell, där hon ämnade taga in. Den första person, hon där fick se, var Georg Shelby, som på samma hotell inväntade den snart ankommande ångbåten. Kassy hade från sitt titthål på vinden åsett hans ankomst samt hela tilldragelsen, då han tuktade Legree och förde bort Toms lik. Hon var glad, att han fanns i hennes närhet.

Kassy spelade förträffligt den roll hon antagit, och som hon var väl försedd med pengar, väckte hon inga misstankar hos hotellbetjäningen. Mot aftonen kom ångbåten, och Georg hjälpte henne artigt ombord. Kassy gick genast ned i en hytt och förblef där tillsammans med Emmelina, så länge färden ned för Röda floden varade.

Sedan de bytt om ångbåt för att i stället fara

Kreol (uttal: kreål), amerikan af spansk härkomst.uppför Mississippi, satt emellertid Kassy ofta uppe på däck. Georg betraktade henne uppmärksamt. Han kunde ej förstå, hvar han sett henne förut; hennes drag föreföllo honom så bekanta. Kassy, som oroades af hans undrande blickar, och som genom hvad hon sett på plantagen fattat fullt förtroende för honom, berättade honom en dag hela sin historia. Georg rördes af berättelsen om hennes lidanden och lofvade att hjälpa henne så mycket han kunde att uppnå frihetens land — Kanada.

En dag satt Georg och samtalade med en dam, som kände till hans hemtrakt. Kassy satt bredvid och lyssnade till hvad de sade.

— Hon var en så vacker och glad flicka, hörde hon Georg säga, min mor höll af henne som en dotter och hade gifvit henne en god uppfostran.

— Hvad hette hon? sade den främmande frun.

— Hon hette Elisa.

— Var hon född i edra föräldrars hus?

— Nej, min far hade köpt henne på en af sina resor och skänkt henne åt min mor. Hon betraktades som en medlem af familjen, äfven sedan hon blifvit gift.

— Jaså, blef hon gift?

— Ja, hon blef gift med en utmärkt duktig karl. Han var en ljus mulatt. Men det blef svårt för honom — och äfven för Elisa — de måste fly; nu äro de i Kanada och jag tror, att de ha det bra.

Kassy hade flyttat sig närmare och närmare. Hon var blek, och hvarje anletsdrag förrådde den högsta spänning. Slutligen lade hon sin hand på Georgs arm.

— Vet ni, af hvem er far köpte den lilla Elisa? sade hon.— Ja, det vet jag. Jag fann köpebrefvet bland min fars papper. Det var af en man i New Orleans, som hette Singer.

Med ett utrop föll Kassy tillbaka afsvimmad. Det blef en uppståndelse på däcket. Vatten hämtades, och alla ville hjälpa till att bringa henne till medvetande. Men Georg lät föra ner henne i 'hennes hytt, där hon öfverlämnades åt Emmelinas omsorger. När hon kom till sans, vände hon sig mot väggen och snyftade som ett barn.

* • *

*

I en liten treflig bostad i Montreal i Kanada sitter en afton en ung man vid sitt skrifbord, ifrigt sysselsatt med några matematiska beräkningar. Han har nyss återkommit från den maskinverkstad, där han har sitt arbete. Hans hustru och deras två barn sitta i motsatta ändan af rummet och samtala halfhögt.

— Sluta med dina lärda funderingar nu, Georg, säger Elisa, du kan behöfva hvila efter ditt dags-arbete, och vi tre längta att rå om dig litet. Jag skall genast göra i ordning teet.

Georg lägger bort pennan och går fram till gruppen. Elisa är kanske icke fullt så vacker som förr, men så är hon också fem år äldre. Men öfver hennes intagande ansikte ligger ett uttryck af lugn och fridfull lycka.

I den stad, där de två flyktingarna landade med sitt barn efter färden öfver Eriesjön, hade de iblifvit bekanta med prästen på stället. Denne hade

Montreal (uttal: Måntriål), Kanadas största stad.genom sina vänner skaffat Georg den anställning, han innehade. De hade fått en liten dotter, som nu var två år. Harry hade vuxit upp till en lång pojke. Lockarna hade han mistat, ty de passade ju icke för en skolgosse. Han hade lätt för att lära och var hurtig och rask. Allt hade varit bra, om icke Georg känt en stark längtan efter någon verksamhet, som kunde gagna hans olyckliga svarta bröder.

— Nå, Harry, hur gick det med ditt räkneexempel i dag? frågade Georg vänligt.

— Jag räknade ut det alldeles själf, pappa, och det var rätt hvartenda smul, sade Harry triumferande.

I detsamma knackade det på dörren. Elisa gick och öppnade.

— Nej, se välkommen, herr pastor! ropade hon, gladt öfverraskad.

Det var deras första vän i Kanada, den gode gamle prästen, som kom.

Bakom honom står en beslöjad kvinna. De hafva aftalat, Kassy och han, att han i ett litet tal skulle förbereda familjen på den stora nyheten. Då de väl kommit in, börjar därför pastorn:

— Mina vänner .. . hm .. . det händer . .. emellanåt underliga . .. ting ...

Men i detsamma stultar lilla Elisa fram till Kassy och rycker i hennes kjol. Kassy ser i barnets drag en afbild af den lilla flicka, som för länge sedan slitits ur hennes famn för att säljas. Hon tvekar ej längre. Hon slår upp sin slöja och kastar sig i Elisas armar under ett snyftande rop:

— Elisa, jag är din moder!

Efter de första utropen med åtföljande tårar,kyssar och omfamningar, drager Kassy barnen till sig. Hon är förtjust i den lilla flickan, som så mycket påminner henne om hennes dotter, då denna var vid samma ålder. Alla äro så uppfyllda af förundran och glädje, att de knappast kunna tala. Men sedan man ändtligen slagit sig ned kring tebordet, började pastorn förklara, hur saken gått till.

Kassy hade genom Georg Shelby fått visshet om, att den Elisa, hantalade om på skeppet, verkligen var hennes dotter, densamma lilla svartlockiga flicka, som för många år sedan blef ryckt ifrån henne och såld till herr Singer i New Orleans. Kassy for då genast till Kanada och sökte upplysningar om sin dotter af alla hon träffade på. Hon blef visad till prästen i den lilla stad, där flyktingar brukade landstiga, och han blef så rörd öfver hennes olyckor och öfver den glädje, som väntade henne, att han följde henne till Montreal och hjälpte henne att finna Elisa.

Efter denna glädje blef Kassy helt förändrad. Hennes anfall af vild förtviflan försvunno alldeles, och det milda väsen, hon ägt, i sin ungdom, återkom allt mer. De båda barnen slöto sig ömt till henne, och hon fick nu erfara lyckan att vara omgifven af den kärlek och tillgifvenhet, hvarefter hennes hjärta i så många sorgliga år oafbrutet trängtat.

***

Georgs längtan efter kunskaper och hans åstundan att verka för sina bröder i Afrika tilltog allt mer, och då han helt oväntadt fick ett arf, beslöt han att använda pengarna till sin andliga utveckling. För att nå detta mål inskeppade han sig med sin familj på en ångbåt, som förde dem till Frankrike, där han tillbringade fyra år under trägna studier. Efter denna tid återvände han visserligen först till Amerika, men han beslöt snart att därifrån fara öfver till neger-staten Liberia i Afrika och bosätta sig där.

Liberia (uttal: Lib**e**ria; af latinska ordet »liber», som betyder »fri»), en neger-republik på Väst-Afrikas kust, ursprungligen stiftad för frigifna neger-slafvar från Amerika.Full af ifver och nit begaf han sig af till sin nya verksamhet. Sin familj hade han naturligtvis med sig, och äfven Kassy följde honom. Och Emmelina, som ej ville lämna Kassy, var också med.

Och lilla Topsy, som efter St. Clares död följde miss Ofelia till hennes hem i nordstaterna, hur gick det väl med henne? Jo, i början väckte hon visserligen ganska mycken förvåning i det något stela hemmet, men efter som åren gingo, utvecklade hon sig både i kunskaper och godt uppförande, hvartill den innerliga tillgifvenhet, hon hyste för sin fostermor, mest bidrog. Hon blef familjens älskling; hon var duglig och händig samt af ett så friskt och hurtigt lynne, att hon, trots sitt svarta skinn, var som en solstråle för dem alla.

*

FYRTIONDE KAPITLET.

Befriaren.

Georg Shelby hade skrifvit och underrättat sin mor om dagen för sin återkomst, men det hade varit honom omöjligt att skrifva om Toms död.

Det var en kylig höstafton. Fru Shelby satt framför brasan i salongen, Kloe höll på att duka tebordet. Hennes svarta ansikte sken af belåtenhet, och hennes dräkt var ny och prydlig.

— Jaså, missis har fått bref från massa Georg. Skref han ingenting om min gubbe? sade hon, medan hon satte fram tekakan.

Full af ifver och nit begaf han sig af till sin nya verksamhet. Sin familj hade han naturligtvis med sig, och äfven Kassy följde honom. Och Emmelina, som ej ville lämna Kassy, var också med.

Och lilla Topsy, som efter St. Clares död följde miss Ofelia till hennes hem i nordstaterna, hur gick det väl med henne? Jo, i början väckte hon visserligen ganska mycken förvåning i det något stela hemmet, men efter som åren gingo, utvecklade hon sig både i kunskaper och godt uppförande, hvartill den innerliga tillgifvenhet, hon hyste för sin fostermor, mest bidrog. Hon blef familjens älskling; hon var duglig och händig samt af ett så friskt och hurtigt lynne, att hon, trots sitt svarta skinn, var som en solstråle för dem alla.

*

FYRTIONDE KAPITLET.

Befriaren.

Georg Shelby hade skrifvit och underrättat sin mor om dagen för sin återkomst, men det hade varit honom omöjligt att skrifva om Toms död.

Det var en kylig höstafton. Fru Shelby satt framför brasan i salongen, Kloe höll på att duka tebordet. Hennes svarta ansikte sken af belåtenhet, och hennes dräkt var ny och prydlig.

— Jaså, missis har fått bref från massa Georg. Skref han ingenting om min gubbe? sade hon, medan hon satte fram tekakan.

— Nej, det gjorde han inte. Vi få väl höra något, när han kommer.

— Jag tror knappt gubben min kommer att känna igen pojkarne. Och Polly är ju också så stor. Missis kan aldrig tro, så rask hon är, hon kan redan baka en majskaka lika bra som jag själf. Missis har ju sedlarna?

— Ja, Kloe, de ligga i skrinet därborta.

— Jag ska visa gubben dem. Han ville nog ha mig kvar, sockerbagaren, men jag tackade och sa, att nu har jag nog med pengar, för nu kommer gubben hem, och missis kan inte undvara mig längre.

Bullret af en vagn hördes på gården.

— Det är massa Georg, skrek Kloe och rusade till fönstret.

Fru Shelby skyndade till dörren och omfamnades snart af Georg. Tant Kloe stirrade ängsligt ut i mörkret.

— Tant Kloe, sade Georg och lade mildt sin hand på hennes axel, jag skulle ge allt hvad jag äger, om jag kunnat föra honom hit tillbaka. Men han har gått till ett bättre land.

Fru Shelby uppgaf ett rop af smärta, men tant Kloe stod tyst.

— Ta pengarna, sade hon slutligen, jag vill aldrig se dem mera!

Och hon vände sig om för att gå. Men fru Shelby drog henne ned på en soffa och lade armen om henne, och tant Kloe lutade sitt gamla hufvud mot sin matmors bröst och snyftade:

— Mitt hjärta är brustet — det är hela saken det, kära, dyra missis.

Och medan hon satt där, berättade Georg om Torns död och framförde hans sista hälsningar.

***

Omkring en månad efter Georgs återkomst voro alla tjänarna samlade i den stora salen för att mottaga en tillsägelse af sin unga husbonde.

Han inträdde med en bundt papper i handen. Han delade ut dessa papper, ett till hvar och en af de närvarande, och de mottogos under snyftningar, tårar och glädjerop. Det var deras fribref. Från denna dag voro de icke längre slafvar.— Kära master och missis, ropade några, låt oss få vara kvar, vi vilja inte lämna master och missis! Vi kunna inte få bättre, än vi ha haft det.

— Kära vänner, sade Georg, ni behöfva inte alls lämna oss. Vi behöfva er allesammans, men ni äro nu fria män och kvinnor, och jag skall betala er lön för ert arbete.

En gammal neger utropade snyftande:

— Låtom oss tacka Herren!

Hela skaran föll på knä och uppstämde en lofsång. Därefter berättade Georg om Toms död.

— Det var på hans graf, jag gaf Gud ett löfte att frigifva alla mina slafvar, sade han. Tänk därför på er frihet, hvar gång ni se onkel Toms stuga, och låt den stugan vara er en maning att bli lika redliga och fromma som han var!